

Tēvijas Sargs

MILITĀRAIS ŽURNĀLS

2015

Janvāris (1)

Cena €0,85

Barikādes.
**Veterānu vietā
nāk jaunie**

NBS Personāla departaments
jaunu uzdevumu priekšā

Ja esi Latvijas Republikas pilsonis vecumā no **18 līdz 39 gadiem** un esi ieguvis vai vasarā iegūsi vismaz vidējo izglītību, — tālākā informācija ir domāta **tieši Tev!**

Pat ja neesi vēl ieguvis vidējo, bet tikai pamata izglītību, arī Tev, ja esi pārliecināts par savām fiziskajām un garīgajām spējām, esi drosmīgs un vēlies savu karjeru saistīt ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Latvijas valsts piedāvā:

KARJERAS IESPĒJAS

Nacionālos bruņotajos spēkos

Latvijas Republikas pilsoņi (vecumā no 18 gadiem) tiek aicināti pieteikties profesionālajā militārajā dienestā (PD) Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) un Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (NAA).

Pieteikumu vari iesniegt, arī izmantojot internetu —
<http://www.rjc.gov.lv/Rekrutesana.aspx> (skat. 1. solis)

2015. gadā NBS iesaucamo karavīru skaits — **340** (Sauszemes spēkos — 135, Štāba bataljonā — 35, Jūras spēku flotilē — 10, Speciālo uzdevumu vienībā — 35, studijām NAA — 85, instruktori speciālisti — 10, speciālisti vai karavīri specializētajām vienībām — 30).

PD kurss	PD pieņemamo skaits	Plānotais PD uzsākšanas datums
SzS/ŠBn/instruktori speciālisti*	25/15/5/5	15. 01. 2015.
SzS/ŠBn/SUV/speciālisti*	30/5/10/5	11. 02. 2015.
SzS/JSF/speciālisti*	30/10/10	11. 03. 2015.
SzS/ŠBn/SUV/speciālisti*	30/5/10/5	12. 08. 2015.
NAA kadeti	45	09. 09. 2015.
NAA kadeti/instruktori speciālisti	40/5	09. 09. 2015.
SzS/ŠBn/SUV/speciālisti*	20/10/15/5	30. 09. 2015.

* vai karavīri specializētajām vienībām. *Izmaiņas ar 29.12.2014.*

Plānojot kandidēt uz kādu no iesaukumiem, rēķinies, ka mums būs nepieciešamas vismaz 2 nedēļas, lai pārliecinātos par Tāvu atbilstību PD prasībām

Neatliec pieteikšanos līdz pēdējam brīdim!!!

Nacionālie bruņotie spēki Tev **NODROŠINĀS:**

- Karavīra atalgojumu, sākot **ar pirmo dienu** — apmēram **€ 570** pēc nodokļu nomaksas;
- Bezmaksas **medicīnisko aprūpi**;
- Pilnus **apģērba komplektus** un ekipējumu;
- **Bez maksas** — visu nepieciešamo **izglītību** karjeras uzsākšanai un turpināšanai;
- Pilnu militāro **sociālo garantiju** komplektu (**pabalsti, izdienas pensija, kompensācijas u.c.**);
- **Ārvalstu komandējumus**;
- Pašattīstības un izaugsmes iespējas;
- **Karjeru** visa darba mūža garumā;
- **Sociāli respektablu profesiju.**

Pretendentiem jābūt krimināli nesodītiem, ar atbilstošu veselības stāvokli, fizisko sagatavotību un psiholoģisko noturību.

INFORMĀCIJA

www.mil.lv, www.rjc.gov.lv,

kā arī Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrā (adrese: Rīga, **K. Valdemāra iela 10/12**; ieeja no Elizabetes ielas);

apmeklētāju pieņemšanas laiks — darba dienās no plkst. 9.00 līdz 16.00. Tālr. **67335392**.

Sagatavojsi RJC Rekrutēšanas nodaļa.

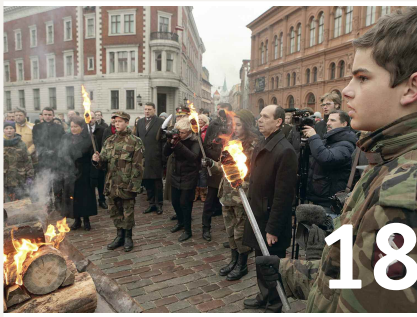
2

12

16

18

20

24

Pateicība

Vēlos pateikt paldies Nacionālo bruņoto spēku komandierim ģenerālleitnantam Raimondam Graubem un karavīriem, to skaitā zemessargiem un NAA kadeti, kuri atsauca uz aicinājumu nodot asinis Latviešu Virsnieku apvienības priekšsēdētājam un ZS Studentu bataljona Veterānu apvienības vadītājam atvaļinātam kapteinim Aleksejam Ozoliņam. Linezera slimnīcas stacionārā 4. hematoloģijas nodaļā man pagājušā gada 21. — 25. novembrī veiksmīgi veica asins pārliešanu.

Vēlreiz sirsnīgs paldies visiem, un lai jums veiksmīgs dienests!

Atv. kapteinis Aleksejs Ozoliņš

Latvijas ziņas 2

Personāla departaments jaunu uzdevumu priekšā 4

Juris Ušackis: augu kopā ar SUV 8

Baltijas miera uzturēšanas spēku bataljonam 20 gadi: ieguvumi no šī projekta 12

Pieredze, kas iegūstama starptautiskā operācijā 16

Barikādes. Veterānu vietā nāk jaunie 18

Beidzas starptautiskā misija Afganistānā 20

Orķestris ar degsmi 22

«Segvārds Vientulis» — filma, kas jāredz 24

Sports 26

Kauja par Rēzekni — pirms 95 gadiem 28

Karavīram no janvāra barikādēm 90! 30

Uz Pasaules jumta. Tibeta 31

Ārzemju ziņas 34

Vai cilvēku potenciāla izmantošana saruks arvien straujāk? 36

Reģistrācijas apliecība nr. 90009222536
Izdevējs — Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs
Dibinātājs — LR Aizsardzības ministrija

Redakcijas adrese: K. Valdemāra ielā
10/12, Rīgā, LV-1473
Tāl. 67335383, fakss 67335384, e-mail:
redakcija@sargs.lv

Eiropas Militārās
preses asociācijas biedrs
www.empamil.eu

Iespiests Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūrā
O. Vācieša ielā 43, Rīgā
Iespieduma veids — ofsets
Metiens — 5000 eks.

Galvenā redaktore **Līga Lakuča** —
67335383
Literārā redaktore
Rasma Priekule — **67335391**
Žurnālists **Taivo Trams** — **67335391**
Fotoredaktors **Gatis Dieziņš** —
67335399

Fotogrāfs **Normunds Mežiņš** —
67335399
Makets **Aigars Nesters** — **67335391**

Red. pārstāvis **ASV I. Zuševics**.
7214 Elberton Avenue, Greendale,
WI 53129 USA.
Tālrunis: 4144213934
e-pasts: ivarsvz@yahoo.com

Red. pārstāve Vācijā **I. Marx**.
Tālrunis 89 4530 1802,
e-pasts: iveta_marx@web.de

Red. pārstāve Austrālijā **I. Abele**.
Tālrunis 03 9432 3603,
e-pasts: ilzel.abele@gmail.com

Red. pārstāvis Kanādā **J. Bilinskis**.
210-570 Proudfoot Lane,
London, ON N6H 4Z1, Canada.
Tālrunis 519 474 1080
e-pasts: jbilinskis@rogers.com

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar
autoru viedokli.
Autoru manuskriptus atpakaļ neizsūniedz.

2014. gada **5. un 6. decembrī** Jaunsargu pašpārvaldes seminārā tika izvērtēts iepriekšējās pašpārvaldes darbs, diskutēts par aktuālajiem Jaunsardzes jautājumiem un ievēlēts pašpārvaldes jaunais sastāvs. Par jauno pašpārvaldes vadītāju kļuva Leonārs Ēriks Kaupmanis no 101. Rīgas jaunsargu vienības. Leonārs Jaunsardzē darbojas četrus gadus un uzskata, ka Jaunsargu pašpārvaldē būs iespēja piedalīties Jaunsardzes darba uzlabošanā. Līdz šim viņš ir darbojies savas skolas pašpārvaldē jeb domē, kā arī iesaistījies Eiropas jauniešu parlamenta darbībā.

Par pašpārvaldes vadītāja vietnieku izglītības jautājumos ievēlēja Romānu Gagu novu no 109. Rīgas jaunsargu vienības. Viņš Jaunsardzē ir jau sešus gadus un vēlas ar savu pieredzi pilnveidot Jaunsardzes kustību, īstenojot savas un citu jaunsargu idejas, iesaistot jaunus biedrus un popularizējot Jaunsardzi savā skolā. Romāns ir darbojies Rīgas 19. vidusskolas skolēnu domē un Eko padomē, apbalvots ar RJC goda rakstu par ieguldījumu Jaunsardzes kustības stiprināšanā.

Savukārt par pašpārvaldes vadītāja vietnieci kultūras un sabiedrisko attiecību jautājumos kļuva Adelina Tāra no 502. Ozolnieku jaunsargu vienības. Adelina Jaunsardzē ir četrus gadus, un viņa vēlas vairot Jaunsardzes popularitāti Latvijā, pēc iespējas vairāk iesaistīt jauniešus Jaunsardzes kustībā un pierādīt, ka tas ir lietderīgi, interesanti un vajadzīgi. Ozolnieku vidusskolā viņa darbojusies skolas padomē viceprezidentes amatā, ir klases vecākā jau 5 gadus.

Jaunsargu pašpārvaldes dalībniekus sveica aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis. Stājoties amatā, viņi parakstīja apliecinājumu, ka apņemas pēc labākās sirdsapziņas pildīt uzticētos pienākumus — aizstāvēt un pārstāvēt jaunsargu intereses, veicināt sabiedriskās dzīves veidošanos un mācību procesa efektivitāti, būt uzticīgi Jaunsardzei un stiprināt to, kā arī panākt jaunsargu aktīvu iesaistīšanos pilsoniskās un patriotiskās audzināšanas darbā, mācību procesā un sabiedriskā darba organizēšanā, atbilstoši iemaņu un prasmju apgūšanā.

Pērn **11. decembrī** Briselē (Beļģija) Aizsardzības ministrija parakstīja saprašanās memorandu ar NATO Komunikāciju un informācijas aģentūru (NCI Agency) par vienas gaisa komandavadiņas un kontroles sistēmas programmnodrošinājuma elementa ieviešanu. Sistēmas izveide paredz optimizēt aviācijas bāzē Lielvārdē esošās telpas un uzstādīt tur attiecīgās sakaru iekārtas un programmatūru, kas nodrošinās NATO dalībvalstu vienas gaisa telpas novērošanas sistēmas izveidi, atbalsta sniegšanu gaisa operāciju veikšanai un citas funkcijas.

Kopā ar Latviju šajā projektā iesaistās Albānija, Bulgārija, Horvātija, Igaunija, Islande, Lietuva, Rumānija, Slovākija un Slovēnija.

Aizsardzības ministrija ir saņēmusi valdības atļauju plānotajam projekta izmaksām, kas Latvijai ir 11,7 miljoni eiro, no kuriem 9 miljonus plānots segt no ārvalstu finansētās NATO Drošības investīciju programmas, bet 2,7 miljoni eiro būs līdzfinansējums no valsts budžeta.

Šis Aizsardzības ministrijai ir otrais NATO Drošības investīciju programmas līdzfinansētais projekts, kura ieviešana un integrācija NATO gaisa komandavadiņas un kontroles sistēmā plānota līdz 2020. gadam. Projekts dos ieguldījumu aviācijas bāzes operacionālo spēju nodrošināšanā.

Pagājušā gada **15. decembrī** norisinājās Aizsardzības ministrijas un Latvijas Ārpolitikas institūta kopīgi organizētā publiskā diskusija «Kā sargāsim Latviju: jaunā Valsts aizsardzības koncepcija», tādējādi aizsākot plašāku debašu un sarunu ciklu, kuram jānoved pie jaunās Valsts aizsardzības koncepcijas izstrādes. Paredzēts, ka tā tiks izstrādāta līdz nākamā gada rudenim.

Diskusijas galvenais mērķis bija iepazīstināt sabiedrību ar Valsts aizsardzības koncepcijas pamatnostādņiem, kā arī ieklausīties sabiedrības viedokļos par valsts aizsardzības aktualitātēm.

Diskusiju atklāja Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Sārts. Diskusijā piedalījās Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra vietnieks — politikas direktors Jānis Garisons, Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba priekšnieks ģenerālmajors Juris Zeibārts, Ārlietu ministrijas Drošības politikas un starptautisko organizāciju direkcijas vadītāja Baiba Braže, Rezerves virsnieku un instruktoru neformālās apvienības pārstāvis Mārtiņš Vērdiņš un Austrumeiropas politikas pētījumu centra pētnieks Māris Čepuriņš, savukārt to vadīja Latvijas Ārpolitikas institūta pētnieks Mārtiņš Daugulis.

Atklājot publisko diskusiju, J. Sārts norādīja, ka kopējā drošības situācija Eiropā ir pasliktinājusies, jo ir radušies jauni izaicinājumi, kuriem jābūt atspoguļotiem jaunajā Valsts aizsardzības koncepcijā.

Diskusijas laikā lielākā uzmanība tika pievērsta tādiem jautājumiem kā sabiedrības informēšana un iesaiste valsts aizsardzībā, informatīvās telpas aizsardzība, nepieciešamība definēt sadarbību ar citām Latvijas valsts institūcijām, kā arī citām valstīm un starptautiskajām organizācijām. Diskusijas dalībnieki norādīja, ka drošības izaicinājumi kļuvuši daudzveidīgāki un vide neprognozējama, tāpēc šā brīža situācija prasa starpinstitūciju atbildes.

2014. gada **19. decembrī** Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (NAA) notika Jaunākā štāba virsnieka kursa un Virsnieka speciālista kursa izlaidums, kurā piedalījās arī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube. Svinīgās ceremonijas laikā 14 Jaunākā štāba virsnieka kursa absolventi un septiņi Virsnieka speciālista kursa absolventi saņēma NAA sertifikātus.

«Šodien jūs saņemat novērtējumu iegūtajām zināšanām, un tas ir nozīmīgs pakāpiens jūsu profesionālajā izaugsmē. Vienlaikus tas ir apliecinājums jūsu apņēmībai ieguldīt savu laiku un zināšanas bruņoto spēku attīstībā, jo katrs izglītots virsnieks stiprina mūsu bruņoto spēku spējas,» uzrunā sacīja aizsardzības ministrs R. Vējonis. Ministrs pateicās arī pasniedzējiem par nesavtīgo darbu jauno virsnieku sagatavošanā: «Uz jūsu pleciem vienmēr ir gūlusies liela atbildība, jo no tā, cik labi būs sagatavoti virsnieki, ļoti lielā mērā atkarīgs, cik labi sagatavoti savu uzdevumu izpildei būs mūsu bruņotie spēki kopumā.»

2014. gada 4. augustā 12 virsnieki no dažādām Nacionālo bruņoto spēku (NBS) vienībām un divi virsnieki no Valsts robežsardzes uzsāka mācības Jaunākā štāba virsnieka kursā, kas ir viens no priekšnosacījumiem kapteiņa dienesta pakāpes iegūšanai. 20 nedēļas garajā kursā piedalījās karavīri no Sauszemes spēku Kājnieku brigādes, Nodrošinājuma pavēlniecības, Militārās policijas, Zemessardzes, Štāba bataljona, kā arī no Valsts robežsardzes Rīgas un Ludzas pārvaldes. Kursā virsnieki papildināja zināšanas bataljona līmeņa taktikā, dažādu kaujas operāciju plānošanā un štāba procedūrās, kā arī uzzināja par Nacionālo bruņoto spēku attīstības tendencēm.

Savukārt Virsnieka speciālista pamatkursā 2014. gadā no 15. septembra mācījās septiņi studenti — juristi, ārsti un datorspeciālisti, kas nolēmuši turpmāko karjeru saistīt ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem. Virsnieka speciālista pamatkursa absolventiem tika piešķirta virsleitnanta dienesta pakāpe (sertificētiem ārstiem — kapteiņa dienesta pakāpe).

2014. gada **20. decembrī** Zemessardzes Studentu bataljonā noritēja svinīgs vienības dibināšanas 23. gadadienas pasākums, kas sākās ar sanāksmi, kurā atskatījās uz sasniegto un ieskicēja 2015. gadā plānotos uzdevumus un apmācību plānus.

Pēc tās notika zvēresta ceremonija, kurā zemessargu zvērestu deva 89 jaunie zemessargi, no kuriem 51 jaunais zemessargs ir studentu korporāciju biedrs. Zemessarga zvērestu deva studentu korporācijas «Academica», «Fraternitas Imantica», «Fraternitas Lettica», «Metropolitana», «Gersicania», «Lacuania», «Latvia», «Lettgallia», «Lettonia», «Selonija», «Ventonia» un «Varavīksne» biedri.

Svinīgajā pasākumā un zvēresta ceremonijā piedalījās Zemessardzes štāba priekšnieks pulkvedis Imants Ziediņš un 3. Zemessardzes novada komandieris jūras kapteinis Rūdolfs Rudzuroga.

Pulkvedis Ziediņš vienībai pasniedza bruņoto spēku čempionātu kopvērtējumā iegūtās 2. vietas kausu, kā arī Zemessardzes sacensību kopvērtējumā iegūtās 1. vietas kausu. Dažāda veida apbalvojumus saņēma arī bataljona zemessargi un karavīri.

Pasākuma dalībniekus uzrunāja mācītājs Guntis Kalme, Studentu bataljona zemessargs atvaļinātais kapteinis Aleksejs Ozoliņš, pirmais Studentu bataljona komandieris, kā arī bijušais komandieris pulkvežleitnants Ainars Ķienis.

Pēc folkloras kopas «Vilkači» uzstāšanās pasākums noslēdzās ar kopīgi nodziedātu Studentu bataljona neoficiālo himnu «Šeit ir Latvija».

stratēģiskās komunikācijas jautājumos direktora vietnieks pulkvedis Aivars Jaeski.

EMPA kongress no 2014. gada 23. līdz 27. septembrim norisinājās Igaunijā. Tā rīkošanā piedalījās Igaunijas Aizsardzības ministrija, bruņotie spēki un Baltijas aizsardzības koledža (BALTDEFCOL). Tika saņemtas kongresa dalībnieku vislabākās atsauksmes par Latviju, kas EMPA prezidentūras ietvaros aktīvi iesaistās kongresu plānošanā un organizēšanā.

Pēr, **22. decembrī**, lai izteiktu atzinību par sadarbību un atbalstu EMPA kongresa organizēšanā un prezentāciju nodrošināšanu EMPA biedriem Baltijas aizsardzības koledžā, NATO Izcilības centrā kiberdrošības jautājumos, Igaunijas bruņoto spēku 1. kājnieku bataljonā un «Kalev» bataljonā, kā arī Emari Gaisa spēku aviācijas bāzē, ar Aizsardzības ministrijas goda rakstu tika apbalvots NATO Izcilības centra

4. janvārī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis piedalījās Audriņu traģēdijas 73. gadadienas piemiņas pasākumā Rēzeknes novada Audriņu kultūras namā.

«Mums jāgodina noslepkavoto piemiņa un jāieskatās acīs vēstures skaidrajam vēstījumam — totalitārs režīms, propaganda, naida sēšana un meli cilvēkus var pārvērst un pārvērst par zvēriem,» uzsvēra aizsardzības ministrs.

Pēc pasākuma ministrs devās uz Ančupānu memoriālu, kur piedalījās ziedu nolikšanas ceremonijā.

10. janvāra vakarā aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube piedalījās Ziemassvētku kauju atmiņu ugunsgrūdu pasākumā Ložmetējkalnā, kur zvērestu deva 31 zemessargs, kas nesen iestājies Zemessardzes 52. kājnieku bataljonā.

Pēc piemiņas pasākuma notika nometnes «Baltais vilks» dalībnieku — skautu, gaidu un jaunsargu — organizētā 100 Latvijas karogu pacelšanas ceremonija, atzīmējot latviešu strēlnieku simtgadi.

Sagatavojusi **Ieva Plēsuma**.
Foto — Gatis Dieziņš un Normunds Mežiņš.

Personāla departaments jaunu uzdevumu priekšā

Līga Lakuča

Foto — Normunds Mežiņš.

Cilvēks ir vissvarīgākais — tāda nostādne ir mūsu sabiedrībā un līdz ar to arī mūsu bruņotajos spēkos. Tāpēc tieši par personāla jautājumiem un «Nacionālo bruņoto spēku (NBS) cilvēkresursu vadības pamatnostādņēm 2015. — 2018. gadam»^{*} aicinājām uz sarunu NBS Apvienotā štāba Personāla departamenta (J-1) priekšnieku pulkvežleitnantu Mareku Ozoliņu.

— Nacionālo bruņoto spēku cilvēkresursu vadības pamatnostādnes... Vai varat pastāstīt, ko šis dokuments dos katram karavīram, katram NBS esošajam cilvēkam?

— Dokuments strukturizēts tā, lai, pirmkārt, Personāla departamentam, kas ir atbildīgs veidot šo politiku, būtu skaidrs, ko gribam sasniegt tuvākajā laikā. Tas palīdz mums pašiem fokusēties uz tām lietām, kuras ir jāuzlabo, jāsakārto, jāievieš. Otrkārt, vienībām, tieši personālam, saņemot šo dokumentu, būs iespēja arī piedalīties šajos procesos. Pamatnostādnes — tas ir tikai formulēts virziens, bet, kā mēs to sasniegsim, tas ir nākamais solis, kurā būs iesaistīts arī personāls, kas nāks ar idejām, ģenerēs tās un palīdzēs pamatnostādņēs ietvert ieviest dzīvē nākamajos četros gados.

— Ko jūs redzat kā prioritāro no personāla vadības procesiem?

— Komandieris prezentācijas otrajā daļā ir noteicis pamatvirzienus — cilvēkresursu vadības procesi; personāla ieinteresēšana un piesaiste; personāla apmācība; noturēšana un labklājības nodrošināšana; personāla un ģimenes locekļu atbalsta pasākumi. Visas šīs pamatnostādnes ir sadalītas pa apakštēmām, katrai ir sava aktualitātes krāsa, respektīvi, tās lietas, kas iezīmētas sarkanā krāsā, ir prioritātes nākamajam gadam (jo dažas turpinās jau daudzus gadus, piemēram, izvērtēšana). Ņemot vērā aptverto tēmu plašumu, ar tiem resursiem, kas mums ir, mēs nespēsim visu vienlaikus sākt. Izdarījuši prioritārās lietas, mēs pāriesim pie nākamajām.

— Kurām no pamatnostādņēm ir augstākā prioritāte?

— Cilvēkresursu vadības jautājumi dienaskārtībā ir jau daudzus gadus — tā ir dienesta gaitas plānošanas un rotācijas pilnveidošana. Šis ir nebeidzams process, un katru gadu mēs varam izvirzīt šo tēmu kā prioritāti, lai to sakārtotu. Tās lietas, kas pašreiz ir identificētas, ir pārnākušas no iepriekšējiem gadiem, piemēram, par plāniem saistībā ar atestācijas realizēšanu. Atestācijas komisijas rezultāti tiek transformēti karjeras plānos vai jebkuros citos pārskatāmos dokumentos un lēmumos, kuros cilvēki redz savu turpmāko izaugsmi. Runa ir par šo plānu nostiprināšanu normatīvajos dokumentos. Otrkārt, mums jāseko līdzi, kā šī sistēma strādā, jāanalizē tās stiprās un vājās puses, jāsaprot, vai vājās puses

varēsīm novērst, ieviešot uzlabojumus vai atsakoties no atsevišķām lietām. Karjeras plānošana pati par sevi nav nekas jauns, arī atestācija notiek jau daudzus gadus, bet redzam, ka pilnvērtīgi un efektīvi viss vēl nestrādā. Mēs esam identificējuši, kāpēc tā notiek, taču te ir ne tikai personāla struktūru un komandieru atbildība, bet arī katra individa atbildība, jau sākot ar izvērtēšanu, kas ir pamats visam. Ja izvērtēšana notiek tikai anketēšanas veidā, proti, priekšnieks aizpilda visas sadaļas, pēc tam nosūta anketu padotajam, lai viņš izlasa, — tā nav izvērtēšana. Būtu jāizvērtēšana ir priekšnieka saruna ar padoto klātienē, novērtējot padarīto, spriežot, kas vēl jāuzlabo, lai savus amata pienākumus viņš varētu simtprocentīgi izpildīt, un tādā veidā gatavojot šo cilvēku nākamajam amatam. Izvērtēšanas veidlapa ir sarunas plāns. Tā ir viena no detaļām, ja mēs runājam par kopējo dienesta gaitas plānošanu un rotācijas procesu. Ja nav pamatlīstas sakārtotas un nav kopējas izpratnes, cilvēkiem ir grūti plānot karjeru, jo nav ticamas pamatinformācijas par karavīra dienesta gaitu un kvalitāti. Mēs savā līmenī varam balstīties tikai uz to, ko vienībā priekšnieks ar padoto ir izrunājis un kā šīs sarunas rezultāts ir atspoguļots izvērtēšanas veidlapā.

— Vai saredzat iespējas šo sistēmu mainīt, jo juridiski ir noteikts, ka vērtēšana notiek šādā veidā?

— Ir gadījumi, ka cilvēks nesaprot, kas ir viņa stiprās puses un kādi ir trūkumi, ko varētu novērst. Ar viņu netiek strādāts, lai virzītu uz priekšu, lai cilvēks augtu dienesta

1. Cilvēkresursu vadības procesi^{*}

Tēma	Uzdevumi	Aktualitāte	Komentārs
Dienesta gaitas plānošanas un rotācijas procesu pilnveidošana	- Grozījumi normatīvajos aktos, lai integrētu tajos jaunos karjeras atestācijas un plānošanas procesus - Esošās sistēmas izvērtējums ar mērķi identificēt iekšējos šķēršļus un tos novērst - Izvērtēt iespēju komandējošā sastāva virsnieku un instruktoru dienesta gaitā iekļaut posmus NBS mācību iestādēs	Augsta	Paralēli risināms jautājums — personāla vadības struktūras nozīme un autoritāte lēmumu pieņemšanas procesā
Personāla resursu limiti	Personāla ierobežojumus un amata vietu limitus noteikt saskaņā ar spēju attīstības plāniem un apstiprinātajām Jaunās politikas iniciatīvām	Augsta	Jautājuma ietvaros jāpanāk vienota pieeja amatu un pakāpju limitu noteikšanai AM un NBS ietvaros (NBS personāls AM un citās civilajās institūcijās)

laikā. Līdz ar to ir grūti pēc tam runāt par kvalitatīviem cilvēkresursiem, no kā izvēlēties priekšniekus un komandierus. Tas pats attiecas uz atestāciju, ja izvērtēšana ir vienības limenī. Atestācijas komisijas jau ir štāba limenis, kur tiek lemts par dienesta pagarināšanu, karjeras kursiem, iespējamiem amatiem utt. Ja nav pamatinformācijas un izpratnes par to, kā cilvēks ir pildījis pienākumus, tad arī šai komisijai ir grūti pieņemt pamatotus lēmumus. Ja tas nemainīsies, būs sarežģīti runāt par iespējamo karjeras plānošanu, jo šobrīd mēs neesam spējīgi visu personālu iepazīt tik detalizēti, lai spriestu, piemēram, par atbilstību augstam amatam. To speciālistu, kas strādā pie karjeras plānošanas, nav daudz. Nevar sagaidīt no viņiem visaptverošu karjeras plānu visam personālam vairākiem gadiem uz priekšu.

— Kas varētu būt tie faktori, kuri motivēs cilvēkus palikt dienestā?

— Es uzskatu, ka ne vienmēr ar atlīdzību vien spēsim pieņemt un noturēt cilvēkus, jo vajadzības augs, un mēs nekad nevarēsim novilkt to robežu, kad cilvēks jutīsies tā, ka alga ir pietiekami liela. Mēs varam domāt par papildu bonusiem, un šajā dokumentā ir iezīmēti arī tādi virzieni. Protams, ļoti pārdomāti ir jāizvērtē konkrēti priekšlikumi, kādas piesaistīšanas un noturēšanas sistēmas veidot. No sociālajām lietām tās ir izdienas pensijas. Ja cilvēks ir aizgājis no dienesta, bet pēc laika nolemj atgriezties, pensijas lielumu, viņam atgriežoties dienestā, varētu pārreķināt.

— Kādi no tā būs ieguvumi?

— Mēs varēsim atgūt kvalificētu personālu augstās dienesta pakāpēs, kura sagatavošana prasa daudzus gadus. Šajā gadījumā cilvēkam ir iepriekšēja dienesta pieredze un izglītība, līdz ar to viņš var pretendēt uz virsnieka amatu, atjaunojot savas zināšanas. Un viņš jau pilnvērtīgi iekļautos esošajā sistēmā.

Svarīga ir arī militārā personāla sagatavošana civilajai dzīvei, par ko ir daudzreiz runāts. Manā skatījumā tas ir viens no bonusiem, kā noturēt karavīrus ilgāk dienestā. Jāizveido sistēma, kas ļautu cilvēkam būt pārliecinātam par to, ka, saņemot dienesta pakāpi vai nodienot četru vai piecu līgu laiku, viņš, piemēram, papildus iegūs arī civilajā dzīvē izmantojamu profesiju. Respektīvi, pēc profesionālajam dienestam veltītajiem gadiem, nonākot civilajā dzīvē, viņam jau būs profesija, lai varētu pilnvērtīgi iekļauties sabiedrībā un dzīvot savu turpmāko mūžu ārpus aktīvās militārās vides. Viens ir iegūtā izglītība ārpus NBS, bet otrs — esošā izglītības sistēma. Tā ir pietiekami plaša, tāpēc jāvērtē, kuri kursi transformējas valsts atzītā diplomā, ar kuru, pabeidzot dienestu, var darba tirgū meklēt atbilstošu profesiju.

— Šajā gadā jūs pārņemat rekrutēšanas funkciju. Kas mainīsies?

— Šis gads būs pārveides gads, un pašlaik pie šī jautājuma strādā darba grupa. Kas varētu uzlaboties? Mūsu, NBS, pieejamība Latvijā ir daudz plašāka, izmantojot vienību pārstāvniecību reģionos, kur cilvēki var iegūt sākotnējo informāciju. Protams, sistēma vēl ir jāsakārto, un idejai šogad jāīstenojas reālos darbos un dokumentos. Mīnuss ir tāds, ka kompetence NBS būs jāapgūst no nulles, jo tie cilvēki, kas strādāja Rekrutēšanas un atlases centrā, līdz ar tā likvidāciju ir atraduši turpmākas dienesta un karjeras iespējas citās jomās. Tātad paies laiks, līdz varēsim teikt, ka NBS ir pilnībā pārņēmuši rekrutēšanu, visticamāk, ne ātrāk kā 2016. gada sākumā.

1. Cilvēkresursu vadības procesi

Tēma	Uzdevumi	Aktualitāte	Komentārs
Militāro amatu klasifikators	- Izveidot katras specialitātes hierarhiju un struktūru NBS - Noteikt katras specialitātes kvalifikācijas prasības - Noteikt katru militārā amata izpildei nepieciešamās izglītības un kvalifikācijas prasības.	Vidēja	No MAK izrietošie dokumenti : - Amatu un specialitāšu kodifikācijas sistēma (šobrīd novecojušie MPS kodi), - uzskaites iespējas APUS un citās datu aprites sistēmās (atskaite) - Vienību amatu standartizācija; - Amatu apraksti; - Apmācību kursi un individuālie plāni sagatavošanai specialitātē Turpinājums iepriekšējā atskaites periodā sāktajam darbam
APUS	Papildināt sistēmu ar jauniem uzskaites moduļiem (zemessargu uzskaitē) Izvērtēt iespēju izveidot attālinātas karjeras plānošanas iespējas (personāla iesaiste savas karjeras plānošanā)	Augsta	Prioritāte – zemessargu uzskaites modulis Pārējo (rekrutēšanas un rezerves personāla uzskaites) moduļu izveide plānā iekļaujama atbilstoši pieejamajam finansējumam

1. Cilvēkresursu vadības procesi

Tēma	Uzdevumi	Aktualitāte	Komentārs
Civilā personāla loma militārajās struktūrās, integrācijas veicināšana	- Veikt normatīvās bāzes analīzi, lai noteiktu civilpersonu izmantošanas iespējas NBS vajadzībām krīzes un kara apstākļos. - Noteikt NBS vienību civilo darbinieku pienākumus krīzes un kara apstākļos.	Vidēja	
Dzimumu līdztiesības politika	- Aktīvi piedalīties starptautiskajās organizācijās un forumos, popularizējot Latvijas sasniegumus - Izvērtēt un izskatīt iespēju iekļaut dzimumu līdztiesības jautājumus virsnieku izglītībā - Analizēt tuvāko kaimiņu pieredzi dzimumu līdztiesības jautājumos.	Zema	
Personāla vadības dokumenti	- Izvērtēt spēkā esošo dokumentu aktualitāti - Rast risinājumus, kā maksimāli vienkārši veikt nepieciešamos labojumus spēkā esošos normatīvajos aktos	Zema	

2. Personāla ieinteresēšana un piesaiste

Tēma	Uzdevumi	Aktualitāte	Komentārs
Rekrutēšanas un atlases procesa intensificēšana (vienkāršošana un šķēršļu samazināšana)	- Pārskatīt un samazināt šķēršļus rekrutēšanas un atlases procesā - Paredzēt rekrutēšanas un atlases procesu sekmīgai norisei papildus nepieciešamo finansējumu - Uzlabot rekrutēšanas un NBS tēla veidošanas materiāli tehnisko līdzekļu bāzi	Augsta	Prioritāte – maksimāli palielināt dienestam ieinteresēto personu skaitu, lai radītu bāzi personāla atļai
Rezerves karavīru piesaiste Zemessardzei	- Turpināt aktīvu skaidrošanas darbu RSV par Zemessardzes likuma sniegtajām iespējām zemessargu piesaistei, jāizskata finanšu iespējas šīs piesaistes maksimālai palielināšanai - Izstrādāt priekšlikumus rezervistu papildu motivācijai pieteikties ZS.	Augsta	

2. Personāla ieinteresēšana un piesaiste

Tēma	Uzdevumi	Aktualitāte	Komentārs
Karavīra profesijas popularizēšana	- Paplašināt sabiedrības informēšanu plašsaziņas līdzekļos par aktualitātēm valsts aizsardzības nozarē, starptautiskās drošības notikumiem un NBS karavīru dalību SO - Iniciēt pozitīva valsts tēla, jaunatnes pilsoniskās apziņas veidošanas un patriotismu veicinoša kanāla ieviešanu plašsaziņas līdzekļos. - Organizēt regulāras Aizsardzības nozares personāla iepazīstināšanas akcijas ar dienestu NBS un Aizsardzības nozares darbības specifiku	Vidēja	Uzdevumi galvenokārt AM struktūrām, vienlaikus jāveicina aktīvs atbalsts un personāla iesaistīšanās, jo šis pasākums ir pamats atlases procesam profesionālajam dienestam
Jaunatnes iesaistīšana	- Izanalizēt ieguvumus un iespējas jaunsargu apmācībā iesaistīt RSV&ZS vienības - Paplašināt jaunsargu – profesionālā dienesta kandidātu atlases nometņu rīkošanu - Iniciēt patriotiskās audzināšanas mācību priekšmeta ieviešanu vidējās un augstākās izglītības iestādēs	Vidēja	Paralēli jāveic analīze par gūto pieredzi un atziņām, organizējot jaunsargu nometnes, īpaši profesionālā dienesta kandidātu atlases kontekstā

3. Personāla apmācība

Tēma	Uzdevumi	Aktualitāte	Komentārs
Karavīru individuālās apmācības sistēmas pilnveidošana	- Pārskatīt Individuālo apmācību reglamentējošos dokumentus, nepieciešamības gadījumā piesaistot speciālistus no civilā sektora - Piesaistīt kvalificētus speciālistus iespējamai atsevišķu mācību programmu daļējai vai pilnīgai pārveidošanai uz tālmācību, kā arī izvērtēt nepieciešamos resursus šādai notikumu gaitai	Augsta	Tālmācība – pagājušajā plānošanas periodā paredzēts, bet nerealizēts jautājums
Zemessargu apmācības sistēmas pilnveidošana	ZS rīcībā esošo mācību programmu standartizācija (MVP apstiprinājums) Risinājumi zemessargu apmācības sistēmas sabalansēšanai ar PD karavīru apmācības sistēmu Zemessargu mācību programmu izvērtējums (iespējama tēmu pārveidošana uz Tālmācības programmām)	Augsta	Zemessargu apmācību programmās jāpanāk balanss starp apmācību kvalitāti un pieejamo dienu skaitu, iespējamo atšķirību izvērtējums un risinājumi starp ZS un PD karavīru apmācības sistēmām

3. Personāla apmācība

Tēma	Uzdevumi	Aktualitāte	Komentārs
Vecāko un augstāko virsnieku/instruktoru svešvalodu apmācība	- Risinājumi/ iespējamie motivācijas veidi plašākai otras svešvalodas apguvei - Izvērtēt NBS angļu valodas apguves vajadzības vidējā termiņā un izvērtēt nepieciešamību palielināt VS kapacitāti - Izvērtēt iespējas nodrošināt vai piedāvāt angļu valodas aktualizēšanas kursu pieejamību pirms STANAG testu kārtošanas	Vidēja	Aktualizēt uzmanību franču valodai kā otrajai oficiālajai NATO valodai
NBS izglītības iestāžu un programmu licencēšana/ akreditācija	- Sniegt atbalstu IZM normatīvo aktu izstrādē, kas ļautu NBS vienībām reģistrēties kā izglītības programmu īstenotājam, tās licencēt un akreditēt - Reģistrēt NBS skolas kā pieaugušo izglītības programmu īstenotājas. - Izvērtēt NBS esošās mācību programmas un uzsākt NBS skolu īstenoto atsevišķu izglītības programmu licencēšanu un akreditēšanu.	Vidēja	Pamatprincips mācību programmu izvēlei: attiecīgā mācību programma palīdzēs karavīram pēc atvaļināšanās no PD integrēties civilajā dzīvē.
Līderības prasmju pilnveidošana	- Analizēt līderības prasmju apguvi esošajās mācību programmās, definēt standartus un sasniedzamos mērķus - Karavīru apmācību programmās visos līmeņos iekļaut elementus, kuri pilnveido līderības un vadības prasmes	Vidēja	

— Vai būtiskas izmaiņas gaidāmas arī zemessargiem?

— Viena no noteiktajām prioritātēm šajā dokumentā ir rezerves karavīru piesaiste Zemessardzei. Tā ir bijusi aktualitāte iepriekšējos gados un saglabāsies arī šogad. Respektīvi, ir jānoskaidro, kāpēc rezervisti nepiesakās Zemessardzē tik aktīvi, kā varētu vēlēties. Tas ir vieglākais ceļš, kā nezaudēt viņu kompetenci un izmantot to zemessargu apmācībā, tādējādi ceļot arī personāla sagatavošanas kvalitāti. Šobrīd jau ir dažas iestrādes, piemēram, atvaļinot karavīru, viņš tiek informēts, kur un kā viņš var pieņemt Zemessardzes attiecīgajā bataljonā, bet ir jāmeklē vēl veidi, kā ieinteresēt cilvēkus. Visa pamatā ir jābūt motivācijai stāties Zemessardzē, arī skaidrībai par to, ko cilvēks iegūs no dalības Zemessardzē.

— Ko Zemessardze var piedāvāt pašreiz?

— Tas ir patriotisms, intensīva apmācība un saiknes un piederības uzturēšana ar NBS. Kļūstot vecākam, motivācija samazinās, un tad ir jautājums, vai cilvēks sevī redz vēl spēku, vēlmi un enerģiju turpināt. Kā šo motivāciju noturēt? Protams, tas ir atkarīgs no paša cilvēka un arī no tā, ko Zemessardze var piedāvāt. Būtiski apsvērumi ir ģeopolitiskā situācija, patriotiskās jūtas, vēlme bruņotajos spēkos iegūtās zināšanas likt lietā, lai palīdzētu pilnveidot Zemessardzes kvalitāti. Jāatrod veids, kā uzrunāt konkrēto cilvēku, kā motivēt viņu. Jāatrod formāli vai neformāli līderi, kam ir un bija plašs kontaktu loks bruņotajos spēkos un prasme piesaistīt cilvēkus. Daudz ir atkarīgs no vienības, mikroklimata tajā, attiecībām un aktivitātēm.

— Vai var teikt, ka studenti, kas iestājas Zemessardzē, parasti pēc tam pāriet uz profesionālo dienestu?

— Jā, bet ir viens «bet». Pašlaik Zemessardzē ir izveidots neintensīvais jaunāko instruktoru kurss kaprāļu sagatavošanai, viņiem ļoti trūkst šīs kategorijas instruktoru. Pēdējā laikā tendence ir tāda, ka puse no šiem cilvēkiem pieteicas profesionālajā dienestā. Mērķis bija sagatavot instruktoru sastāvu Zemessardzei, kas varētu komandēt nodaļas mācību laikā, bet viņi atnāk uz profesionālo dienestu. No vienas puses, tas ir labi, bet ir arī otra puse — apmācības ilgums un kvalitāte ir atšķirīgi, laiks, ko vajadzētu pavadīt Zemessardzē pēc šī kursa, ir par īsu. Mums veidojas atšķirīgas sagatavotības instruktori — Zemessardzē sagatavoti un profesionālajā dienestā. Mēs pētījām, ka atšķirība ir liela. Profesionālā sagatavotība, kas iegūta Zemessardzes vajadzībām, ir saīsināta līdz minimumam. Mēs šos cilvēkus

pieņemam, jo cilvēku trūkst, bet viņiem ir jāsaprot, ka vajadzēs mācīties un apgūt noteiktas tēmas klāt, lai izlīdzinātu zināšanas un prasmes, lai viņi nebremzētu savu karjeru.

— Jūsu prezentācijā ir arī tādus punktus — personāla un ģimenes locekļu atbalsta pasākumi.

— Tā ir tradīciju turpināšana starptautiskajās operācijās esošo karavīru ģimeņu atbalstam. Tās ir kopā sanākšanas un ģimenes locekļu informēšana par to, kā sokas viņu radiniekiem. Tiek uzturēta saikne, lai karavīrs tālumā būtu pārliecināts, ka arī ģimenes locekļiem viss ir kārtībā. Tas ir veids, kā mēs atbalstām ar informāciju.

Savukārt atvaļinātajiem karavīriem, aizejot civilajā dzīvē, ir svarīgi, ka vienība saglabā saikni ar viņiem, kaut vai apsveicot svētkos vai uzaicinot piedalīties kādā pasākumā, kas saistīts ar valsts svētkiem, vienības gadadienu vai piemiņas pasākumiem. Līdz ar to netiek zaudēta saikne ar cilvēkiem, kuri ir potenciālie rezerves karavīri, kas varbūt var atgriezties profesionālajā dienestā, ja vecums un veselība ļauj, vai var tikt iesaistīti rezervistu apmācībā, kā arī tie, kurus varam aicināt stāties Zemessardzē.

— Kādās starptautiskās operācijās šobrīd tiek plānota dalība?

— Dalības apjomi, protams, mainās, arī samazinās. Līdz ar to samazinās cilvēku loks, kas dien sauszemes spēkos, jo zūd svarīgs motivējošais faktors. Līdz ar to gatavošanās un dalība NATO reaģēšanas spēkos, ES spēku struktūrās pusotra gada garumā, intensīvā apmācība uz vietas Latvijā un ārzemēs būs vieni no galvenajiem motivējošajiem faktoriem.

— Kādas prioritātes esat izvirzījis sev, būdams atbildīgs par bruņoto spēku komplektāciju un situāciju ar personālsastāvu?

— Personāla joma ir viena no visgrūtākajām. Personāls ir vienīgais resurss, kas neklusēs, ja kaut ko darīsim nepareizi. Visi citi resursi, protams, iespējams iznākumu, bet cilvēki ir visjūtīgākie, jo visātrāk reaģē un norāda uz kļūdām. Ir jābūt uzmanīgam un delikātam, jāizsver visi plusi un mīnusi iepriekš, paredzot, kādas varētu būt sekas. Ko es vēlos sasniegt? Šīs vadlīnijas ir mērķis, uz ko fokusēties. Ja mēs spētu to visu īstenot, tad es varētu teikt, ka laiks, ko esmu pavadījis Personāla departamentā, ir ar reāliem darbiem pamatots. Būs patīss gandarījums, ka esi izdarījis ko paliekošu, cilvēkiem vajadzīgu un ka tas strādā. Ne tikai deklarātīvi prezentācijās un plānos uzrakstīts, bet arī dzīvē ieviests.

Taču tas nav pa spēkam nedz man vienam, nedz arī departamentam. Tas būs komandas darbs gan štābā, jo daudzas lietas būs atkarīgas no citiem departamentiem — finansējums, nodrošinājums, informācija —, gan vienībās. Ir svarīgi, kā mēs šīs vadlīnijas realizēsim dzīvē, kāds būs pienesums un atbildība no vienībām, no katra indivīda, kas vienībās dien, tāpēc jau pašā sākumā jāatrod kompetenti cilvēki, kas katrā konkrētajā jomā spētu ģenerēt idejas un plānot procesus. **IS**

4. Noturēšana un labklājības nodrošināšana

Tēma	Uzdevumi	Aktualitāte	Komentārs
Karavīru atbildības sistēmas pilnveidošana	Karavīru mēnešalgu tabulas korekcija. Karavīru mēnešalgu tabulas pilnveidošana, nodrošinot mēnešalgas pieauguma proporcionalitāti izaugsmei dienesta gaitā (2.solis).	Augsta	
Izdienas pensiju sistēmas optimizācija	Grozījumi Militārpersonu izdienas pensiju likumā : - Palielināts bāzes apmērs par dienestu virs 25 gadiem; - Pensijas apmēra palielināšana, atgriežoties dienestā	Augsta	Lai veicinātu pirms maksimālā vecuma atvaļināto karavīru, kuriem piešķirta izdienas pensija, atgriešanos dienestā (arī stāšanos dienestā ZS), nepieciešams paredzēt, ka karavīram, kurš no jauna pieņemts dienestā un atvaļināts no tā beidzoties profesionālā dienesta līguma termiņam, attiecīgi palielinās izdienas pensijas apmērs

4. Noturēšana un labklājības nodrošināšana

Tēma	Uzdevumi	Aktualitāte	Komentārs
Veselības aprūpe	- Izvērtēt vienību uzdevumus un amatus, kam prioritāri nepieciešama medicīniskā rehabilitācija - Aprēķināt iespējamās izmaksas un iespējas tās iekļaut budžetā	Vidēja	Dienestam nepieciešamās veselības kapacitātes uzturēšana
Karavīru apmierinātības ar dienestu monitorings	- Ieviest aptaujas anketu, ko karavīrs (darbinieks) aizpilda atvaļinoties (aizejot) no dienesta (darba) NBS - Izskatīt iespēju ārpakalpojuma iegādi par karavīru apmierinātības dienestu pētījumu	Vidēja	Atgriezeniskās saiknes veidošana / pakāpeniska nostiprināšana - izvēlēto personāla vadības virzienu aktualitātes un atbilstības konstatēšanai

5. Personāla un ģimenes locekļu atbalsta pasākumi

Tēma	Uzdevumi	Aktualitāte	Komentārs
Karavīru integrācija civilajā dzīvē	Izvērtēt esošos faktorus, kas veicina integrāciju civilajā dzīvē un sagatavot konceptiju , kurā noteikt integrācijas īstenošanas veidus, nepieciešamo tās realizācijai, kā arī iesaistītos šajā procesā	Vidēja	Integrācija civilajā dzīvē – pagājušajā plānošanas periodā paredzēts, bet nerrealizēts jautājums
Karavīru ģimeņu atbalsts	- Veikt karavīru aptauju par pasākumiem, kas veicami ģimeņu atbalsta pilnveidošanai - Izstrādāt priekšlikumus SO dienošo karavīru un kritušo karavīru ģimeņu atbalsta pilnveidošanai. - Veicināt līdzekļu piesaisti karavīru ģimeņu atbalstam. - Izvērtēt iespēju virsniekiem ilglaicīgas apmācības laikā ņemt līdzi savus ģimenes locekļus. - Popularizēt un atbalstīt vienību ģimenes locekļu klubu, biedrību izveidi.	Vidēja	
Atvaļināto karavīru iesaiste NBS aktivitātēs	Regulāri un tieši (dalība) iesaistīt atvaļinātos karavīrus vienību aktivitātēs, īpaši akcentējot tradīciju uzturēšanas un kultūras dzīves pasākumus	Vidēja	Saiknes uzturēšana ar atvaļinātajiem karavīriem, pārliecības nostiprināšana, ka ikviens karavīrs ir vienlīdz svarīgs un nozīmīgs valstij un bruņotajiem spēkiem
SO veterānu un rezerves karavīru atbalsts	- Pārrunas ar uzņēmēju apvienībām, skaidrojot civilās sabiedrības lomu karavīru motivācijā (piesaiste atbalstam) - Risināt jautājumu par valsts atbalstu uzņēmējiem, kuri nodarbina SO veterānus un/vai rezerves karavīrus	Vidēja	
Piemiņas pasākumi	- Regulāri piedalīties karavīru, kritušo karavīru un NBS darbības piemiņas un atceres pasākumos. - Regulāri organizēt nozīmīgo kaujas vietu un kritušo karavīru atdusas vietu sakopšanu. - Rast iespējas nodrošināt mācību iestādēs vēsturisko un mūsdienu kauju izpēti un analīzi. - Veicināt līdzekļu piesaisti NBS kritušo karavīru piemiņas vietas izveidei Ādažos.	Vidēja	

Taivo Trams

Foto — Normunds Mežiņš.

Majors Juris Ušackis kopš pērnā gada vasaras vada vienu no efektīvākajām un vienlaikus arī mazāk pazīstamajām NBS struktūrām — Speciālo uzdevumu vienību jeb SUV. Tās darba specifika ir tāda, ka par paveikto un spējām netiek plaši runāts. Nu šis princips nedaudz mainīsies — SUV plāno pamatīgāk skaidrot savu darbu un lomu valsts aizsardzībā. Tostarp — lai veicinātu jaunu cilvēku interesi un pieplūdumu vienībā. Komandiera vizījai par SUV uzdevumiem un nākotni ir īpaša vērtība, jo viņš savu karjeru bruņotajos spēkos sācis un galvenokārt īstenojis šajā vienībā.

— Kā veidojusies jūsu karjera līdz brīdim, kad esat kļuvis par SUV komandieri?

— Mācījies Rīgas 84. vidusskolā. Jau skolas laikā mani vilināja militārā karjera, bet, dažādu apstākļu spiests, uzreiz pēc vidusskolas iestājos RTU Elektroenerģētikas fakultātē. Trīs kursus jau biju nomācījies, viens vēl bija atlicis, kad uz ielas pilnīgi nejauši satiku draugu, kurš tajā laikā dienēja LR Drošības dienestā. Viņš sarunā ieminējās, ka ir iespēja dienēt Drošības dienestā, kura sastāvā ir arī Speciālo uzdevumu vienība. Es tolaik ļoti aktīvi nodarbojos ar tuvciņām, un draugs teica — tu varēsi tāpat turpināt treniņus, vienībā daudz ir tādu kā tu, tikai papildus vēl saņemsi par to naudu. Tas laikam arī bija izšķirošais izvēlei. Ilgi nedomāju, izstājos no RTU un jau nākamajā nedēļā pieteicos dienestā SUV.

Vienībā dienu kopš 1993. gada pavasara, būtībā viss mans militārais dienests ir saistīts ar SUV. Laiks ārpus vienības ir dienests Apvienotajā štābā un studijas Baltijas aizsardzības koledžā.

Trešdaļu no dienesta laika vienībā biju snaiperis. Karjeras gaitā esmu izgājis visus komandējošā sastāva līmeņus — no SUV snaiperu grupas komandiera līdz kaujas komandas komandierim, biju arī gan plānošanas daļas priekšnieks, gan štāba priekšnieks. Tad bija pārtraukums, jau domāju, ka karjera mani vairs neatgriezīs atpakaļ SUV, tomēr atkal esmu te. Es to tā arī uztveru — kā uzdevumu dzīvē, kurš man jāizpilda pēc labākās sirdsapziņas. Man te pašlaik ir jābūt, šī ir mana vieta.

— Vai nekad nav nācies nožēlot šādu it kā ļoti pēkšņu lēmumu — pamest studijas un mesties militārajā karjerā?

Juris Ušackis: augu kopā ar SUV

— Nē, nožēlojis neesmu. Ir, protams, bijuši momenti, piemēram, beidzot SUV Kaujinieka pamatapmācības kursu, kad tu pārdomā savu izvēli. Manuprāt, tas ir noticis ar jebkuru SUV kaujinieku — katrs ir sev uzdevis jautājumu: vai man to vispār vajag? Un, saņemot apstiprinošu atbildi, sapratīsi, ka ir kļuvis stiprāks.

Interesanti, ka pirms pāris gadiem es satiku savu klases audzinātāju, kuru nebiju

redzējis desmitiem gadu. Viņa prasīja, ko es daru — saku, esmu militārpersona. Viņa atbild — nav brīnums, es visu laiku zināju, ka tu reiz būsi karavīrs, jau no 3. klases tas bija tavs sapnis. Tātad — liktenis! Protams, mums dzīvē ir dažādas izvēles iespējas un ceļi, bet beigu beigās vienalga nonāksi tajā vietā, kur biji paredzēts. Jautājums ir, vai būs jānoiet vairāk vai mazāk grumbuļains ceļš, līdz sapratīsi, kas īsti esi.

— Vai šo amatu uzņēmāties ar kādu īpašu misijas apziņu un vēlmi kaut ko mainīt?

— Neesmu pārliecināts, vai vienmēr ir pareizi jaunajam komandierim kaut ko mainīt. Personālam ir vajadzīga arī stabilitāte un pārmantojamība, lai vienība attīstītos ilgtermiņā.

Īpaši nekoncentrējoties uz to, kas par maniem pienākumiem teikts reglamentā, es savu lomu kā SUV komandieris vairāk saskatu labas vadības parauga rādīšanā. Un labam komandierim ir jāpanāk, lai cilvēki notic, ka viņi spēj izdarīt lietas, par ko iepriekš bijuši pārliecināti, ka tas ir pāri viņu spēkiem.

Mūsu vienība pati par sevi ir ļoti stiprs mehānisms, tas ir mūsu valsts viens no spēcīgākajiem universālajiem ieročiem. Ja var atļauties lietot tādu salīdzinājumu, tad SUV ir kā «Ferrari» formula — mehānisms ar milzīgu potenciālu. Slikts vadītājs to ātri vien iestūrēs grāvī, bet labs ar to sasniegs lieliskus rezultātus. Es ticu mūsu karavīriem un komandieriem, kuri ir manā pakļautībā, un zinu — mums ir šis potenciāls, un nepieciešamības gadījumā mēs to realizēsim.

— Kādi ir SUV būtiskākie uzdevumi un prioritātes jūsu skatījumā?

— Valsts un bruņotie spēki ir noteikuši, ka mūsu vienības attīstībai ir jābūt vienai no prioritātēm, līdz ar to viens no mūsu galvenajiem uzdevumiem ir īstenot speciālo operāciju attīstības plānā noteiktos mērķus. Šajā sarežģītajā laikā valsts ir atvēlējusi vienībai finansiālos līdzekļus un mēs nevaram atļauties tos izniekot vai neizmantot, neiegūstot nepieciešamās kaujas spējas. Tas ir mūsu pienākums pret valsti un visu sabiedrību.

Būtibā mūsu attīstības plāns ir komplekss uzdevumu kopums, un tas paredz visu mūsu spēju sinhronu celšanu. Līdz 2017. gadam sasniedzamie mērķi ir ļoti nopietni. Tas ir komplekss un sarežģīts, bet izpildāms uzdevums. Pirmajā gadā izvirzītās prasības mēs esam izpildījuši, un man nav neviena iemesla šaubīties par turpmākajiem gadiem.

— Vai, mainoties starptautiskajai situācijai un pieaugot valsts apdraudējumiem, mainās arī SUV loma valsts aizsardzības koncepcijā?

— Mūsu darbs nemainās, jo SUV darbības veids un principiālie uzdevumi paliek nemainīgi gandrīz visās situācijās. Es teiktu, ka ir mainījušās prioritātes valstī — valsts ir sapratusi mūsu kā vienības nepieciešamību un nozīmi. Agrāk savā ziņā svarīgāka bija dalība starptautiskajās operācijās, lai pierādītu, ka mēs esam pilnvērtīgs NATO partneris, un valsts aizsardzība bija

paralēls process, bet tagad akcenti ir mainījušies. Šai jaunajai situācijai ir daudzi nosaukumi — vieni to dēvē par nākamo pasaules karu, citi — par hibrīdkaru vai vēl kādā citā vārdā. Tas nav tik būtiski, bet ir svarīgi uzsvērt, ka SUV ir viena no nedaudzajām vienībām, kura ir spējīga iesaistīties faktiski visās konflikta fāzēs un sniegt atbalstu gan tiesībsargājošajām institūcijām, gan arī strādāt autonomi. Speciālo operāciju vienības visās valstīs ir to slēptais ieročis, un to izmantošana ir cieši saistīta ar konkrētās valsts ambīcijām. Vienības attīstība un fakts, ka esam kļuvuši par vienu no prioritātēm, arī ir tas, kas ir mainījies pēdējā laikā. Un mēs esam gatavi jaunajiem izaicinājumiem, un esmu pilnīgi pārliecināts, ka tiksim ar tiem galā.

— Cik viegli vai tieši pretēji — sarežģīti ir atrast dienestam vienībā derīgus cilvēkus?

— Mums nākas strādāt ar to, ko varam saņemt no sabiedrības. Es neteikšu, ka situācija ir ļoti optimistiska, bet normas robežās uz priekšu tiekam. Noteikti nebūšu pirmais, kurš atzīs — jauniešu veselības stāvoklis caurmērā ir zems, arī psiholoģiskie vērtējumi nav tie augstākie. Ja no tā visa mums ir vajadzīgs slāņa augšējais līmenis, tad jāsaka, ka situācija ir krasi atšķirīga, nekā bija vēl pirms desmit un vairāk gadu. Piemēram, no pēdējā iesaukuma uz SUV tikai 12% medicīniskais novērtējums ir augstākajā līmenī.

Mēs pat tik daudz neuztrauktos par fiziskajiem dotumiem — mums ir mācību grupa, esam adaptējuši programmu, un jau sen jaunajiem karavīriem vispirms ir sagatavošanās posms četrus mēnešu garumā, lai uztrenētu fizisko formu un piestrādātu arī pie motivācijas. Piemēram, laikā, kad es stājos SUV, tā nebija — izturēji visas pārbaudes un uzreiz biji iekšā apmācību ciklā. Tagad esam sapratuši, ka tā vairs nevar — jauniešiem vairs nav tik daudz iespēju ikdienā sevi fiziski pilnveidot, dzīvesveids kļuvis jūtami mazkustīgāks. Ir muguras, locītavu, arī redzes problēmas. Cik maz bērnu mēs tagad redzam spēlējamos ārā, un cik daudz laika viņi pavada pie datoriem!

Protams, mums ir vajadzīgi arī speciālisti. Mēs vienmēr sakām — mūsu darbības lauks ir tik plašs, ka pie mums var nākt un pārbaudīt sevi un savas spējas ikviens. SUV sniedz iespējas gandrīz jebkuram, kam ir laba veselība, stabila psihe un, protams, patriotisms pret mūsu valsti, — te darbs var atrasties gan IT speciālistam, gan tuvciņas meistaram, gan arī daudzu citu profesiju pārstāvjiem.

— Kā tieši iespējams atlasīt labākos no pieejamā pretendentu klāsta?

— Esam sākuši sistēmisku darbu rekrutēšanā, ar daudz nopietnāku pieeju nekā līdz šim. Detalizēti pētām, kāda ir situācija ar jaunatni, kādas ir jauniešu vēlmes un vai mēs tās varam apmierināt. Vēlamies izstrādāt pārdomātu rekrutēšanas kampaņu. Reizumis šķiet, ka sabiedrībā noteicošie ir aplami viedokļi par SUV, daļa no tiem ir bāzēti uz pilnīgām baumām vai arī šīs tas tiek piedzējots klāt. Tādējādi cilvēki, kam varētu būt interese par dienestu pie mums, vienkārši tiek dezinformēti. Cilvēkiem ir jādod iespēja aktīvi interesēties un uzzināt par vienībā notiekošo. Protams, ir arī neizpauzama informācija, bet cilvēkiem ir jāsniedz atbildes uz viņus interesējošiem jautājumiem, lai viņi spētu lemt par savu izvēli. Informācijas vakuumā sabiedrību turēt nedrīkst. Tas ir uzdevums, pie kura jāstrādā tuvākajā laikā.

— Agrāk ir nācies uzklaustīt viedokli, ka SUV atlasītie jaunieši pamatapmācības laikā tiekoti it kā pārvilināti no citām vienībām...

— Es domāju, ka šo problēmu iepriekšējā SUV vadība, sadarbojoties ar NBS vadību, ir novērsusi. Tagad rekrutēšanā un apmācībā darbojas skaidra, visiem saprotama shēma. Jāņem arī vērā, ka cilvēku daudzums, ko mēs pieņemam, nav liels. Man gribētos cerēt, ka mēs no savas puses palīdzam celt NBS kopējo kvalitātes līmeni, jo ļoti daudz spējīgu jauniešu atrodam arī saviem spēkiem. Tā kā mēs tēmējam uz augstāko spēju līmeni, mūsu atlase ir ļoti nopietna. Piemēram, no visiem vienībai atlasītajiem kandidātiem SUV sākotnēji nonāk tikai kādi 10%. Taču pēc mūsu kritērijiem atlasītie pretendenti jau jūtami pārsniedz vidējo līmeni, kāds parasti ir cilvēkiem, kuri iestājas bruņotajos spēkos. Līdz ar to, ja neiztur SUV kritērijus, lielākā daļa mūsu atlasīto jauniešu ar ļoti labiem fiziskajiem un psiholoģiskajiem dotumiem aiziet dienēt uz citām vienībām. Protams, ir arī piemēri, kad pie mums pārnāk karavīri no citām vienībām, taču tādu nav daudz — labus karavīrus komandieri novērtē visur. Tomēr jāatzīst, ka personāla attīstība ir viena no darbietilpīgākajām un grūtākajām darba sadaļām. Bet tā tas laikam ir visu valstu speciālo operāciju spēkos.

Mēs turpinām rīkot arī savas rekrutēšanas dienas. Trīs galvenie personāla papildināšanas avoti ir Jaunsardze, civilais sektors un NBS. Ikvienam no tiem ir vajadzīga sava pieeja, jo vienu un to pašu informāciju katrs uztver savādāk.

Turpinājums 10. lpp.

Sākums 8. un 9. lpp.

— Ja pavisam īsi vienkāršā valodā formulētu būtiskākās prasības pretendentiem, tās būtu...

— Trīs galvenie kritēriji, ko mēs vērtējam, ir cilvēka veselība, psiholoģiskā noturība un fiziskā sagatavotība. Arī vidējā izglītība — tas pats par sevi. Vienkārši sakot, ja cilvēkam ar galvu viss ir kārtībā, labi strādā motorika un ķermenis kopumā, visu pārējo varam uztrenēt. Mēs jau rēķināmies, ka cilvēks pie mums nāk bez specifiskām zināšanām, bet četru sagatavošanās mēnešu laikā daudz ko var iemācīt.

Taču šie četri mēneši nav viegli. Arī pats Kaujinieka pamatapmācības kurss un tajā ietvertā atlase — tā ir ciņa pašam ar sevi, ar to, kas notiek katrā galvā. Tad mēdz būt pamatīgs šoks arī daudziem ļoti labi sagatavotiem cilvēkiem, jo iepriekš visu savā dzīvē viņi ir paveikuši bez lielas piepūles. Bet te pēkšņi salīdzinoši fiziski vājāki, mazāka auguma, it kā kuslāki cilvēki izrādās apveltīti ar stiprāku raksturu un gribasspēku un absolvē mācību grupu — bet stipriniekam tas nav pa spēkam... Būtībā tāds arī ir mācību grupas mērķis — atrast savu spēju robežu un iemācīt sev tikt tai pāri.

Ko es atceros no savas mācību grupas — tev iemāca, ka nav tāda jēdziena «nevaru». Tu dari un nežēlo sevi. Mācēt pārkāpt to savu «nevaru» robežu — tas paliek asinīs visiem uz mūžu pēc mācību grupas.

Manī ir liela ticība latviešiem un mūsu gribasspēkam, kas ir īpašs, un to apzinās arī mūsu pretinieks, tāpēc mēģina to graut informatīvajā telpā. Bet mēs, balti, vienā no pasaulē izdevīgākajām ģeopolitiskajām un ģeogrāfiskajām vietām atrodamies jau tūkstošiem gadu! Daudzas impērijas ir pārstājušas eksistēt, daudzas tautas ir izzudušas, taču mēs esam. Arī latviešu karavīri cauri gadsimtiem vienmēr ir bijuši starp labākajiem, un mēs esam gatavi apliecināt latviešu karotāju labākās tradīcijas.

— Vai SUV komandierim mēdz būt arī brīvais laiks?

— Dienas vienībā ir garas. Kaut arī ļoti bieži sanāk strādāt līdz septiņiem astoņiem vakarā, noguruma sajūtas nav, bet ir papildījums ar to, ko dari. It īpaši, kad redzi, ka lietas virzās uz priekšu. Un, strādājot kopā ar tik daudziem spējīgiem virsniekiem un karavīriem, darbs dod gandarījumu.

Bērni man ir izauguši diezgan lieli. Traukākais tiņu laiks, kad viņi izmēģina savu pirmo patstāvību un vecākus vairs neuzskata par vajadzīgiem, arī jau beidzies. Mūsu ģimenē valda draudzīgas, patstāvīgu cilvēku harmoniskas attiecības.

Viena no lielākajām ģimenes tradīcijām mums ir ikvasaras laivošana. Braucam vairākas dienas, vairākas radu ģimenes kopā. Es parasti esmu galvenais organizētājs, kurš izvēlas un piedāvā pasākuma formātu. Braucienos piedalās arī daudzi jaunieši, un viņiem tās ir tādas no modernajām tehnoloģijām atrautas dienas, kuras, kā viņi paši atzīst, raisa daudz pozitīvu emociju. Līdzpaņemtie aipodi un telefoni parasti otrajā dienā izslēdzas, tā ka trešajā dienā beidzot var sākt baudīt dabu un cilvēcisko komunikāciju.

Manis paša hobbiji ar laiku ir mainījušies. Septiņpadsmit gadus esmu nodarbojies ar tuvciņām, braukāju ar vējdēli. Tagad, līdz ar gadiem sāk parādīties mierīgākas un nosvērtākas aizraušanās. Pēdējos trīs gadus viens no svarīgākajiem atpūtas veidiem ir

garo gabalu skriešana. Skriešanas laikā iznāk pabaudīt klusumu un padomāt. Esmu pat nopircis diktofonu, jo bieži vien gadās, ka skrējiena laikā ienāk prātā kāda spoža ideja, bet līdz finišam tā jau ir aizmirsusies.

Vēl brīvajā laikā mēdzu braukt ar motociklu. Man ir mērķis apceļot Latvijas robežu un nofotografēties pie visām pilsētām — garāžā pie sienas jau sakrāta prāva bilžu kolekcija. Braucu ar čoperi, tā ka varu mierīgi vērot un izbaudīt apkārtni. Vēl gribētos minēt grāmatu lasīšanu, bet ar tādu hobbiju, šķiet, nevienam bruņotajos spēkos nepārsteigsi. Mūsu virsnieki daudz lasa, jo, tiekoties brīvajos brīžos, ir ko pārrunāt. Lasot paturu prātā Baltijas aizsardzības koledža gūto atziņu — visu jauno informāciju uzreiz nevajag pieņemt kā aksiomu, bet gan analizēt un izdarīt pašam savus secinājumus. **ES**

10 SOĻI CEĻĀ UZ SPECIĀLO UZDEVUMU VIENĪBU!

1. Informē SUV par vēlmi dienēt Speciālo uzdevumu vienībā (SUV). Kontaktinformācija: dienests.suv@mil.lv; tālr.: 26151270; 67840717.
2. No SUV pārstāvja saņem informāciju par iestāšanās nosacījumiem.

- › Vecuma ierobežojums līdz 35 gadiem uz kaujas un kaujas atbalsta komandām.
- › Latvijas Republikas pilsonība.
- › Atbilstoša valsts valodas prasme.
- › Veselības kapacitāte atbilstoši Speciālo uzdevumu vienības prasībām (A6 vai B5).
- › Vidējā izglītība. Vēlama vidējā speciālā vai augstākā izglītība.

Gūsti noderīgu informāciju Nacionālo bruņoto spēku SUV mājaslapas sadaļā: <http://www.mil.lv>. Objektīvi izvērtē, vai Tu to vēlies un spēj! Aprēķini sev optimālo sagatavošanās laiku pārbaudījumu kārtošanai.

3. Iesniedz SUV pārstāvim informāciju par vēlamo fizisko normatīvu kārtošanas laiku.
4. Esi precīzs! Noteiktajā laikā ierodies kārtot fiziskos normatīvus! Brīdini, ja nevarēsi ierasties!
 - › Pirmā diena: peldēšana – 1500 m, 50 min; roku saliekšana un iztaisnošana balstā guļus – 60 reizes, 2 min; ķermeņa augšdaļas pacelšana – 60 reizes, 2 min; pievilkšanās pie stieņa – 1 piegājiens bez laika ierobežojuma, 14 reizes; kross – 10 km, 50 min. Aizpildi SUV kandidāta anketu!
 - › Otrā diena: Pārgājiens – 20 km, 3 h 20 min.

5. Sekmīgi nokārtojot fiziskos normatīvus un aizpildot anketu dienestam SUV, saņemsi Apliecinājuma rakstu un tiks iekļauts SUV kandidātu sarakstā.

6. Rūpīgi iepazīsties ar dienesta uzsākšanas nosacījumiem Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra mājaslapas sadaļā „Rekrutēšana”: <http://www.rjc.gov.lv>.

7. Aizpildi pieteikuma anketu profesionālajam dienestam Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrā vai centra mājaslapā: <http://www.rjc.gov.lv>. Informē centra pārstāvjus, ka esi iekļauts SUV kandidātu sarakstā.

8. Paredzētajā secībā veic Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra mājaslapā noteiktos soļus.

9. Pēc pozitīva Atlases komisijas lēmuma uzsāc mācības kareivja pamatapmācības kursā Kājnieku skolā Alūksnē. Jau ar pirmo dienesta dienu Nacionālie bruņotie spēki Tev nodrošina stabilu atalgojumu un sociālās garantijas.

10. Pēc sekmīga militārās pamatapmācības kursa absolvēšanas sāc dienestu SUV! Vēlies kļūt virsnieks Latvijas armijā? Studē Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, un pēc studijām nāc dienēt uz SUV.

NEPAMĒGINĀSI, NEUZZINĀSI! DROŠAIS UZVAR!

Baltijas miera uzturēšanas spēku bataljonam 20 gadi: *ieguvumi no šī projekta*

Andis Dilāns,

ģenerālmajors, Latvijas
militārais pārstāvis NATO
un Eiropas Savienībā.

Foto — no RJC arhīva.

Pēc Latvijas Republikas neatkarības atgūšanas 1991. gadā sākās valsts aizsardzības spēku formēšana. Sākotnēji tā bija balstīta uz pieredzi, kas tika gūta padomju varas gados. Taču bija skaidrs, lai pilnībā sarautu saites ar padomju mantojumu un izveidotu Latvijai lojālus aizsardzības spēkus, ir jāpārorientējas gan domāšanā, gan darbībā un jāveido mūsdienīgi, uz Rietumu vērtībām un tradīcijām orientēti spēki.

BALTBAT projekta ieceres attīstība

1992. gada 2. jūnijā Pērnavā pirmo reizi trīs Baltijas valstu vēsturē tikās aizsardzības ministri un apsprieda aktualitātes un sadarbības iespējas aizsardzības jomā. Sanāksmes laikā ministri parakstīja vienošanos, kas kļuva par pamatu tālākai sadarbībai.

1993. gadā, Krievijas Federācijas kara spēkam vēl atrodoties Latvijas teritorijā, trīs Baltijas valstu starpā dzima ideja izveidot kopīgu vienību, kura būtu spējīga piedalīties miera uzturēšanas operācijās. 1993. gada 19. novembrī, pirmajā Baltijas valstu aizsardzības un bruņoto spēku komandieru tikšanās laikā, komandieri vienojās par regulāru tikšanos komandieru līmenī, kā arī nolēma veidot kopīgu bataljona līmeņa vienību (BALTBAT). Jāņem vērā, ka līdz Otrajam pasaules karam Baltijas valstīm nebija trīspusējas sadarbības nedz militārā jomā, nedz arī kādā citā nozīmīgā projektā, izņemot ārlietu ministru sanāksmi Tallinā 1921. gada decembrī.

Spēja trim atjaunotajām valstīm sadarbīties un attīstīt kopīgu projektu kļuva par jaunās vienības izveidošanas panākumu atslēgu, jo no šīs sadarbības bija atkarīga ārvalstu palīdzība mūsu bruņoto spēku veidošanā un BALTBAT projekta izdošanās.

Vēlos dalīties savā pieredzē un pārdomās par BALTBAT projekta nozīmi Latvijas aizsardzības sistēmas izveidē, meklējot

atbildi uz jautājumu, vai tam ir tālāka nākotne kādā citādā formā, it sevišķi ņemot vērā pašreizējo ģeopolitisko situāciju un pasaulē. Tās ir manas personīgās pārdomas, kas veidojušas, dienot BALTBAT Latvijas rotas komandiera un vēlāk Sužu IDB un SZS 1. KB komandiera amatā, kā arī Nacionālo bruņoto spēku (NBS) štābā un citos amatos, arī starptautiskajā vidē. Turklāt, dienot BALTBAT un LATBAT, es piedzīvoju gan šī projekta ieceres īstenošanu, gan tā slēgšanu.

Baltijas valstu komandieru ideja sāka materializēties 1994. gadā, kad Latvija pirmo reizi puda savu stratēģisko mērķi — integrēties transatlantiskajā drošības sabiedrībā. 1994. gada janvārī Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) samītā dalībvalstu vadītāji paziņoja par programmas «Partnerattiecības mieram» (PfP) uzsākšanu. 14. februārī toreizējais Ministru prezidents Valdis Birkavs parakstīja dokumentu par Latvijas pievienošanos NATO PfP programmai. Savukārt 3. jūnijā Baltijas valstu, Dānijas, Somijas, Zviedrijas un Norvēģijas aizsardzības ministri, tiekoties Visbijā (Zviedrijā), parakstīja vienošanās memorandu par Ziemeļeiropas valstu un Baltijas valstu sadarbību Baltijas miera uzturēšanas bataljona izveidē.

1995. gada 8. februārī, Ādažos, piedaloties Igaunijas, Latvijas un Lietuvas prezidentiem, ārlietu un aizsardzības ministriem, tika oficiāli atklāts Baltijas miera uzturēšanas bataljons. Vienībai tika pasniegts tās karogs, un šis datums tiek uzskatīts par BALTBAT dibināšanas dienu.

Bataljona komandējošā sastāva virsnieku un instruktoru komplektācija bija brīvprātīga un aizsākās ar intensīvu angļu valodas apguvi 1994. gada augustā. Angļu valodas prasme bija obligāts priekšnosacījums, lai uzsāktu rietumnieciski orientētu militāro apmācību komandējošajam sastāvam Lielbritānijas Jūras kājnieku vadībā pēc principa *Train the Trainers*. Kurss tika organizēts trīs Baltijas valstu jaunākajiem komandieriem vienuviet, Ādažu bāzē, un grupās bija gan nacionālās, gan jauktās nodaļas. Visa apmācība notika angļu valodā, apgūstot gan mazo vienību taktiku, gan vadības mākslu, gan mācību organizēšanas metodes. Tikai tad, kad virsnieki un instruktori paši bija izgājuši cauri visam apmācības posmam, tika formētas kājnieku rotas — tas aizsākās 1995. gada oktobrī.

Rotās bija rietumvalstu padomdevēji, virsnieki un instruktori, mums — zviedris un brits, un procesu pārraudzīja Baltijas apmācību grupa — *Baltic Training Team (BTT)*. Savukārt bataljona štāba veidošana sākās vienlaikus ar kājnieku rotu formēšanu. Manuprāt, tas nebija pareizi, jo bataljona štābā tika iekļauti virsnieki bez pietiekamas angļu valodas prasmes, arī bez pietiekamas pieredzes plānot un vadīt apakšvienības, jo praktiski neviens no viņiem nebija piedalījies četru mēnešu angļu valodas un astoņu mēnešu komandējošā sastāva kursā britu vadībā. Iemesls bija ļoti vienkāršs — šo apmācību pabeidza nepietiekams skaits personāla, un tajā netika iesaistīti vecākie virsnieki, kuriem būtu atbilstoša pieredze

vadīt bataljonu. Pieļauju, ka tas tika darīts apzināti, lai veidotu jaunu instruktoru un virsnieku paaudzi, balstītu uz rietumvalstu pieredzi un militārās izglītības metodēm. Tā nu papildus tika investēts bataljona štāba personāla sagatavošanā, bet rotas attīstība ritēja savu gaitu, lai 1996. gada vasarā būtu gatava starptautiskai operācijai.

Bataljons kā ANO miera uzturēšanas vienība

Sākotnējā iecere veidot bataljonu ar spēju piedalīties ANO vadītajās operācijās saglabājās līdz 1997. gada beigām, kad notika vienības sertifikācija dalībai operācijā bataljona sastāvā. Vienības veidošanai zem ANO karoga bija savi argumenti. **Pirmkārt**, ģeopolitiskie notikumi un bruņotie konflikti Eiropā (bijušajā Dienvidslāvijā), Kaukāzā, Tuvajos Austrumos, vairākās Āfrikas valstīs un citviet pasaulē radīja nepieciešamību pēc šādas vienības. **Otrkārt**, bataljona izveidei vitāli svarīgi bija saņemt gan politisko, gan materiālo un militārās apmācības atbalstu no rietumvalstīm. Pienesums ANO miera uzturēšanā bija pietiekams pamatojums šādas sadarbības uzsākšanai. ANO novērotāju, loģistikas un jaunāko štāba virsnieku kursi praktiski bija pirmie pieejamie kvalifikācijas kursi rietumvalstīs. **Treškārt**, manuprāt, vissvarīgāk, sadarbība ar NATO un Ziemeļeiropas valstīm zem ANO karoga bija labs pamatojums,

lai uzsāktu praktisko sadarbību ceļā uz NATO, pievērsties rietumnieciska valsts aizsardzības modeļa veidošanai. Tas bija neuzkrītošs un politiski pat pieņemams ceļš mūsu austrumu kaimiņam.

Tā nu sākām iepazīt militārās gudrības Rietumos. Savukārt Rietumi sāka iepazīt un izprast mūs, mūsu vēsturi un kultūru. Arī savstarpēji mēs, baltieši, sākām veidot ciešākas saites. Tādējādi tika sekmēta valsts iepazīstamība, iemantota uzticamība un demonstrēta mūsu personāla militārā kompetence, veidojot rietumnieciskus bruņotos spēkus, un spējas sadarboties starptautiskās mācībās un operācijās. Tika būvēts ceļš uz pilntiesīgu dalību NATO un eiroatlantiskajā drošības sabiedrībā.

Sākotnēji BALTBAT miera uzturēšanas bataljonam tika izvirzīti šādi uzdevumi: **gatavot Baltijas valstu kājnieku vienību bataljona līmenī dalībai starptautiskajās miera nodrošināšanas operācijās; sekmēt reģionālo stabilitāti; stiprināt Baltijas valstu bruņoto spēku vienību operacionālo sadarbību; pārņemt rietumvalstu pieredzi Baltijas valstu bruņotajos spēkos.** Jāatzīst, ka pirmais uzdevums tā arī netika izpildīts, jo bataljons pilnā sastāvā uz operāciju netika nosūtīts. Iemesli bija dažādi: gan nepietiekams finansējums, lai nogādātu un uzturētu vienību operācijas rajonā vismaz sešus mēnešus, gan pārmaiņās ģeopolitiskajā situācijā — karš Balkānos, gan devalvēta

Turpinājums 14. un 15. lpp.

Sākums 12. un 13. lpp.

ANO miera uzturēšanas spēja bijušajā Dienvidslāvijā un NATO iesaiste križu risināšanā, gan arī nepietiekamā *BALTBAT* sagatavotība un spēja pašiem bez rietumvalstu atbalsta pilnībā vadīt savas vienības un plānot operācijas.

BALTBAT šādām operācijām vēl nebija gatavs. Iespējams, ja būtu politiskā griba un vienotība starp Baltijas valstīm, atrastos arī resursi bataljona nosūtīšanai un operācijas īstenošanai. Lai arī *BALTBAT* kā vienība netika uz misiju, visas apakšvienības un bataljona kontingenti ar Dānijas atbalstu ieguva vērtīgu, iespējams, pat labāku pieredzi, darbojoties NATO vadītajās *IFOR/SFOR* misijās Bosnijā un Hercegovinā, nekā tad, ja būtu devušies uz ANO vadītu misiju kādā no Āfrikas valstīm, lai uzturētu mieru. Integrācijai NATO tas bija tikai pozitīvi. Atbilstoši šim uzdevumam Latvijā un visā Baltijā tika radīta apmācību sistēma un izveidoti mācību centri, kuri nodrošināja un īstenoja karavīru un vienību sagatavošanu dalībai starptautiskajās operācijās.

Ārvalstu palīdzība un materiālais atbalsts

1998. gadā, mainoties *BALTBAT* militārā projekta uzdevumiem, vienība mainīja darbības veidu un turpināja attīstīties, lai kļūtu par motorizētu vieglo kājnieku bataljonu ar spēju piedalīties miera atbalsta operācijās. Turklāt bataljona apmācības procesos tika pievērsta lielāka uzmanība dažādu līmeņu štāba virsnieku sagatavošanai un apmācībai, kā arī centieniem radīt vienotu Baltijas militāro doktrīnu.

Sākotnēji *BALTBAT* apmācības procesā par pamatu tika izmantotas Lielbritānijas taktikas rokasgrāmatas un mācību materiāli, ko, starp citu, izmantoja arī Latvijas Zemesardzē. Kad *BALTBAT* apmācību grupas vadība no britiem pārgāja pie skandināviem, bataljona organizatoriskā struktūra tika mainīta atbilstoši motorizētu vieglo kājnieku vienības struktūrai. Savukārt mainīt apmācību standartus un īstenot jaunu apmācību isā laika posmā nebija iespējams. Ideja par kopīgu Baltijas Sauszemes spēku doktrīnu īsti līdz galam tā arī nerealizējās, vismaz vienības pastāvēšanas laikā.

Jau minēju, ka bataljona veidošanas pānākumu atslēga tā pastāvēšanas laikā bija ļoti atkarīga no ārvalstu palīdzības un materiālā atbalsta. Kaut gan procesu koordinācijai un atbalsta saņemšanai bija izveidota speciāla (*BALTSEA*) koordinācijas grupa, ne vienmēr viss noritēja atbilstoši vajadzībām. Projekts ārpolitiski bija ārkārtīgi svarīgs, un

tajā iesaistītās valstis pēc labākās gribas vēlējas palīdzēt jaunajām demokrātijām. Daudzas vienkārši deva visu, kas bija kļuvis nevajadzīgs pēc aukstā kara beigām, respektīvi, lētāk bija iztukšot mobilizācijas noliktavas, nekā tās uzturēt. Tā nu *BALTBAT* projektu sasniedza arī dāvinājumi, kas it kā atbilda miera uzturēšanas vajadzībām, bet pēc tiem nebija nekādas vajadzības, un tie neatbilda bataljona organizācijas un aprīkojuma tabulai (*TOE*). Mēs savukārt tos pieņēmām. Pirmkārt, nespējām atteikties politisku apsvērumu dēļ, vēl jo vairāk tāpēc, ka pašiem tajā brīdī nekā nebija, bet naudas, par ko nopirkt, arī nebija. Otrkārt, mēs pat īsti nezinājām un nesapratām, kas tieši mums ir nepieciešams. Tā bataljona noliktavas sasniedza arī dažādu valstu formas tērpi, dažos gadījumos — valkātas lupatas, ieskaitot bijušās VDR armijas formas tērpus; neatbilstoša kalibra munīcija; konservi,

kuriem beidzies termiņš, un citas nelietojamās un mūsu klimatiskajiem apstākļiem nepiemērotas mantas.

Šīs nepilnības ir norakstāmas uz nepietiekamo koordināciju starp saņēmēju un piegādātāju un mūsu niecīgo pieredzi šādos jautājumos. Ieguvums ir tas, ka, pateicoties piegādātajiem ieročiem, bruņojumam, munīcijai, tehnikas vienībām un formas tērpiem, sākotnēji tika veidota *BALTBAT* materiāltehnisko līdzekļu bāze, bet vēlāk arī NBS loģistikas un apgādes sistēma un būvētas valsts pašaizsardzības spējas. Daudzas tehnikas vienības un ieroči, kas tika saņemti *BALTBAT* ietvaros, kalpo vēl šodien. Balstoties uz gūto pieredzi starptautiskajās operācijās, līdz ar iestāšanos NATO esam pilnībā pārgājuši uz NATO standartiem apgādes un nodrošinājuma jomā, kas sākotnēji bija obligāta prasība tikai *BALTBAT*.

BALTBAT — aizsākums pārejai uz profesionālo dienestu

BALTBAT Latvijas rota bija pirmā profesionālā vienība Latvijā, kas vēlāk kļuva par pamatu pirmā profesionālā bataljona izveidei un vispārējai pārejai uz profesionālo dienestu. Veidojot profesionālo militāro (PMD) dienestu, bija jādoma arī par izmaiņām likumdošanā, par finansējumu, apmācību un karjeras sistēmu, kā arī sadzīviska un administratīva rakstura jautājumiem, kuri attiecināmi uz profesionāliem bruņotajiem spēkiem. Tā kā BALTBAT, pateicoties ārvalstu atbalstam, tika veidots pēc šiem principiem, tas kļuva par izmēģinājuma struktūru nepieciešamo atziņu un secinājumu iegūšanai.

Atvērtā tipa kazarmas tika pārkārtotas par kopmītņu modeļa telpām, nodrošinot vairāk privātuma karavīriem ikdienā; tika veidots atlīdzības sistēmas un profesionālā dienesta līguma modelis, skaidri nosakot pienākumus un tiesības, kā arī samaksas līmeni gan dienestam Latvijā, gan dalībai starptautiskās operācijās; tika krāta pieredze starptautiskajās operācijās un pilnveidota apmācību sistēma, radītas pirmās rokasgrāmatas apakšvienību darbībai un vadībai. Mainījās arī savstarpējā saskarsme starp komandieriem/priekšniekiem un padotajiem, akcentējot informētību un savstarpēju palaušanos. Galvenais, īstenojot personāla rotāciju, iegūtā pieredze, darba stils un attieksme tika pārņemti arī citās vienībās bruņotajos spēkos. Tādējādi spēku veidos un vienībās par kodolu kļuva PMD karavīri un radās vajadzība pēc struktūrām, kas atbalstītu profesionālā dienesta izveidi un nodrošinātu tā funkcionalitāti. Pēc BALTBAT projekta slēgšanas NBS kopš 2007. gada pārtrauca pilsoņu iesaukšanu obligātajā militārajā dienestā un pilnībā pārgāja uz profesionālo militāro dienestu.

BALTBAT projektam kopumā bija ļoti nozīmīga loma personāla attīstībā un izglītībā. Tas bija krass paversiens no postpadomju metodēm uz Rietumu militārās karjeras plānošanas un personāla izglītības sistēmas modeli. Prasība prast angļu valodu — sākotnēji BALTBAT virsniekiem un instruktoriem, vēlāk arī kareivjiem — noteica vajadzību dibināt svešvalodu mācību iestādi. Ādažos tika izveidots angļu valodas apmācības centrs, bet tā darbības rezultāti stimulēja veidot plašāku apmācību pārklājumu visā valsts teritorijā, rezultātā tapa NBS Valodu skola. Vienas NATO oficiālās valodas prasme atbilstošā līmenī kļuvusi par obligātu prasību karavīru karjeras izaugsmei, nemaz nerunājot par dienestu NATO struktūrās un starptautiskajās operācijās.

Katras profesionālās armijas mugurkauls ir instruktors. Lai mugurkauls labi funkcionētu, tā muskulatūra ir jātrenē un jāvingrina. Tāpēc profesionālam bataljonam bija nepieciešami atbilstoši sagatavoti un pieredzējuši cilvēki. Ņemot vērā rietumvalstu pieredzi, radās ideja izveidot vienotu instruktoru izglītības sistēmu. NBS Instruktoru skolas izveide tika uzticēta BALTBAT virsniekam, toreiz kapteinim Ilmāram Lejiņam. Sapulcinājās labākos BALTBAT instruktorus, viņš nokomplektēja saliedētu profesionāļu komandu ar atbilstošām militārajām un valodas zināšanām, ar pieredzi starptautiskajās operācijās. Instruktoru skolas kolektīvs gadu gaitā ir izveidojis daudzpakāpju instruktoru karjeras un izglītības sistēmu, kas tiek augsti vērtēta NBS vienībās.

BALTBAT izveides sākumā, vienība, pašiem to neapzinoties, pildīja arī sabiedrības saliedētības un integrācijas funkciju. Nepilsoņus iesaukt obligātajā dienestā nevarēja, bet, ja kāds pieteicās brīvprātīgi dienestam un to izpildīja, tas kalpoja par pamatu un veicinošu faktoru pilsonības iegūšanai naturalizācijas kārtībā. Arī manā rotā, ieskaitot misiju Bosnijā un Hercegovinā, kopā ar pilsoņiem profesionālajiem karavīriem dienēja vairāki brīvprātīgie nepilsoņi, kuri pēc nodienētā termiņa starptautiskajā misijā vēl nebija nodienējuši pilnu obligātā dienesta laiku. Bet tas nekādā veidā netraucēja vienības uzdevumu izpildi, nedz arī kaitēja vienības disciplīnai un kolektīva saliedētībai. Vienmēr esmu uzskatījis, ka bruņotie spēki ir sabiedrības saliedētības etalons.

Secinājumi

Baltijas miera uzturēšanas spēku bataljons pārtrauca savu darbību 2003. gada 26. septembrī. Viens no likvidācijas galvenajiem iemesliem bija jau saņemtais uzaicinājums iestāties NATO, turklāt bataljona pastāvīga uzturēšana un pilnveidošana prasīja lielus resursus, it sevišķi cilvēku resursus, lai sekmīgi

īstenotu integrācijas procesu NATO. Latvijas kontingenta karavīri virsnieki un instruktori pārgāja uz citām Nacionālo bruņoto spēku vienībām un štābiem. Kodols pārsvarā palika Sauszemes spēku 1. kājnieku bataljonā (LATBAT), kurš juridiski pārņēma BALTBAT Latvijas kontingenta saistības. No šā aspekta NBS ieguva ļoti vērtīgus kadrus, kuri laika gaitā sekmēja tādu NBS izveidi, kādus tos redzam šodien.

Kopumā BALTBAT projekts gan Latvijai, gan arī pārējām Baltijas valstīm kalpoja kā pamats sadarbībai ar Rietumiem un integrācijas procesam NATO. Balstoties uz šo pieredzi, tika attīstīti un radīti citi Baltijas militārās sadarbības projekti, proti, BALTRON, BALTNET un BALTDEFCOL, kuri funkcionē arī šobrīd. Projekts kopumā deva iespēju iegūt reālu pieredzi starptautiskajās operācijās, kas radīja priekšnosacījumus gan apgādes un nodrošinājuma, gan apmācības, gan arī karjeras plānošanas sistēmu adaptēšanā un standartizācijā.

BALTBAT savas funkcijas un misiju izpildīja sekmīgi un tam laikam atbilstoši. Vai projektu vajadzēja slēgt? Manuprāt, nē. **Pirmkārt**, tālākais potenciāls par kopīgas Baltijas brigādes veidošanu netika izpētīts pat teorētiski, un pieņēmums, ka tas ir par dārgu, tika izdarīts bez finanšu resursu matemātiskas analīzes. **Otrkārt**, tika pieņemts, ka, iestājoties NATO, Baltijas valstis būs pastāvīga daudznacionālu vienību klātbūtnē un ka mūsu nacionālajiem bataljoniem būs pietiekami daudz sadarbības partneru. Diemžēl šīs sadarbības trūkums starp Baltijas valstīm Sauszemes spēku līmenī pēdējā laikā ir kļuvis par cēloni jaunai aktualitātei. Pastāvīgas, kaujas spējīgas, mobilas un augstas gatavības vienības izveide Baltijas reģionā ir akūti nepieciešama, lai piesaistītu citas NATO valstis trenēt savas vienības mūsu reģionā un karavīri krātu pieredzi un rīkotu veselīgu sacensību, izvirzot jaunus mērķus, kas uzlabotu un kopīgi stiprinātu militārās spējas. **LB**

Pieredze, kas iegūstama starptautiskā operācijā

Līva Veita,

JSF Krasta apsardzes dienesta sabiedrisko attiecību speciāliste.
Foto — no Mārtiņa Kravaiņa personiskā arhīva.

2008. gadā Eiropas Savienība (ES), reaģējot uz pirātisma aktivitātēm pie Somālijas krastiem, uzsāka militāro jūras operāciju «Atalanta» (EU NAVFOR Somalia — Operation «Atalanta»). 2014. gada 21. novembrī ES Padome pagarināja operācijas laiku līdz 2016. gada decembrim. Savukārt Latvija atbilstoši Saeimas 2010. gada 2. septembra lēmumam operācijā «Atalanta» piedalās kopš 2011. gada. Pašreiz Latviju operācijā «Atalanta» pārstāv arī Nacionālo bruņoto spēku (NBS) kaprālis Mārtiņš Kravainis, kas dien uz Itālijas kuģa.

— Cik ilgi jums ir paredzēts piedalīties šajā operācijā?

— Mana dalība operācijā «Atalanta» plānota līdz 2015. gada februārim, kopumā mazliet vairāk nekā sešus mēnešus.

— Vai Itālijas kuģa atbildības rajons ir liels?

— Mūsu atbildības rajons aptver, sākot no Sarkanās jūras dienvidu daļas, Adenas līci un lielu daļu Indijas okeāna, arī Seišelu salas un Somālijas piekrastes ūdeņus. Tātad mūsu atbildības rajons ir lielāks par visu Eiropas sauszemes daļu, aptuveni 3 700 000 km².

— Kāds bija jūsu ceļš līdz dienestam operācijā «Atalanta»?

— 2013. gadā biju rezerves kandidāts dalībai starptautiskajā operācijā «Atalanta», un 2014. gadā saņēmu piedāvājumu tajā piedalīties. Tā arī sākās mans dienests uz Itālijas kuģa.

— Kas mudina doties starptautiskā misijā, un kādiem kritērijiem ir jāatbilst?

— Uzskatu, ka tā ir iespēja iegūt pieredzi, ko nevar iegūt, dienot Latvijā. Arī atalgojums ir būtisks. Katram ir savi iemesli, kāpēc cilvēks izvēlas piedalīties starptautiskā operācijā, manuprāt, visi gadījumi ir individuāli.

Lai varētu piedalīties operācijā «Atalanta», man bija jāiztur paplašināta ārstu komisijas pārbaude. Protams, ir jāpabeidz speciāli kvalifikācijas kursi, labā līmenī jāprot angļu valoda, kā arī jāatbilst amata prasībām un pakāpei.

— Vai ir grūti iekļauties starptautiskajā vidē?

— Sākumā varbūt sajutos viens — citā valstī, citā vidē, starp cilvēkiem, kuri nerunā latviski. Taču mēs visi pierodam pie apstākļiem un adaptējamies. Ar cilvēkiem no 11 dažādām Eiropas valstīm (Portugāle, Grieķija, Rumānija, Spānija, Francija, Horvātija, Vācija, Beļģija, Serbija, Nīderlande, Itālija), ar kuriem kopā dienu, ikdienā nekādu problēmu nav bijis. Sākumā bija grūtāk komunicēt ar pašiem itāļiem, taču ar laiku atradām kopīgu valodu. Itāļi ir draudzīgi un izpalīdzīgi. Parasti biežāk no minētajām valstīm ir pa vienam pārstāvis, no dažām pa diviem, saprotams, itāliešu ir vairāk.

— Kāds ir angļu valodas līmenis citiem dalībvalstu pārstāvjiem?

— Itāļu virsnieki pārsvarā visi runā un saprot angliiski. Arī pārējo valstu pārstāvji labi runā angliiski. Protams, ir jāņem vērā

Kaprālis Mārtiņš Kravainis
(dz. 1984. gadā) mācījies Limbažu 3. vidusskolā un turpinājis skoloties Limbažu 18. arodividusskolā, iegūstot vidējo speciālo izglītību — jaunākais policijas kārtibnieks. Uzsācis mācības Rīgas Tehniskajā universitātē, 2005. gadā iesaukts obligātajā militārajā dienestā. Pēc četrus mēnešus karavīru apmācības Jūras spēku apmācības centrā pārcelts dienēt uz patruļkuģa P-01 «Zibens». Pēc obligātā dienesta iestājies profesionālajā dienestā.

izrunas īpatnības, bet līdzīgi būs, ja salīdzināsim kaut vai divus Latvijas pārstāvjus, kas mācījušies angļu valodu, bet katrs nācis no sava reģiona. Papildus jāņem vērā, kāda ir

runātāja iepriekšējā pieredze, jo runāt svešvalodā ārzemēs un savā valstī ir dažādas lietas. Svarīgi, lai būtu bijusi pieredze runāt svešvalodā starptautiskā vidē.

— Kuri ir bijuši galvenie ieguvumi, pieredze, ko sniedz dienests starptautiskajā operācijā?

— Es uzskatu, ka dienests operācijā «Atalanta» ir vienreizēja iespēja, kura sniedz pieredzi ne tikai par misiju kā tādu, bet arī iespēju apceļot dažādas pasaules valstis. Papildus nāk pieredze, ko var iegūt, tikai sešus mēnešus diendienā dzīvojot un dienot kopā ar cilvēkiem no dažādām Eiropas valstīm. Mēs daudz ko uzzinām cits par citu, runājam par savam valstīm, to tradīcijām, kopā atpūšamies. Manuprāt, tā ir neatverama pieredze.

— Kādi ir bijuši lielākie izaicinājumi?

— Man vislielākais izaicinājums bija iekļauties itāļu sabiedrībā, jo no Latvijas uz kuģa, uz kura atrodas apmēram 250 cilvēku, es esmu viens.

— Pastāstiet par savu ikdienu, cik biežas ir maiņas?

— Ikdienu un darbs flagkuģa štābā ir atkarīgs no apstākļiem un uzdevumiem, ko kuģis veic. Mans darbs ir saistīts ar atbildības rajonā iegūtās informācijas apstrādi un analīzi. Maiņas kā tādas, atrodoties jūrā, man nav. Katru dienu ir veicami savi pienākumi un ikdienas darbi. Ārpus darba ikdienu uz kuģa neatšķiras no tās, kad kuģis atrodas jūrā. Uz kuģa ir sava kārtība, darbu sadale. Darba diena sākas ar rīta sapulci un beidzas ar vakara sapulci. Principā katram uz kuģa ir savi pienākumi un savi darbi darījami. Es gandrīz visu dienu pavadu štāba

telpā, tas ir darbs pie datora. Vakaros atpūšos kopā ar dienesta biedriem.

— Kādi ir sadzīves apstākļi?

— Kuģis ir salīdzinoši jauns, dzīvojamās kajītes — labas. Es dzīvoju kopā ar diviem itāļiem un vienu vācieti. Katrā atpūtas telpā ir televizors un dators ar pieeju internetam. Protams, mums ir brokastis, pusdienas, vakariņas. Kad esam jūrā, itāļi taisa picas — katru dienu pulksten 10.30 un 24.00. *Espresso* un *pasta* ir neatņemama maltītes sastāvdaļa. Katrā ēdienreizē ir iespēja izvēlēties no vairākiem ēdieniem — kā saka, ir piedāvājums visām gaumēm. Tomēr pēc aizvadītajiem sešiem mēnešiem gribas kaut ko no mājām — vārītus kartupeļus ar biežpienu un siļķi, tomātus un gurķus ar krējumu vai arī biešu zupu.

— Kā pavadāt atpūtas laiku?

— Brīvo laiku pārsvarā pavadu kopā ar itāļiem. Pa vakariem atpūtas telpās skatāmies futbola spēles vai kādu filmu. Katru dienu izdomājam kaut ko citu, lai nekļūtu garlaicīgi. Es no itāļiem cenšos iemācīties viņu valodu. Pēcpusdienās, kad ir brīvāks laiks un ir brīvs kuģa helikoptera klājs, izmantoju to fiziskajām aktivitātēm. Uz kuģa ir arī svaru zāle. Kad esam ostu vizītēs, vairākas dienas ir brīvas, tad visiem ir iespēja apmeklēt pilsētu un izbaudīt brīvo laiku.

— Vai atmiņā ir palikuši arī kādi komiski atgadījumi, dzīvojot uz kuģa?

— Pie itāļu īpatnībām un ieradumiem ir jāpievērš uzmanība. Sākumā nevarēju pierast pie tā, ka viņi sveicinās katru reizi, kad tevi ierauga, un katru reizi, ejot garām, uzsit uz pleca. Tagad pie tā esmu pieradis un pats jau sāku tā darīt. Ieradumam liels spēks. Arī tas, ka viņi

runājot daudz žestikulē ar rokām, man sākmā likās dīvaini un smieklīgi.

— Ko saka ģimene par jūsu ilgo prombūtni?

— Kā jebkuram karavīram dalība starptautiskajā operācijā man ir liels gods un arī pienākums. Mana ģimene to saprot un pieņem. Protams, kā visu karavīru ģimenes viņi uztraucas un pārdzīvo par mani. Cenšos izskaidrot savus pienākumus un iesaisti. Vienīgais minuss ir diezgan ilgā prombūtne no mājām, ar kuru jāreķinās, jo mana profesija ir karavīrs. Mūsdienu sazināšanās tehnoloģijas tomēr neatsver dzīvošanu kopā ar ģimeni.

— Vai 11. un 18. novembri un Ziemassvētkus iznāca pavadīt mājās?

— No mājām līdzī esmu paņēmis mūsu valsts karogu, ko Latvijas svētku dienās izkāru savā kajītē. Ziemassvētkus pavadīju uz kuģa, kur tika rīkots īpašs pasākums.

— Vai nebūs grūti atgriezties uz sauszemes pēc sešiem mēnešiem, kas pavadīti jūrā?

— Atgriežoties pēc vairāk nekā pusgada prombūtnes, noteikti būs atkal jāpievērš uzmanība dzīves Latvijā. Nav jau gluži tā, ka mēs visu laiku esam jūrā. Vismaz reizi mēnesī kuģis pietā kādā ostā uz trim līdz piecām dienām, lai kuģa komanda varētu atpūsties, bet tas nav tā, kā dzīvot visu laiku uz vietas.

— Kāds ir Latvijas ieguvums, piedaloties starptautiskajā operācijā?

— Piedaloties operācijā «Atalanta» lielākie ieguvēji, manuprāt, ir Latvijas Jūras spēki un to karavīri, kuri iegūto pieredzi var nodot tālāk un izmantot turpmākajā dienestā. **ES**

Barikādes. Veterānu vietā nāk jaunie

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš un Normunds Mežiņš.

Tas bija pavisam citāds laiks. Atšķirīgs no šodienas.

Nupat janvāra vidū jaunākais puika gatavoja skolai darbu par barikāžu laiku un vaicāja, kā toreiz bijis — vai cilvēki bija nobijušies, bēdīgi? Atbildi meklēt ilgi nevajadzēja — šķiet, tas notika pavisam nesen, un 24 gadi ir saspiesti īsā vēstures nogrieznī. Tāpēc arī izjūtas šķiet vēl pavisam svaigas. Un atbilde ir vienkārša — nobijušos un bēdīgu cilvēku tur nebija. Baiļu sajūta bija kaut kur pavisam līdzās, bet nobijušos cilvēku ielās nebija — ja esi nobijies, uz barikādēm neiesi. Taču Vecrīga un Zaķusala bija ļaužu pārpilnas. Toreiz bija sajūta, ka mainās kaut kas ļoti būtisks. Bija pārliecība, ka viss būs labāk nekā līdz tam. Bija ticība Latvijai.

Šogad, pieminot 1991. gada barikāžu laika notikumus un upurus, vairākkārt nācās dzirdēt atziņu, ka barikāžu dalībnieku kļūst arvien mazāk. Tas šķiet nedaudz neparasti, jo, kā jau teikts, liekas, ka tas bija vēl pavisam nesen. Taču ir pagājis

gandrīz vesels gadsimta ceturksnis, un tie Latvijas ļaudis, kas uz barikādēm stājās cīņāmā vecumā, ir jau citā saulē. Toties barikāžu atceres pasākumu apmeklētāju kļūst arvien vairāk, un lielāko jauniešu daļu veido tieši jaunieši. Tā ir cerīgā atziņa no šī gada pasākumiem.

Viens no emocionāli piesātinātākajiem barikāžu atceres pasākumiem norisinājās 13. janvārī Zaķusalā, kur tika iedegts piemiņas ugunskurs un jaunsargu zvērestu deva 68 jaunsargi no dažādiem Latvijas novadiem. Pirms tam turpat Zaķusalā notika barikāžu notikumu rekonstrukcijas spēle,

kurā jaunsargiem nācās būvēt arī savas barikāžu rekonstrukcijas. Vakarā, jau pie iedegta ugunsкура, 1991. gada barikāžu dalībnieku atbalsta fonda dibinātājs un prezidents Renārs Zaļais izteica cerību, ka mūsdienu jauniešiem nekad nevajadzēs būvēt īstas barikādes, lai aizstāvētu savu brīvību un neatkarību.

Pie Zaķusalas ugunsкура lielākā daļa sapulcējušos bija gados jauni cilvēki. Ne tikai jaunsargi, kas bija ieradušies dot svinīgo zvērestu, bet arī viņu draugi, atbalstītāji un vienkārši interesenti. Jaunsargi bija braukuši no Rīgas, Pierīgas, Salacgrīvas, Smiltenes un citām Latvijas vietām.

Ilgvars Caune ir 15 gadus vecs Grundzāles pamatskolas audzēknis, Jaunsardzē darbojas no 11 gadu vecuma. Viņš ļoti atzinīgi izteicās par notikušajām sacensībām — tās bijušas aizrautīgas un interesantas. «Nekad iepriekš sacensībās nebija tāda veida uzdevumi, ka pašiem kaut kas ir arī jābūvē. Te nācās būvēt improvizētas barikādes.» Arī vakara pasākums pie ugunsкура, viņaprāt, bija izdevies un svinīgs. Darbošanās Jaunsardzē Ilgvaram patīk, un viņš cenšas apmeklēt nodarbības, cik bieži vien ir iespējams, regulāri piedalās arī dažādās sacensībās. Ilgvars nopietni nodarbojas ar orientēšanās sportu un pēc skolas beigšanas, iespējams, izvēlēsies sportista vai militāro karjeru.

Savukārt Elvis Rezgalis un Rendijs Bružs Zaķusalā ieradušies no Baldones. Elvis Jaunsardzē darbojas četrus gadus, taču zvērestu devis tikai šogad. Rendijs jaunsargiem pievienojies pērn. Viņaprāt, Jaunsardzē iegūtās zināšanas vienmēr noderēs turpmākajā dzīvē.

Aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis, uzrunājot pasākuma dalībniekus, teica, ka zvērestu devušie jaunsargi ir pieņēmuši savai dzīvei nozīmīgu lēmumu un izvēlējušies kļūt par Latvijas aizstāvjiem — tas ir viņu apliecinājums nākotnei.

Sarunā ar «Tēvijas Sargu» R. Vējonis atzina, ka viņu īpaši priecē liels jauniešu skaits barikāžu piemiņas pasākumā Zaķusalā.

«Te es redzu, ka tie mērķi un ideāli, par kuriem cīnījās cilvēki uz barikādēm, kuri gribēja redzēt Latviju brīvu un neatkarīgu, ir realizējušies dzīvē. Jaunsargi ir mūsu nākotne, līdz ar to arī šodienas zvērests bija kā apliecinājums tam, ka mums nav bažu par nākotni, mēs kā tauta esam un būsim.»

Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube jaunsargiem novēlēja uzņemties un nest atbildību par to, ko paši izvēlējušies — iestāties par Latvijas brīvību un neatkarību. «Reizēm šie ieguvumi netiek pienācīgi novērtēti, taču tas ir milzīgs darbs — nosargāt un saglabāt šīs vērtības.»

R. Graube pastāstīja, ka barikāžu piemiņas pasākumos Zaķusalā piedalās gandrīz katru gadu — izņēmums bijis tas laiks, kad viņš darba dēļ atradies ārpus Latvijas. Arī viņš ar gandarījumu atzina, ka šogad pasākumos jauniešu ir krietni vairāk nekā jebkad iepriekš. «Tas ir īpaši emocionāli, ka šie bērni un jaunieši dod zvērestu. Tas ir turpinājums tam, ko mēs visi kā tauta iesākām, un tas ir garants, ka mēs šīs lietas novērtējam un sargājam.»

Plaša pasākumu programma Rīgā un citās Latvijas pilsētās notika 20. janvārī, kad apritēja 24 gadi kopš uzbrukuma Iekšlietu ministrijai, kas prasīja visvairāk upuru. Doma laukumā arī šajā dienā liesmoja ugunskurs, pulcējās cilvēki un dalījās atmiņās par barikādēs piedzīvoto un izjusto. Viens no dienas centrālajiem pasākumiem noteikti bija svinīgā ziedu nolikšana pie Brīvības pieminekļa, kurā piedalījās arī valsts augstākās amatpersonas — Valsts prezidents Andris Bērziņš, Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece un Ministru prezidente Laimdota Straujuma. Pasākuma dalībnieki godināja arī Bastejkalnā un pie Iekšlietu ministrijas bijušās ēkas bojāgājušo piemiņu,

noliekot ziedus, un pēc tam apmeklēja 1991. gada barikāžu upuru atdusas vietas II Meža kapos.

Īpaši godinot kritušo piemiņu, 20. janvārī pie piemiņas akmeņiem Bastejkalnā un pie Iekšlietu ministrijas bijušās ēkas stāvēja godasardze. Pasākumā muzicēja NBS orķestris un piedalījās Godasardzes rotas karavīri.

Dažādi atceres pasākumi notika arī citās Latvijas pilsētās. Taču Rīga simbolizē visu Latviju, un cilvēki 1991. gadā no visas valsts pulcējās galvaspilsētā, saprotot, ka šeit izšķirsies mūsu nākotne. **18**

Beidzas starptautiskā misija Afganistānā

Starptautiskie drošības atbalsta spēki (angl. *International Security Assistance Force — ISAF*) ir starptautiskais militārais kontingents NATO virsvadībā, kas darbojās Afganistānas teritorijā kopš 2001. gada. *ISAF* tika izveidots saskaņā ar ANO Drošības padomes 2001. gada 20. decembra lēmumu nr. 1386. Afganistānā pēc «*Taleban*» režīma gāšanas bija izveidota jauna valdības struktūra — Afganistānas pārejas administrācija, un *ISAF* uzdevums saskaņā ar ANO doto mandātu bija atbalstīt šīs valsts pagaidu valdības struktūras drošības un stabilitātes nodrošināšanā. Lai to izpildītu, *ISAF* darbojās kopā ar Afganistānas nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un sniedza atbalstu gan Afganistānas armijai, gan policijas spēkiem, apmācot to personālsastāvu, kā arī veidojot kopīgas militāras operācijas pret «*Taleban*» kaujiniekiem.

kas neveiks kaujas operācijas, bet apmācīs un konsultēs Afganistānas armiju un policiju.

Pirmie Starptautisko drošības atbalsta spēku kontingenti Afganistānā tika ievesti 2002. gada februārī. Par pirmo misijas vadītājvalsti kļuva Lielbritānija, pēc sešiem mēnešiem to nomainīja Turcija. 2003. gadā šo spēku vadīšanu uzņēmās Nīderlande un Vācija, piedāvājot arī Latvijai apsvērt iespēju piedalīties *ISAF* misijā ar savu karavīru kontingentu. Šis priekšlikums guva atbalstu Saeimā, un kopš 2003. gada februāra uz Afganistānu devās pirmie mūsu valsts bruņoto spēku karavīri — militāro medicīnu vienība astoņu cilvēku sastāvā. Šo vienību iekļāva Nīderlandes bruņoto spēku hospitāļa sastāvā, kurš bija izvietots Kabulas starptautiskajā lidostā. Mūsu karavīru uzdevums bija sniegt militāro palīdzību misijā esošajiem karavīriem, kā arī nepieciešamības

ISAF kā NATO pārraudzītas struktūras darbība aptvēra visu Afganistānas teritoriju, un šajos spēkos kopumā bija iesaistīti vairāk nekā 130 000 karavīru no 49 valstīm. Saskaņā ar misijas uzdevumiem 2014. gada beigās *ISAF* nodeva lielāko daļu no savām funkcijām Afganistānas drošības spēkiem, līdz ar to afgāņu spēki pārņēma no NATO atbildību par drošības situāciju savā valstī, dodot iespēju *ISAF* misijas dalībvalstīm pakāpeniski samazināt savu klātbūtni šajā valstī. Vienlaikus no 2015. gada 1. janvāra — pēc 13 gadu ilgās kaujas misijas — NATO vadītie koalīcijas spēki uzsāka jaunu atbalsta, apmācību un konsultāciju misiju «*Resolute Support*». Saskaņā ar NATO spēku Afganistānā komandiera ģenerāļa Džona Kembela paziņojumu jaunajā misijā piedalīsies gandrīz 13 000 karavīru no 26 NATO dalībvalstīm,

gadījumā sniegt medicīnisko palīdzību civiliedzīvotājiem.

Kopš 2003. gada 11. augusta *ISAF* misijas vadīšanu savā pārziņā pārņēma NATO vadība. Mūsu valsts karavīru dalība starptautiskajos spēkos Afganistānā turpinājās. 2005. gada sākumā turp devās NBS Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas vienība, kura līdz 2006. gada februārim pildīja dienesta pienākumus Norvēģijas vadītajā Kaujas grupā Kabulā.

2006. gada sākumā Latvijas Nacionālo bruņoto spēku kontingents tika pārdislocīts uz *ISAF* vadīto Ziemeļu reģionālo pavēlniecību. Latviešu karavīri nonāca arī Norvēģijas vadītajā Provinču atjaunošanas vienībā Meimenā (*Provincial Reconstruction Team Memeneh — PRT MEY*). Šī vienība sniedza atbalstu Afganistānas drošības

spēkiem, lai kopīgajās starptautisko spēku un afgāņu karavīru izvērstajās kaujas operācijās gādātu par drošību Fārijābas provincē. Latvijas kontingents sastāvēja no Kājnieku nodaļas, Militārās novērošanas vienības un Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas grupas. 2007. gadā Afganistānā dienesta pienākumus pildīja 172 Nacionālo bruņoto spēku karavīri. Laika posmā no 2008. gada līdz 2010. gadam Latviju šajā starptautiskajā misijā pārstāvēja trīs padomdevēju un operacionālās apmācības vienības (*OMLT*), kuras sastāvēja no vairāk nekā 30 Latvijas un 16 ASV karavīriem. Šīs vienības darbojās Afganistānas ziemeļaustrumos — reģionālajā pavēlniecībā «Austrumi», apmācot Afganistānas Nacionālās armijas vienības. 2009. gadā Latvijas kontingentā Afganistānā bija 174 karavīri. Savukārt 2010. gadā Latvijas kontingentā Afganistānā bija 176 karavīri, bet pavisam šajā gadā tur dienēja 353 Latvijas karavīri.

2011. gada februārī divi Latvijas karavīri tika izvietoti Kandahāras lidostas bāzē. Viņu uzdevums bija piedalīties NATO apmācības misijā Afganistānā Lietuvas vadītās Gaisa spēku padomnieku grupas sastāvā. Šajā pašā gadā Latvijas un Lietuvas Speciālo operāciju spēku vienību karavīri

kopīgi iesaistījās arī Afganistānas Nacionālo drošības spēku apmācībā šīs valsts dienvidu reģionā. Kopš 2011. gada Latvija

pārstāvj, bet Latvijas un Norvēģijas karavīrus pārvietoja no Fārjābas provinces pilsētas Meimenas uz ziemeļu reģiona galvaspilsētu Mazāri Šarīfu, lai viņi turpinātu sniegt atbalstu un apmācību afgāņu spēkiem līdz brīdim, kad tie pilnībā pārņems atbildību par drošību reģionā. 2012. gadā dienesta pienākumus Afganistānā pildīja 364 latviešu karavīri.

2013. gada sākumā Afganistānā dienesta pienākumus pildīja neliels Latvijas karavīru skaits — 30 cilvēku, kuru galvenais uzdevums bija sagatavot visu nepieciešamo, tostarp militāri tehniskos līdzekļus nākamās lielākās misijas vajadzībām. Martā Latvija kopā ar Zviedriju, Somiju un Norvēģijas karavīriem Mazāri Šarīfā darbojās apvienotajā Ziemeļeiropas un Baltijas valstu pārejas atbalsta vienībā (*Nordic-Baltic Transition Support Unit*). Tajā iekļāva arī šajā pilsētā izvietotās Manevru vienības karavīrus, lai sniegtu atbalstu Afganistānas drošības spēku kaujas operācijām, veicot sabiedroto vienību eskortēšanu, apsardzi

un ātrās reaģēšanas uzdevumus. Pārejas atbalsta vienība darbojās līdz 2013. gada 10. maijam. Kabulā maija sākumā sāka darboties Norvēģijas un Latvijas Speciālo operāciju vienība, kuras galvenais uzdevums bija Afganistānas Speciālās policijas apmācība.

Kopš Latvijas dalības aizsākuma ISAF misijā, Afganistānā, pildot dienesta pienākumu, krituši četri Latvijas karavīri.

Līdz ar ISAF darbības izbeigšanu mājup devās šajā starptautiskajā operācijā dienšie Latvijas karavīri. 2014. gada 23. oktobrī mājās no tālās Vidusāzijas valsts atgriezās pēdējie desmit mūsu bruņoto spēku karavīri. Tagad Latviju gaida jauns izaicinājums — jau 1. janvārī uz Afganistānu devās pirmie 20 NBS karavīri, lai uzsāktu dalību «*Resolute Support*» misijā.

Pēc LR Aizsardzības ministrijas,
NBS un <http://www.isaf.nato.int/> materiāliem
sagatavojis **Juris Ciganovs**.

Foto — Gatis Dieziņš un no RJC arhīva.

nodrošināja Manevra vienību Norvēģijas kontingenta vienībā Meimenā. Manevru vienības uzdevumos ietilpa sniegt atbalstu šajā reģionā izvietotajām Afganistānas armijas daļām. Šajā laikā operāciju rajonā uzturējās 374 Latvijas karavīri. 2012. gada oktobrī šajā provincē atbildību par drošības situāciju pilnībā pārņēma Afganistānas

12. janvārī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis ar Lielbritānijas Eiropas lietu valsts ministru Deividu Lidingtonu pārrunāja NATO Velsas samitā pieņemto lēmumu īstenošanu, Krievijas rīcību un situāciju Ukrainā, kā arī ES drošības politiku.

R. Vējonis pateicās D. Lidingtonam par divpusējo sadarbību ar Lielbritāniju, īpaši uzsverot Latvijas Zemessardzes Kājnieku rotas dalību Lielbritānijas vadītajā ES Kaujas grupā 2013. gada otrajā pusē, īstenoto pieredzes apmaiņu Jaunsardzes ietvaros, kā arī NATO samita laikā parakstīto nodomu protokolu par Lielbritānijas vadīto Apvienoto reaģēšanas spēku (*Joint Expeditionary Force*) izveidi, kur kopā ar Dāniju, Igauniju, Nīderlandi, Norvēģiju, Lietuvu un Lielbritāniju iesaistīsies arī Latvija.

Abi ministri secināja, ka NATO samitā Velsā tika pieņemti vairāki būtiski lēmumi un šobrīd ir svarīgi pildīt šīs saistības, lai, sākoties Varšavas samitam, būtu izpildīti jau vairāki uzdevumi.

«Lielbritānija cieši sadarbosies ar Latviju prezidentūras laikā, lai palielinātu ES konkurētspēju un demokrātisko atbildību,» apliecināja Lielbritānijas Eiropas lietu valsts ministrs un novērtēja Latvijas apņemšanos paaugstināt aizsardzības budžetu.

«Krievijas ekonomiskā situācija ir acīmredzami pasliktinājusies, kas var ietekmēt Krievijas sabiedrības attieksmi pret pastāvošo varu,» diskutējot par situāciju Krievijā, norādīja R. Vējonis. Viņš arī informēja D. Lidingtonu, ka pēdējo gadu laikā pie Latvijas

teritoriālajām robežām ir novērota augsta Krievijas militārā aktivitāte. Atbildot D. Lidingtons apliecināja, ka Rietumu īstenotās sankcijas pret Krieviju ir efektīvas. Šajā kontekstā R. Vējonis norādīja uz nepieciešamību diskutēt par palīdzības sniegšanu Ukrainai, turklāt tai vajadzētu būt ne tikai finansiālai.

Orķestris ar degsmi

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš.

Nacionālo bruņoto spēku orķestri būs dzirdējuši un redzējuši daudzi, taču mūsu militārajās struktūrās ir vēl viens, ne mazāk jaudīgs, turklāt jauneklīgs un entuziasma pilns muzikālais formējums — Zemessardzes orķestris, kurš aizvadītajā rudenī svinēja savu trešo dzimšanas dienu.

«Palidzi sameklēt mūziķus...»

«Zemessardzes orķestra vēsture aizsākās apmēram 2011. gada septembrī,» stāsta orķestra diriģents virsleitnants Andis Karelis. Tolaik atvaļinātais bijušais NBS štāba orķestra priekšnieks majors Viesturs Lazdiņš kā ļoti aktīvs un idejām bagāts cilvēks bija izdomājis, ka Zemessardzei atkal ir vajadzīgs orķestris. «Viņš sākumā zvīnāja man un vaicāja, vai es varu palīdzēt ar mūziķu sastāva komplektēšanu,» atminas A. Karelis, kas tolaik līdztekus darbam NBS strādājis arī kā pedagogs Jāzepa Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolā un Jāzepa Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijā. «Un viņš saka, lai es palīdzu piepildēt aktīvus un muzikālus jauniešus, kas vēlētos spēlēt Zemessardzes orķestrī. Protams, es piekritu.» Taču beigās sanācis tā, ka Viesturs Lazdiņš pēc veiksmīgās orķestrantu meklēšanas arī aicinājis Andi Kareli

vadīt šo orķestri, un tas izrādījies piedāvājums, no kura nevar atteikties.

Tā, sākot no septembra vidus, apmēram pusotra mēneša laikā tika sapulcināts neliels pulciņš jauniešu — kādi 20 — 25 mūziķi, kas izveidoja topošā orķestra kodolu. 2011. gada 1. novembrī Zemessardzes štāba konferencē zālē orķestrim notika pirmais mēģinājums. Šajā pašā telpā mēģinājumi regulāri turpinās līdz šai dienai — pūtēju orķestra sastāvs mēģina reizi nedēļā, bigbenda sastāvs — vismaz reizi divās nedēļās, bet, ja tuvojas kādi pasākumi un uzstāšanās, protams, biežāk.

Daudz dažādu muzikālo sastāvu

Zemessardze ir visai bagāta ar dažādiem muzikālajiem kolektīviem un formējumiem. Tai ir koris, ko vada Ārijs Šķepasts, un arī koristi tiekas reizi nedēļā Zemessardzes štāba zālē. Kora pirmais mēģinājums notika 2012. gada septembra sākumā. Līdztekus darbojas arī dažādi mazāki sastāvi, piemēram, Zemessardzes orķestra saksofonu kvartets, plašākai sabiedrībai pazīstams arī kā dāmu saksofonu kvartets *N[ex]t move*. Ir arī puīšu saksofonu kvartets, atbilstoši konkrētajām vajadzībām no Zemessardzes mūziķiem tiek komplektēti arī dažādi džeza ansambļi (*kombo*).

«Ja cilvēki ir jauni, aktīvi un enerģiski, tad viņi ir arī elastīgi un labi iekļaujas dažādās sastāvu variācijās. Ja pasaki, ka vajag šādu programmu šādā sastāvā pēc divām nedēļām, tad 97% gadījumu viss ir kārtībā. Atlikušie 3% varbūt ir nedaudz jāpieskata un jāpabaksta, bet tāpat viss notiek,» atzīst A. Karelis. Zemessardzes muzikālajos kolektīvos nevalda autoritārisms — tiek uzklautas un realizētas arī pašu mūziķu idejas, kuru nav mazums. «Tas ir ļoti derīgi un veicina jauniešu aktivitāti un interesi attīstīties — viņi redz, ka viņu idejas tiek iedzīvinātas un darbojas. Vai, tieši pretēji, pārliecinās, ka tās konkrētajā gadījumā neder.»

Ar pūšamajiem instrumentiem — no skolas sola

Andis Karelis ir mūziķis un diriģents ar vērā ņemamu pieredzi. Zemessardzes štābā strādā kopš 2014. gada sākuma, tomēr saskare ar militāro jomu izveidojusies jau krievu agrāk. Kopš 2003. gada viņš strādājis

NBS orķestrī, bet no 2011. gada novembra no darba brīvā laikā sācis vadīt Zemessardzes orķestri. No 2003. gada strādājis arī kā solists toreizējā NBS Štāba orķestrī. «Kopā ar majoru Lazdiņu tolaik paralēli orķestra sastāvam izveidojām bigbendu. Tā man bija pirmā iespēja kaut ko darīt, strādājot ar militārajiem orķestriem,» atceras A. Karelis. Tad viņš sācis strādāt arī ar NBS orķestra metāla instrumentu ansambli, ko dara joprojām.

Grāds diriģēšanā iegūts Tallinas Mūzikas un teātra akadēmijā, bet pašlaik Zemessardzes orķestra vadītājs gatavojas doktorantūrai šajā mūzikas augstskolā. Pirms tam Latvijas Mūzikas akadēmijā iegūts maģistra grāds eifonijā spēlē, bet vēl agrāk bija mācības Jāzepa Mediņa mūzikas vidusskolā, apgūstot trombona spēli. Tā nu sanācis, ka Andis Karelis šajā skolā ir atgriezies — jau kā mācībspēks. Pašlaik viņš tur māca jauniešiem diriģēšanu. Interese par mūziku un galvenokārt par pūšamajiem instrumentiem radusies, mācoties Rīgas 6. vidusskolā un spēlējot pūtēju orķestrī «Auseklītis». «Tieši šai skolai, orķestrim un pedagogiem es varu teikt paldies par ieaudzināto attieksmi pret darbu ar mūziku,» atzīst mūziķis.

Interese aug strauji

Iesākumā Andis Karelis bijis pārliecināts, ka topošais orķestris būs vairāk tāds kā entuziasma pēc izveidots kolektīvs, kur cilvēki nāks otrdienu vakaros kaut ko uzspēlēt — vairāk paši savam priekam. «Sākotnējais mērķis bija savākt minimālo orķestra sastāvu, ar ko varētu strādāt un veidot programmu. Bet jau pēc pirmajām uzstāšanās reizēm sāka nākt cilvēki un interesēties, kādas ir iespējas iestāties Zemessardzē un spēlēt orķestrī. Interese bija negaidīti liela.» Orķestra sastāvs turpināja pieaugt, līdz radās iespēja izvēlēties piemērotākos mūziķus. Pēc tam izveidojās koris un pārējie formējumi. Pašlaik korī un orķestrī muzicē vairāk nekā 70 cilvēki.

Runājot par orķestra sasniegumiem, diriģents secina, ka ir grūti izcelt kaut ko vienu, jo katrs koncerts ir kolektīva sasniegums un arī svētki, labi izdarīta darba atskaite punkts. Tomēr īpaši viņš izceļ dalību 1. starptautiskajā pūtēju orķestru konkursā «Cēsu kauss 2014» pērnajā vasarā un tajā iegūto galveno balvu. Ne mazāk būtisks ir novembrī aizvadītais orķestra jubilejas

koncerts un dalība pagājušajā vasarā notikušajā militārās mūzikas festivālā Ķīpsalā. Spilgtā atmiņā palicis arī pirms diviem gadiem pie Brīvības pieminekļa notikušais NBS gadadienas koncerts.

Ļoti jauneklīgs orķestris...

Lielais jauniešu īpatsvars, kā arī militārā gara klātbūtne, pēc diriģenta domām, ir būtiskākā atšķirība, ar ko ZS orķestris var izcelties līdzīgu vidū. «Kā ikvienā militārā orķestrī bez koncertdzīves mūziķiem ir arī ierinda, militārā disciplīna un visas prasības un atbildība, ko uzliek dalība bruņotajos spēkos.» Tiesa, zemessargu orķestrantiem vēl nav formastērpu — mūziķi iztiek ar polo kreklītiem, uz kuriem uzšūta orķestra simbolika un nosaukums. «Tas ir nedaudz neformālāk, bet vienlaikus arī ļauj mums būt tuvāk sabiedrībai. Pēc manām domām, gan NBS, gan Zemessardzes orķestri ir viena no spilgtākajām bruņoto spēku saiknēm ar sabiedrību.» Un tieši jauniešu lielais īpatsvars radot pozitīvu un saulainu noskaņu zemessargu orķestrī un citos kolektīvos.

«Mēs nākam un piedalāmies sava entuziasma un intereses dēļ. Tieši tāpēc varam realizēt daudzas lietas, ko citos apstākļos un akadēmiskākā vidē būtu grūti izdarīt. Ja iestudē lielas programmas, man vienmēr ir jāsaka milzīgs paldies saviem mūziķiem par viņu pretimnākšanu un atdevi, jo nopietnāka skaņdarba iestudēšana vienmēr prasa papildu laiku un darbu.» Materiālie resursi orķestrim gan nav lieli, tāpēc par tāliem braucieniem ārpus Latvijas vispār netiek domāts. Savukārt braucieniem pa Latviju transports vienmēr nodrošināts.

Visaktīvākais koncertēšanas laiks ir trīs vasaras mēneši, taču pērn arī rudens bijis gana noslogots. Tādējādi nosacīti brīvākais laiks parasti ir gada sākumā, ko ZS mūziķi cenšas plānot pēc iespējas brīvāku. «Arī

gada beigās parasti ir ļoti noslogotas — tad koncentrējamies uz jauna materiāla apguvi, veidojam jaunu programmu. Sadalot pa mēnešiem, var teikt, ka mēnesī mums ir vismaz divi koncerti pilnam sastāvam, bet, piemēram, dāmu saksofonu kvartetam ir vēl lielāka slodze.»

Mūziķi nav ar pliku roku ņemami

Uz jautājumu, kādēļ zemessargiem būtu jāmuzicē, diriģents atteic — šāda veida kultūras aktivitātes ir noderīgas ikvienam cilvēkam. «Ar varu mēs nevienu nespiežam nākt un spēlēt. Ja ir šī vēlme, tad atrodas arī laiks pēc darba, ko var veltīt muzicēšanai.» Savukārt Zemessardzei kopumā orķestris ir lieliska reklāma. «Sabiedrība redz, ka zemessargi māk ne tikai taktiski plānot uzbrukumus un pārzina citas militāras lietas. Viņiem svarīgas ir arī kultūras vērtības. Un mūsu plašais piedāvājums liecina, cik daudz apdāvinātu un varošu cilvēku ir Zemessardzē.»

Zemessardzes mūziķi ir ne tikai lieliski mūziķi, bet arī labi zemessargi. Piemēram, piedaloties Zemessardzes spartakiādē Tērvetē, orķestranti daudziem sagādāja lielu pārsteigumu. «Spartakiādē ir izturības stafete, riepju velšana, dubļu peļķu pārvarēšana un daudzas citas lietas, kas prasa labu fizisko sagatavotību un izturību. Redzu, ka visi apkārt ar tādu skepsi uz mums skatās, īpaši jau pie traktorū riepām — sak, orķestranti tās pat nepakustinās! Taču orķestranti nebūt nepalika pēdējie, un riepju ripināšanā otras komandas zemessargi dabūja pamatīgi iespringt, lai tiktu mums līdz. Arī vasaras biatlona sacensībās sākumā pret mums bija līdzīga attieksme. Bet mums komandā ir daudzi bijušie jaunsargi, kuri šauj praktiski bez kļūdām — to redzot, apkārt iestājās tāds aizdomīgs klusums,» lepnī stāsta virsleitnants Andis Karelis.

Projekts

«Kara piezīmes» — «Dirty Deal Teatro»

«Kara piezīmes» ir cikls ar deviņiem lugu lasījumiem un tiem sekojošām diskusijām par tēmu «Karš Ukrainā un ar to saistītās aktualitātes reģionā, Latvijā, pasaulē».

Lielākais ieguvums no šī pasākuma apmeklējuma ir iespēja redzēt un dzirdēt jaunas Latvijas autoru lugas, kuras, ļoti iespējams, nekad netiks uzvestas. Turklāt lugas ir par īpaši aktuālu tematu — Krievijas un Ukrainas konflikts un ar to saistītie procesi. Lugas lasījums — tā ir iespēja it kā redzēt iestudēšanas procesu. Ir aktieri, ir neliels skatuves iekārtojums, bet teksti tiek lasīti no lapām, un trūkst izteiktas aktierspēles. Šie ir lugu pirmasijumi, tāpēc iepriekš nav zināms, par ko vēstīs konkrētā luga un kā tieši tiks aplūkotas aktualitātes. Piemēram, šā gada 9. janvārī tika lasīta dramaturģes Aivas Birbeles luga «Pirmā diena», kuras lasījumu iestudējis režisors Ģirts Šolis. Lugā attēlots it kā Latvijā bāzēts uzņēmums, kas pelna ar propagandas tekstu sacerēšanu un pārdošanu abām konflikta pusēm. Stāsts ir par cilvēkiem, kuri sacer šīs ziņas, viņu motivāciju, morāli un pasaules skatījumu.

Projekta diskusiju daļā parasti piedalās sabiedrībā zināmi cilvēki un tiek spriests par dažādiem ar Krievijas un Ukrainas konfliktu saistītiem tematiem. Piemēram, 9. janvāra pasākumā diskusija izvērsās par Krievijas propagandu un veidiem, kā turēties tai pretī, kā atpazīt melu ziņas, un to, vai Eiropas Savienībai vajadzētu uzsākt kontrapropagandu.

Lugu lasījumi notiek reizi mēnesī «Dirty Deal Teatro» Rīgā, Maskavas ielā 12, k-2. Ieeja ir bez maksas, bet ar iepriekšēju pieteikšanos «Biļešu paradīzes» kasēs. Projekta norises laiks — 2014. gada decembris — 2015. gada augusts.

Nākamais lasījums 6. februārī.

Tā kā DDT telpas ir mazas un pasākumi ir ļoti apmeklēti, ieteicams vietu rezervēt laikus.

Sagatavojusi Ieva Anševica.

«SEGVĀRDS VIENTULIS» — FILMA, KAS JĀREDZ

Ieva Anševica

Filmas pamatā ir katoļu priesteru Antona Juhņeviča pēdējie dzīves gadi pēckara Latvijā. A. Juhņevičs iesaistījās nacionālās partizānu cīņā Latgalē. Sekojot viņa dzīves notikumiem, tiek parādīta arī Latvijas Tēvzemes sargu (partizānu) apvienības vēsture. Vēsturisko notikumu rekonstrukcijas ir filmētas autentiskajās vietās Latgalē un Rīgā. Filmas «Segvārds Vientulis» scenārija autors un režisors ir Normunds Pucijs, kam šī ir pirmā pilnmetrāžas filma. Cerams, autors turpinās darbu iesāktajā virzienā, un nākotnē Latvijai būs vēl citas vēsturiskās rekonstrukcijas filmas, ar ko papildināt izglītības programmas un aizpildīt padomju skolās nemācītās vēstures robus vidējās paaudzes zināšanās.

Iztēloties reālu karadarbību Latvijas brikšņainajos mežos ir bijis pagrūti. Ja vien sēņojot negadās uzskriet kādai bumbai bedrei vai pusaizgruvušiem ierakumiem, kas liecina par notikušajām cīņām. Parasti domājam, ka īstās kaujas ir norisinājušās kaut kur citur — lauku malās, grāvjos, gar ceļiem. Šajā filmā visi notikumi notiek Latvijas mežos un lauku sētās. Mūsdienās filmētie kadri ir pārsteidzoši tuvi vēsturiskajam dokumentālajam materiālam. Izraisa apbrīnu arī filmas komandas spēja atrast daudz autentisku, 1945. gadam atbilstošu izskata lauku sētu.

Filma ir melnbalta — gluži kā dokumenti, kas kalpojuši par liecību pagājušā gadsimta notikumiem. Ar melnu uz balta rakstīti vēstījumi, kas pastāsta notikumu detaļas. Tikpat ieturēta ir arī pati filma. Izņemot pāris epizodes, tās radītāji necenšas

aizpildīt vēsturiskajos materiālos trūkstošo informāciju par to, kā cilvēki jutās, ko viņi domāja un kāds bija notikumu emocionālais

Saruna ar **Normundu Puci**,
filmas «Segvārds Vientulis» režisoru
un scenārija autoru

— Kā izvēlējāties šo tēmu?

— Latvijas kinematogrāfā šī tēma nav daudz risināta, jo pēdējā filma par nacionālajiem partizāniem, kur būtu arī vēsturisks inscenējums, tika uzņemta 1967. gadā, padomju laikā. Tā ir Aloiza Brenča filma «Kad lietūs un vēji sitas logā» par Kurzemes nacionālajiem partizāniem, par čekas spēli ar britu, zviedru un amerikāņu izlūkdienestiem, kuri izmantoja nacionālos partizānus savām vajadzībām. Padomju laikam tā bija ļoti ticama filma, uzņemta pēc Andreja Griģuļa tāda paša nosaukuma romāna motīviem. Protams, padomju ideoloģiskajā mērcē, taču tā partizānus parādīja kā nopietnu spēku. Viņi nav kariķēti, nav vāji vai stulbi, viņi ir parādīti kā vīri, kas cīnījās pret. Stilistiski ļoti līdzīga ir Rolanda Kalniņa filma par legionāriem «Es visu atceros, Ričard». Dažreiz cilvēki pat jautā šīs filmas, jo tās uzņemtas ar vienu gada starpību.

Kopš tā laika latviešu kino nav uzņemta neviena nopietna filma par partizānu cīņām, kur būtu reāls inscenējums. Es par to daudz esmu domājis, jo vēstures tēma ir ļoti aktuāla.

— Kāpēc tieši Antons Juhņevičs?

— Tādu varoņu bija ļoti daudz, un ļoti daudz līdzīgu situāciju. Bet Antons Juhņevičs bija ļoti neparasts priesteris. Arī no dramaturģiskā viedokļa ir interesanti, jo ir pretruna — garīga persona kļūst par militāras organizācijas vadītāju. Te ir gan iekšējās pretrunas, gan ārējās. Šis cilvēks stāv smagu izvēļu priekšā, sākumā nezina, kā rīkoties. Šī ir starpžanru filma — starp dokumentālu spēlfilmu un inscenētu dokumentālo filmu, jo es šos varoņus negribēju rādīt kā tādas plakanas ilustrācijas, bet veidot arī apjomu — raksturus. Ja es būtu vēlējies uzņemt spēlfilmu, būtu jāatsakās no ļoti liela informācijas apjoma, kas tagad filmā ir ietverts. Tas arī bija kā uzdevums — atrast niansi starp abiem šiem žanriem.

— Man radās iespaids, ka aktieri ataino gandrīz tikai to, kas ir dokumentēts vēsturē.

— Jā, es negribēju faktus interpretēt vai dzejot klāt.

— Manā skatījumā tā ir «vīriešu filma» — tajā vīriešiem viss ir skaidrs, nekas netiek pateikts priekšā, ko tieši viņi domāja, kāpēc viņi pieņēma tāds lēmumus.

— Jā, aktieri tiešām runā tādiem tekstiem, kas ir atrodami dokumentos, uzsaukumos, pavēlēs un protokolos.

— Vai tad, kad izlēmāt taisīt filmu, bija skaidrs, ka tā būs par Antonu Juhņeviču?

— Portālā «Diena» bija Annas Rancānes raksts par dzejnieci Martu Skuju, kura arī bija iesaistīta nacionālajā pagrīdē. Tajā minēts arī Antons Juhņevičs. Tā es uzzināju viņa dzīvesstāstu. Tas ieinteresēja visus, kam es to izstāstīju. Tā man kā debitantam ir liela veiksmē. Gan aktieri, gan operatori bija gatavi iesaistīties, pat neprasot samaksu vai honorāru, ko citās filmās prasītu. Ja taisi pirmo filmu, neviens uzreiz nedos lielu naudu, un tā ir projekta grūtākā darba daļa. Ideju realizēt

fons. Tā visa vietā ir klusums. Tāds pats klusums kā muzejos saglabātajās vēstulēs un piezīmēs. Starp rindām uz laika gaitā apdzeltējušā papīra lapām klusi guļ vēsture, pilna cilvēciņu uztraukumu, baiļu, sāpju, ticības un arī ticības zuduma.

Pieklusinātās balsis, apslāpētās emocijas varoņu sarunās ir šīs filmas lielākais trumpis. Līdz šim redzētajās vēsturiskajās

liecībās par padomju laika notikumiem emocionālā ir bijis ļoti daudz. Lai arī labi saprotams, kāpēc tā, tomēr brīžiem jau par daudz. Tas reizē ir gan uzjundījis latviešus, gan arī veicinājis aizvainojumu, kurš savukārt apmīļojis prātu un traucējis paskatīties uz notikumiem ar skaidru galvu. Protams, spēja paskatīties ar skaidru skatu uz seniem notikumiem ir individuāla, taču daudz iespējamāka, ja filmas veidotāji saglabājuši neitrālu vēstījumu. Nav nedz kādu centušies attaisnot, nedz arī tiesāt.

«Segvārds Vientulis» būtu jānoskatās katram jauniešim Latvijā, katram cilvēkam, kam nav vienaldzīga Latvijas nākotne, lai, izzinot vēsturi, mācītos no tās. Mācītos, cik nozīmīgs ir gara stiprums. Un cik ļoti ir jāreķinās ar to, ka arī ciņu biedri ir tikai cilvēki. Par kangaru nepiedzimst, ļaunums un nodevīgums parasti cilvēkā netiek ieaudzīnāts. Taču katram no mums ir savs iekšējais kritiskais punkts, kuru sasniedzot zūd ticība, mainās vērtību mērs. Dažiem šī robeža ir tik tālu, ka viņi nekad nezaudē savu ticību, nesalūst, bet citus ir ļoti viegli iedragāt. Mācoties no savas valsts vēstures, atcerēsimies, ka ticības un gara spēka nekad nevar būt par daudz.

Laikā, kad jaunieši lasa maz un divainā kārtā vairāk notic filmās redzētajam nekā vēstures grāmatās rakstītajam, šis, iespējams, ir pats piemērotākais formāts, kādā nodot zināšanas par Latvijai būtiskiem vēsturiskiem notikumiem jaunajai paaudzei. Protams, pastāv risks, vai pie *action* pieradušie prāti pieņems filmas rāmo, nesteidzīgo plūdumu, kurā nekas netiek ieliets ar karoti mutē, netiek pateikts priekšā. Toties tā pavērtu iespēju nopietnai, vēsturnieka prasmīgi vadītai diskusijai, ļaujot jauniešiem izvērtēt vēstures sniegtās mācības un apdomāt, kāda ir viņu pozīcija šobrīd un kādu viņi to redz, ja paši nokļūtu līdzīgā situācijā.

Apzināti vairījos aprakstīt filmā atainotos notikumus: vēstures entuziasti tos pārzina, bet pārējiem būs vērtīgi pašiem ielūkoties ne pārāk senajā mūsu valsts vēsturē, kas filmā tiek pragmatiski un skaudri atsegta, parādot tās nevienmērīgo saturu. Filmā nav labā un sliktā pretstatījuma. Parādīta ir vēsturiskā patiesība, balstīta uz notikumu rekonstrukšanai pieejamām liecībām — atmiņu pierakstiem, stāstījumiem, arhīvu materiāliem. Bez izskaistināšanas, bez lieka jutekliskuma. **13**

Izmantoti filmas prezentācijas materiāli.

nebija vienkārši, tas ir vēstures inscenējums — formas, ieroči, vide un priekšmeti — visa tā anturāža. Man bija uzstādījums — ar minimāliem līdzekļiem šo stāstu izstāstīt, tātad nācās atrast naudu, lai tas izdotos.

— Vai ir arī ieceres turpināt strādāt šajā žanrā?

— Mani interesē ļoti dažādi žanri. Tagad gribētu veidot kaut ko pilnīgi citu, jo esmu trīs gadus veltījis šai filmai. Vispirms bija pētniecības darbs. Kopā ar Nacionālās aizsardzības akadēmijas pasniedzēju virsnieku Jāni Viļumu, kas ir specializējies Dienvidlatgales partizānu vēstures izpētē, braucām ekspedīcijās, meklējām fotogrāfijas, dokumentus, iepazīnām historiogrāfijas materiālus. Arī daudzas jaunas, pilnīgi neatklātas lietas mums izdevās atrast par nacionālajiem partizāniem. Viens gads pagāja pētniecībā, materiālu vākšanā, scenārija rakstīšanā, arī līdzekļu piesaistē, notika sagatavošanās filmēšanai.

— Kāds ir jūsu vēstījums ar šo filmu skatītājiem?

— Man isti nepatīk uz šādiem jautājumiem atbildēt. Katram skatītājam veidojas savas attiecības ar filmu — atbilstoši viņa pieredzei, zināšanām un emocijām. Filmai ir vairāki līmeņi. Protams, tā ir vēltījums šiem nezināmajiem varoņiem. Partizāni ziedoja savu dzīvību — viņus nošāva, sameta grāvjos, un tikai tagad varbūt viņu mirstīgās atliekas ir pārbedītas, bet tāpat neviens par viņiem nezina. Kino ir spēcīgs mākslas veids. Ja šis stāsts būtu uzrakstīts grāmatā, šaubos, vai daudzi to izlasītu. Taču, noskatoties filmu, cilvēks pusotras stundas laikā iegūst zināšanas par veselu vēsturisku laikposmu, kāds bija arī viens no šīs filmas uzdevumiem. Un filma arī rosina domāt un runāt par būtiskiem vispārcilvēciskiem jautājumiem — par robežšķirtnēm, par dzīvības un nāves jautājumiem. Grūti ir izvērtēt, kurš ir varonis, kurš nodevējs, jo tik ātri viss var mainīties tādās situācijās, kādas pieredz šie cilvēki. Kāpēc dzīvē ir tik daudz neskaidra, kāpēc tik traģiski veidojas cilvēku likteņi — caur priesteru personību šo jautājumu var uzdot arī Dievam. Ir Antona Juhņeviča pasaules redzējums, ir čekista skatpunkts, ir partizāna pārliecība. Un priesteris tā kā pa vidu. Vēl ir kopskats, ko reprezentē kadrs, kurā Juhņevičs kā mazs cilvēciņš iet fonā skan mūzika.

— Filmas mūziku gribas ļoti uzteikt.

— Tas ir milzīgs ieguvums, ka izcilais latviešu komponists Ričards Dubra piekrita uzrakstīt filmai mūziku. Arī viņam ir bijušas savas attiecības ar čeku jaunību, kad, studējot konservatorijā, viņš tika vajāts.

Antons Juhņevičs bija cilvēks sarežģītā situācijā. Ļoti pretrunīga personība. Viņam vienmēr ar visiem bijušas problēmas, ar visām varām. Viņš saucies ar aizsargiem, visus nolamājis no kanceles. Viņu ielika cietumā, tad viņi tiesājās. Antons Juhņevičs teica to, ko domāja. Arī baznīcā viņš visu laiku bijis *persona non grata*, līdz pat šodienai. Būtbū — kas tad Juhņevičs bija? Viņš bija kapelāns, partizānu kapelāns. Tagad, kad nav karadarbības un padomju okupācijas, armijā kalpo baznīcas izvirzīti kapelāni. Toreiz bija kritiska situācija un Antons Juhņevičs varonīgi uzņēmās pildīt kapelāna pienākumus vīriem, kuri cīnījās par Latvijas Republikas atjaunošanu. **14**

Noslēgusies 2014. gada čempionātu sezona

Atzīmējot Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Sporta kluba 20. gadadienu, 11. decembrī Rīgā, Krustabaznīcas ielā 9, norisinājās NBS čempionāti pneimatiskajā šaušanā, šahā un peldēšanā, kā arī tika noskaidrotas labākās komandas NBS 1. līgas čempionātos telpu futbolā, florbolā, basketbolā un volejbolā.

Sacensību dienu atklāja KS un MP futbolisti, noskaidrojot šā gada čempionāta zelta un sudraba medaļu ieguvējus telpu futbolā. Pirmā puslaika pirmajās trijās minūtēs laukumā dominēja KS futbolisti, izvirzoties vadībā ar 2:1, tomēr līdz puslaika pārtraukumam spēles iniciatīvu lēnām bija pārņēmuši MP futbolisti. Rezultāts uz tablo jau 3:3. Spēles otrajā puslaikā MP komandai izdevās pārspēt pretinieku komandas vārtsargu vēl četras reizes, uz ko KS spēlētāji spēja atbildēt ar vienu vārtu guvumu. Tādējādi spēlē skaistu uzvaru ar 8:3 svinēja MP futbolisti, iegūstot čempionāta zelta medaļas. Rezultatīvākais spēlētājs šoreiz izrādījās dkar. M. Valdmanis (MP), savas komandas labā gūstot piecus vārtus, bet par finālspēles labākajiem spēlētājiem tika atzīti kar. M. Bincis (KS) un kpr. G. Gabrāns (MP).

Līdztekus sporta spēļu fināliem badmintona un tenisa zālēs norisinājās NBS čempionāti pneimatiskajā šaušanā un šahā, bet peldbaseinā tika noskaidroti labākie peldētāji Baltijas reģionālajā un NBS čempionātā peldēšanā.

Par 2014. gada Baltijas reģionālā čempionāta uzvarētāju kļuva zs. J. Freimanis (ZS St. Bn), 100 metru brīvā stila distanci veicot 56,10 sekundēs, 2. vietā ierindojās A. Greičus no Lietuvas, bet 3. vietu ieguva

Igaunijas bruņoto spēku pārstāvis P. Narošins. NBS čempionātā peldēšanā zelta medaļas izcīnīja jau minētais zs. J. Freimanis V-1 grupā, kpr. S. Šika (NP 3. RNC) V-2 grupā un plt. A. Libergs (ZS 51. KB) V-3 grupā. Profesionālā dienesta karavīru grupā 100 metru brīvā stila distancē labākais izrādījās kar. L. Karaņevskis (SZS KB), bet plkv. T. Majors (MP) bija ātrākais 50 metru peldējumā. Sievietēm, distanci veicot 28,82 sekundēs, 50 metru brīvā stila peldējumā uzvarēja zs. O. Šišlova (ZS St. Bn; S-1 grupa), bet kpt. R. Everte un vsrž. J. Lulberga (abas no MVP) bija ātrākās S-2 un S-3 grupās. Profesionālā dienesta karavīru grupā sievietēm 1. vietu izcīnīja kad. A. Ļebedeva (NAA), 2. vietā ierindojās kpt. R. Everte (MVP), bet 3. vietu ieguva kpr. I. Priedīte (NP 3. RNC). 4x50 metru stafē-

tes peldējumā finišu pārliecinoši pirmie sasniegta ZS St. Bn peldētāji, uzrādot rezultātu 01:51,08. 2. vietā ierindojās MP komanda (02:03,75), bet 3. vietu ieguva NAA kadeti (02:04,69). Komandu vērtējumā čempiona kausu izcīnīja ZS St. Bn, 2. vietu ieguva NAA, bet 3. vietu — MP komanda.

Pneimatiskās šaušanas čempionāta vingrinājumā PP 40 (40 šāvieniem ar pneimatisko pistoli, attālums līdz mērķim 10 m) individuālajā vērtējumā zelta medaļu vienību komandieru vērtējumā izcīnīja MVP komandieris plkv. E. Leščinskis (310 punkti), savukārt zs. V. Silins no ZS St. Bn ar 359 punktiem uzvarēja individuālajā vērtējumā viriešiem. Bet sievietēm, uzrādot sacensību absolūti labāko rezultātu (374 punkti), pārliecinoši 1. vietu izcīnīja zs. M. Kovaļevska (ZS 51. KB). Komandu vērtējumā labākie izrādījās

ZS St. Bn šāvēji (1662 punkti), 2. vietā ierindojās MP (1623 punkti) šāvēji, bet 3. vietā — AŠ komanda ar 1570 punktiem.

Spraigas cīņas ritēja arī šaha čempionātā, kur pārliecinoši uzvarēja zs. J. Valeinis no ZS St. Bn. 2. vietu izcīnīja srž. M. Noviks (SZS KBde), bet 3. vietā ierindojās kpt. A. Jakovļevs (ZS St. Bn). Profesionālā dienesta karavīru grupā labākais bija srž. M. Noviks (SZS KBde), 2. vietu izcīnīja kpt. A. Jakovļevs (ZS St. Bn), bet 3. vietā ierindojās srž. A. Stūrītis (MP).

Komandu vērtējumā 1. vietu izcīnīja ZS St. Bn, 2. vietā ierindojās MP šahisti, bet pie bronzas medaļām tika SZS KBde komanda.

Kārtējā fināla cīņā florbolā NAA kadeti pretī stājās NP 3. RNC florbolisti. Jau spēles sākumā laukumā dominēja NAA

Latvijai 5. vieta NATO SHAPE basketbola turnīrā

Gadam noslēdzoties, no 1. līdz 6. decembrim Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) bāzē Beļģijā, Monsā, norisinājās NATO SHAPE basketbola turnīrs, kurā piedalījās Amerikas Savienoto Valstu, Itālijas, Lietuvas, Kuveitas, Francijas, Kanādas, Lielbritānijas, Beļģijas un Latvijas basketbola komandas.

Lai noskaidrotu 2014. gada turnīra uzvarētāju, piecu dienu garumā risinājās spraigas cīņas starp deviņām dalībvalstīm. Sacensību pirmajā dienā Nacionālo bruņoto spēku komandai (kpr. A. Kazāks, mtr. M. Caune, zs. K. Paegle, zs. N. Rikveilis, zs. M. Pētersons, zs. M. Urtāns, zs. A. Brūniņš, zs. A. Savčenko, zs. K. Kalniņš, zs. K. Mediss, zs. J. Dumburs) pretī stājās Kanādas basketbolisti, kuri piekāpās mūsu izlasei ar rezultātu 66:85. Lai arī mūsu spēlētāji turnīru iesāka veiksmīgi, otrajā spēlē tika piedzīvots zaudējums ar 65:99, piekāpjoties spēcīgajai ASV komandai. Nākamajā dienā mūsu basketbolisti cīnījās ar Kuveitu, un mūsējie bija spiesti atzīt pretinieku komandas pārākumu — 74:77. Savukārt spēlē ar

www.pfphotography.be © Patrick FERRIOL 2014

Francijas bruņoto spēku valstsvienību Latvijas spēlētāji guva pārliecinošu uzvaru ar 81:62 un tādējādi ierindojās 5.vietā.

Par sacensību uzvarētājiem kļuva ASV basketbolisti, kuri ar 89:82 pārspēja Lietuvas

basketbolistus, bet bronzas medaļas ieguva Itālijas basketbolisti, kuri ar 61:57 uzvarēja Kuveitas komandu.

*Sagatavojusi NBS SK 1. klases speciāliste
dkar. Gerda Krūmiņa.*

kadeti, kuriem pirmajā spēles trešdaļā izdevās atklāt rezultātu, bet otrajā pārsvaru palielināt līdz 2:0. Spēles pēdējā periodā kadeti guva vēl četrus bezatbildes vārtus un izcīnīja čempionāta zelta medaļas. Par spēles vērtīgākajiem spēlētājiem tika atzīti dkar. A. Kusinš (NAA) un kpt. R. Bebrišs (NP 3. RNC).

Šajā dienā atlika noskaidrot vēl uzvarētājus basketbolā un volejbolā. Cīņu pirmie uzsāka basketbolisti, un ar 106:60 pārliecinoši pārāki izrādījās ZS 25. KB basketbolisti. MP komandai šoreiz nācās samierināties ar sudraba godalgām. Par spēles labākajiem spēlētājiem tika atzīti zs. K. Mediss (ZS 25. KB) un kpr. A. Romanovs (MP).

Pēdējā finālspēlē starp ZS 17. PABN un ŠB komandām tika noskaidroti zelta medaļu ieguvēji volejbolā. Arī šajā spēlē liela intriga izpalika, jo ZS 17. PABN trīs setos

ar 25:16; 25:12 un 25:19 izcīnīja pārliecinošu uzvaru, kļūstot par piekārtējiem NBS volejbola čempionāta uzvarētājiem. Spēles vērtīgākie spēlētāji — zs. G. Vanags (ZS 17. PABN) un kar. R. Zelčs (ŠB).

Par godu NBS Sporta kluba 20. gadadienai tika sumināti arī labākie karavīri fiziskās sagatavotības pārbaudēs: S-1 grupā kad. G. Miglava (NAA), S-2 dkar. G. Krūmiņa (SK), S-3 srž. J. Tamane (JSF), S-4 maj. I. Lange (AŠ), S-5 srž. I. Volāne (NP 3.RNC). Savukārt V-1 grupā dkar. A. Rastorgujevs (MP), V-2 kpt. M. Ābele (MP), V-3 maj. Ē. Kārklis (GS AB), V-4 kpt. V. Baranovskis (34.ATBN), V-5 srž. R. Krapausks (MP), V-7 brģen. J. Kiukucāns (AM).

2014. gada NBS čempionātu kopvērtējumā 1. vietu ar 48 punktiem izcīnīja MP, 2. vietā ierindojās ZS St. Bn (54 punkti), bet

3. vietu ieguva ŠB (62 punkti). Regulāro spēku veidu vērtējumā 1. vietu ar 35 punktiem izcīnīja ZS, 2. un 3. vietā atstājot MP (37 punkti) un MVP (41 punkts).

*Sagatavojusi NBS SK 1. klases speciāliste
dkar. G. Krūmiņa.
Foto — Gatis Dieziņš.*

Kauja par Rēzekni — pirms 95 gadiem

Juris Ciganovs,

Dr. hist., Latvijas Kara muzeja direktora vietnieks.

Foto — no Latvijas Kara muzeja krājuma.

1920. gada 3. janvārī Latgalē sākās Latvijas Neatkarības kara beidzamais posms — Latgales atbrīvošanas operācija (publikāciju par Latgales atbrīvošanas kaujām skat. «Tēvijas Sarga» 2010. gada janvāra numurā). Latgales atbrīvošanā no lieliniekiem liela loma bija mūsu bruņoto spēku sadarbībai ar Polijas karaspēku, kas arī piedalījās kaujās pie Daugavpils, sekmējot mūsu valsts ienaidnieku patriekšanu no Latvijas teritorijas. Šajā rakstā vairāk par vienu no nozīmīgajām Latgales atbrīvošanas operācijas epizodēm — kauju par Rēzekni.

1920. gada janvāra vidū Latvijas armijas un Polijas armijas apakšvienības jau bija atbrīvojušas lielu daļu no Latgales teritorijas. Polijas karaspēks bija ieņēmis Daugavpili un tās tuvāko apkārtni, sasniedzot Dagdas—Indras līniju. 13. janvārī sākās Latvijas armijas vienību uzbrukums Ziemeļlatvijā. Šī uzbrukuma mērķis bija stratēģiski svarīgais Pitalovas (Abrenes) dzelzceļa mezgls, kas tika ieņemts nākamajā dienā. Kaujas pie Pitalovas (Abrenes)—Rītupe līnijas turpinājās līdz pat februāra sākumam, un mūsu karaspēkam bija jāiztur vairāki spēcīgi lielinieku 15. armijas pretuzbrukumi. Janvāra kauju rezultātā mēneša vidū izveidojās situācija, ka starp Ziemeļlatgalē un Dienvidlatgalē operējošajiem Latvijas un Polijas karaspēkiem kā ķilis pa vidu atradās lielinieku kontrolētais Rēzeknes rajons. Jaunajā operatīvajā situācijā radās nepieciešamība šo rajonu ieņemt. Atbrīvojot Rēzekni bija ieinteresētas gan Latvijas, gan Polijas karaspēka pavēlniecība, jo bija ziņas, ka lielinieki plāno lielu pretuzbrukumu, cerot izmantot Rēzekni kā placdarmu. Polijas karaspēka daļas bija ievērojami izvīzējušās uz priekšu, turpretī vāji bruņotās Latvijas armijas vienības atpalika. Poļu štābs izteica gatavību palīdzēt Latvijas armijas vienībām ieņemt Rēzekni, taču Latvijas puse šo priekšlikumu noraidīja politisku apsvērumu dēļ — «Vismaz Rēzekne un Ludza mums ir jāieņem pašiem». Polijas armijas štābs Latgalē 15. janvārī ziņoja, ka tālākā poļu kaujas grupas darbība būs atkarīga no Rēzeknes ieņemšanas, kuru, kā poļi rakstīja, «latviešiem, lai tur vai kas, jāieņem pašu spēkiem».

Latvijas armijas Virspavēlnieka štāba izstrādātā kaujas operācija paredzēja, ka Rēzeknes ieņemšana jāisteno pulkveža Jāņa Puriņa komandētajai Kurzemes divīzijai, kurai šai nolūkā jākoncentrējas Maltas—Antonopoles rajonā. Saskaņā ar uzbrukuma plānu no rietumiem gar Krustpils dzelzceļa līniju Rēzeknei bija jāuzbrūk 2. Ventpils kājnieku pulkam; Latvijas vācu zemessardzei (bij. Baltijas landesvērs) bija jāuzbrūk Ludzas ezeru virzienā, lai apietu Rēzeknes rajonu no dienvidaustrumiem un nogrieztu ienaidniekam atkāpšanās ceļu austrumu virzienā; 3. Jelgavas un 9. Rēzeknes kājnieku pulkam — ziemeļaustrumu virzienā, kā arī jāuztur sakari ar Polijas karaspēku un jānodrošina Rēzeknes ieņemšanai paredzētā grupējuma dienvidu flangs. 20. janvāra naktī visas karaspēka vienības atradās izejas pozīcijās apmēram 15 kilometru attālumā no Rēzeknes. Spēku samērs abās karojošajās pusēs bija apmēram līdzīgs — katrā ap 6000 vīru.

Lūk, izdevumā «Latvijas armija 20 gados» sniegtais kaujas apraksts: «Uzbrukums sākās 20. janvārī. Šajā dienā 3. Jelgavas kājnieku pulks sasniedza Ješu un Rāznas ezera spraugu. 9. Rēzeknes kājnieku pulks savā uzbrukuma gaitā sasniedza Rāznas ezeru, pie kam bija jāpārvar sīva pretestība Rāznas ezera ziemeļrietumu krastā. Vācu zemessargi sekmīgi virzījās uz priekšu un līdz vakaram sasniedza rajonu abās pusēs Rēzeknes—Daugavpils dzelzceļam apmēram

6 km no Rēzeknes. Arī 2. Ventpils kājnieku pulks bija pienācis 12 km rietumos no Rēzeknes. Vairākās vietās izdarītie lielinieku pretuzbrukumi neizdevās. 21. janvārī bija paredzēta Rēzeknes ieņemšana. Šim nolūkam Kurzemes divīzija izstrādāja šādu uzbrukuma plānu: a) vācu zemessargiem ar vienu grupu līdz rīta gaismai pārtraukt dzelzceļa satiksmi starp Rēzekni un Ludzu, sabojājot ceļu apm. 15 km austrumos no Rēzeknes; ar pārējiem spēkiem plkst. 6.30 uzsākt uzbrukumu, apņemot ienaidnieku dienvidaustrumos no Rēzeknes; b) 2. Ventpils kājnieku pulkam plkst. 6.30 sākt uzbrukumu frontāli un ieņemt Rēzekni; c) 3. Jelgavas un 9. Rēzeknes kājnieku pulkam turpināt uzbrukumu austrumu virzienā.»

Tālākajā kaujas gaitā Latvijas vācu zemessardzes vadība, nesaskaņojot savu rīcību ar Kurzemes divīzijas štābu, nolēma ne tikai apiet Rēzekni no dienvidaustrumiem, bet arī sākt uzbrukumu pašai pilsētai no dienvidiem. Acīmredzot vācu zemessargi baidījās, ka «nav izdevīgi uzbrukt garām lielai pilsētai, kura var slēpt sevi nezināmus draudus un apejošos spēkus apdraudēt no sāniem un no aizmugures, tādēļ jāsedzas pret šo pilsētu, un vislabāk nodrošināties, ja paši uzbrūk, un vēl — patīkami gūt Rēzeknes iekarotāja godu».

21. janvārī ap plkst. 6.30 no rīta Latvijas vācu zemessardzes Hāna nodaļa sāka uzbrukumu Rēzeknei un pēc divām stundām ielauzās pilsētā dzelzceļa stacijas «Rēzekne II»

rajonā. Šajā operatīvajā virzienā vācu zemessargi lieliniekus bija patriekuši. Izdevumā «Latvijas armija 20 gados» par šo kaujas epizodi lasāms: «Vācu zemessargus 20. un 21. janvāra kaujās atbalstīja arī mūsu 3. bruņotais vilciens, darbotamies uz Daugavpils—Rēzeknes dzelzceļa līnijas. Dienvidos no Rēzeknes mūsu bruņotais vilciens, pabalstot uzbrūkošos kājniekus, piebrauca apmēram kilometra attālumā no pretinieka bruņotā vilciena «*Leņin nr. 6*» un pēc vairākiem sekmīgiem trāpījumiem piespieda to bēgt. Mūsu 3. bruņotajam vilcienam Austrumfrontē kopš Latgales atbrīvošanas operāciju sākuma bija jau izdevies sabojāt trīs ienaidnieka bruņotos vilcienus.» Vēlākajos gados Latvijas vācu zemessardzes loma Rēzeknes atbrīvošanā politisku iemeslu dēļ netika uzsvērtā, oficiālajos izdevumos viņu veikumu pieminot ar piebildi, ka vācu zemessargi nebija klausījuši štāba pavēli.

Pēc dažām stundām ar kaujām Rēzeknē no rietumiem ienāca arī 2. Ventspils kājnieku pulks. Rēzeknes atbrīvošanas operācija bija noslēgusies ar spožu Latvijas armijas uzvaru, ieņemts svarīgs dzelzceļa mezgls, iztaisnota frontes līnija, nodrošinot tiešus sakarus starp Polijas karaspēku un Ziemeļlatgalē operējošajām Latvijas armijas daļām. P. Radziņš savās atmiņās «Latvijas Atbrīvošanas karš» par Rēzeknes atbrīvošanas nozīmi vēlāk rakstīja: «Politiskā ziņā Rēzeknes ieņemšana spēlēja diezgan svarīgu lomu. Rēzekne ir Latgales centrs, un ar šā galvenā centra ieņemšanu radās iespāids, ka Latgale ir atbrīvota — atliekas tikai aiziet līdz robežām. Tad vēl bij no svara tas apstākļi, ka Rēzeknes ieņemšanu ir izdarījis mūsu karaspēks, bet ne mūsu sabiedroto — poļu — karaspēks. Šis apstākļi bij pierādījums, ka mēs paši esam diezgan stipri, ka galvenos Latgales atbrīvošanas grūtumus nes mūsu karaspēks un poļi tikai palīdz mums. Ar šo es negribu teikt, ka poļi būtu mums maz palīdzējuši vai slikti palīdzējuši: poļi labprāt bij gatavi [...] sūtīt savu karaspēku Rēzeknes ieņemšanai un vispār bij gatavi sūtīt vēl vairāk karaspēka uz Latgali. Bet mums bij jāpierāda arī poļiem, ka mēs paši esam diezgan stipri un vairāk palīdzības mums nav vajadzīgs. Karadarbība dod visādā ziņā lielu morālisku iespāidu un pat morāliskas tiesības: sava zeme un sava brīvība ir jāizkaro. Asinis, kuras ir izlietas uz atbrīvotas zemes, dod vissvētākās tiesības uz šo zemi. Savu zemi, savus tautasbrāļus atbrīvot un apsargāt ir vissvētākais pienākums un vislielākais gods, tādēļ šo godu un tiesības nevar atdot otram, ja tik ir mazākā iespēja pašam to saņemt.»

Kaujās par Latgali bija pagājis mēnesis, Latvijas armija bija sasniegusi vislielākos apmērus: apgādē skaitījās 76 394 cilvēki.

Poļu karaspēks Latgali sāka atstāt 1920. gada martā. Pagāja turpat mēnesis, kamēr evakuējās visas poļu daļas, un 13. aprīlī tika paziņots, ka pret lieliniekiem stāvošo fronti ieņem tikai Latvijas karaspēks.

Vēl Latgales atbrīvošanas cīņu laikā 1920. gada 11. janvārī Maskavā sākās Latvijas un Padomju Krievijas pamiera sarunas. Pamiera parakstīja 30. janvārī, tas stājās spēkā 1. februārī plkst. 12, taču Latvijas armija virzīšanos uz priekšu pārtrauca 4. februārī, kad tika sasniegta paredzētā robežlīnija. Pamiers pēc Latvijas armijas Virspavēlniecības rīkojuma bija slepens. «Karaspēka daļām un priekšniecībai, neizslēdzot arī divīzijas komandierus, netika itin nekas

darīts zināms par pamiera noslēgšanu. Tika dota pavēle: pēc norādītās līnijas ieņemšanas [...] izvēlēties izdevīgas pozīcijas,» rakstīja savos memuāros P. Radziņš.

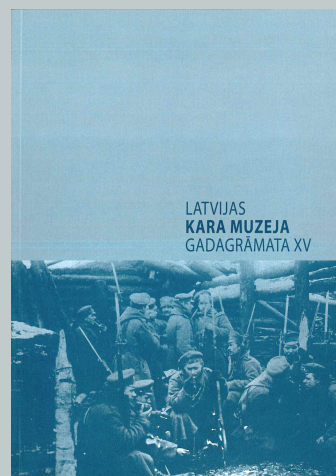
1920. gada pavasarī un vasarā abas puses Latgales frontē ieņēma nogaidošas pozīcijas. Latvijas armijas vienības atradās ierakumos kaujas gatavībā. Armijas pilnveidošanās turpinājās arī šajā laikā. Ievērojami pastiprinājās tehniskās vienības. 1920. gada 15. augustā Latvijas armijā pēc saraksta skaitījās 2468 virsnieki, 708 kara ierēdņi, 8651 instruktors, 38 566 kareivji, 2547 brīva līguma darbinieki — kopā 50 940 cilvēki. Armijas apbruņojumā bija 38 386 šautenes, 867 ložmetēji, 138 lielgabali, 62 mīnmetēji, 4 bruņotie vilcieni, 6 bruņotie automobiļi, 23 lidmašīnas, 8 dažādu modeļu tanki. **■**

Latvijas Kara muzeja XV Gadagrāmata

Pagājušā gada nogalē Latvijas Kara muzejs laidis klajā savu kārtējo rakstu krājumu — iznākusi muzeja XV Gadagrāmata. Šis zinātnisko rakstu krājuma laidni šoreiz ir veltīts Pirmā pasaules kara sākuma 100. gadadienas atcerei. Tas ir notikums, kuru 2014. gadā plaši atzīmēja Eiropas valstīs. Pieminot šo mūsu vēsturē pirmā globālā militārā konflikta sākuma gadskārtu, Latvijas Kara muzejs sadarbībā ar Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultāti 2014. gada 26. un 27. jūnijā rīkoja starptautisku konferenci «Sabiedrība, karš un vēsture: Pirmā pasaules kara militārās, politiskās un sociālās norises Baltijas reģionā (1914—1918)». Šajā konferencē piedalījās Latvijas un ārvalstu akadēmisko institūciju pētnieki, kuru priekšlasījumi veidoja vairākus tematiskos blokus: konferencē tika aplūkoti jautājumi, kas saistīti ar Pirmā pasaules kara norisi, karojošo valstu bruņotajiem spēkiem un to potenciālu, karadarbības saistību ar politiku gan reģionā, gan Rietumeiropā, gan Austrumeiropā, ar karadarbību saistītie sociālie aspekti, karojošo valstu sabiedrība un ikdiena, kā arī Pirmā pasaules kara vēstures avotu un materiālā mantojuma saglabāšanas problēmas.

Šajā gadskārtējā Latvijas Kara muzeja zinātnisko rakstu krājumā publicēti konferences materiāli: 23 publikācijas, kuras sagatavojuši konferences dalībnieki no Latvijas, Igaunijas, Somijas, Polijas, Francijas, Lielbritānijas, Vācijas, Šveices un Krievijas. Publikāciju saturs aptver visas minētās tēmas.

Latvijas Kara muzeja Gadagrāmatu var iegādāties muzeja kioskā Smilšu ielā 20. Izdevuma cena — 10 EUR.

Karavīram no janvāra barikādēm 90!

Edīte Sondoviča

Foto — no A. Pļaviņa personiskā arhīva.

2015. gada 1. janvārī savu tuvāko cilvēku lokā 90. dzimšanas dienu atzīmēja atvaļinātais pulkvedis Auseklis Pļaviņš. Todien tika pārcilātas fotogrāfijas, gadu gaitā saņemtie apbalvojumi. To vidū īpaša vieta 1991. gada barikāžu dalībnieku Piemiņas zīmei ar numuru 356. Valsts apbalvojums piešķirts par A. Pļaviņa aktīvo līdzdalību 1991. gada janvāra barikāžu organizēšanā.

Lasot pulkveža A. Pļaviņa atmiņas un grāmatu «Latvija, kur tavi dēli...», prātā nāk tā laika notikumi. Pāris dienās Vecrīga kļuva par neieņemamu cietoksni. Bet kā tas notika? To tagad ikviens interesents var izlasīt minētajā grāmatā. Piebildīšu, ka man ir gods pazīt daļu no minētajiem cilvēkiem, arī Ausekli Pļaviņu.

Kurzemnieks. Vecāku mājas «Ausekli» bija Kuldīgas apriņķī, Turlavas pagastā. Vecāki bija cerējuši, ka dēls kļūs par saimnieku un turpinās tēva agronoma Jāņa Pļaviņa iesāktu lauksaimnieka darbu. Taču Otrais pasaules karš ieviesa savas korekcijas — Auseklis Pļaviņš kļuva par profesionālu karavīru. Ieguva labu izglītību Frunzes Kara akadēmijā Maskavā un līdz 1981. gadam dienēja padomju armijā, pildot militārās izlūkošanas virsnieka pienākumus, arī ārpus valsts robežām. 1981. gadā A. Pļaviņš demobilizējās, dzīvoja un strādāja Rīgā, pildot Fiziskās kultūras un sporta komitejas autobāzes direktora pienākumus. Savu nacionālo stāju gadu gaitā Auseklis Pļaviņš saglabāja. Autobiogrāfijā viņš raksta: «No 1988. gada ar visu sirdsdegsmi piedalījos latviešu tautas atmodā. Latvijas Tautas frontē iestājos 1988. gada beigās. 1989. gadā pārtraucu savu atrašanos kompartijā. 1990. gada aprīlī izteicu rakstisku protestu par kompartijas pretautisko politiku un nosūtīju savu biedra karti Kirova rajona partijas komitejai. Pēc 1990. gada 4. maija Neatkarības deklarācijas pasludināšanas kopā ar vairākiem latviešu strēlnieku apvienības biedriem piedalījos Augstākās padomes Aizsardzības un iekšlietu komisijas darbā. Komisija organizēja regulāras tikšanās ar Igaunijas un Lietuvas pārstāvjiem, lai pārrunātu iespējas valstu paš aizsardzības spēku un robežsardzes veidošanā.

1990. gada novembrī un decembrī, kad pastiprinājās Gorbačova un Rubika draudi

latviešu tautas neatkarības centieniem, piedalījās LNNK un LTF aktivistu slepenajās sanāksmēs, lai izstrādātu pretdarbības pasākumus. Tad, 1990. gada 7. decembrī, arī radās doma par barikādēm.

Barikāžu laikā 12 dienas un 12 nakts [13.—25. janvāris] nepārtraukti darbojos Augstākās padomes Operatīvajā aizsardzības štābā. 1991. gada 1. martā tiku iecelts par jaunizveidotā Ministru padomes Sabiedrības drošības departamenta direktora [J. A. Baškers] vietnieku, bet tā paša gada decembrī par LR atjaunotās Aizsardzības ministrijas Informācijas un ārējo sakaru pārvaldes priekšnieku. Vēlāk par Militārās pretizlūkošanas dienesta priekšnieku.»

Daudzi vīri, kuri 1991. gada janvārī un augustā drosmīgi stāvēja barikādēs par Latvijas neatkarību, turpināja darbu Aizsardzības ministrijā ministra Tālava Jundža vadībā. Kādu laiku T. Jundža izveidotās Kultūras nodaļas darba telpa bija netālu no A. Pļaviņa kabineta. Mūsu nodaļa viņa personā sastapa gudru padomdevēju, kad vajadzēja organizēt preses konferences un brīfingus gan ministrijā, gan lidostas VIP telpās. Intelīgenta personība, kuras nacionālo stāju bija veidojuši Latvijas armijas virsnieki, Brīvības cīņu dalībnieki, kuri viņa jaunības gados strādāja skolās. Būdams Latvijas patriots, viņš nenobijās, kad par darbību barikāžu laikā saņēma atklātus draudus sev un ģimenei. Autobiogrāfijā A. Pļaviņš raksta: «Par aktīvu darbību latviešu tautas atmodā ar PSRS AM pavēli tiku degradēts no pulkveža līdz ierindniekam. Neskatoties uz maniem 66 gadiem, tika atņemta arī izdienas pensija.» Taču, ja cilvēks

ir pārliecināts par savu izvēli, ja tā pamatota ar uzticību savai valstij un tautai, tad viņš vienmēr atradīs pareizo atbildi.

Auseklis Pļaviņš, būdams pensijā, kamēr veselība ļāva, aktīvi piedalījās latviešu virsnieku apvienības darbā. Viņu bieži varēja sastapt gan ministrijā, gan NBS štābā. Omulīgs, labā noskaņojumā, pulkvedis vienmēr bija priecīgs parunāties par kultūras aktivitātēm armijā. Viņam joprojām ir tuva mūzika un vēsture. Viņš lepojas ar ģimeni, saviem bērniem un mazbērniem. Īpašu prieku 90. dzimšanas dienā viņam sagādāja mazdēla Jāņa Pļaviņa ģimene — 1. janvārī pasaulē nāca mazmazmeitiņa. Stāstu par vecvectēva barikādēm

viņai tālāk stāstīs tēvs Jānis. Viņam 1991. gada 20. janvārī bija 10 gadu, kad kopā ar vecākiem un māsū Laimu viņš devās uz Vecrīgu apskatīt vectēva barikādes, nenojaušot, kādi notikumi risināsies pēc pāris stundām.

«Rīga dzīvoja citās, iracionālās dimensijās. Katrs, kas vēlējās, atrada savu vietu, viss sīkais, kas allaž stāvējis starp cilvēkiem, bija zudis. Kaut kas kosmisks virmoja visapkārt — augstā debess un siluēti uguns-kuru atblāzmā, malkas pagales, mašīnas, vīru koru dziedājums, barikāžu folklorā, dadzības uz dēļu sienām, — viss saplūda vienotībā, un tā bija Rīga,» — tā lasāms Latvijas Kultūras fonda 1991. gadā izdotajā grāmatā «Latvija, 1991. gada janvāris». Tās bija Latvijas goda un pašcieņas barikādes, kuras uzcelt un nosargāt palīdzēja arī pulkvedis Auseklis Pļaviņš. Lai viņam stipra veselība un prieks par savu dzimtu, kurā aug Latvijas nākotnes veidotāji! **ES**

Uz Pasaules jumta. Tibeta

Edmunds Vītols,

NBS rezerves kapteinis.

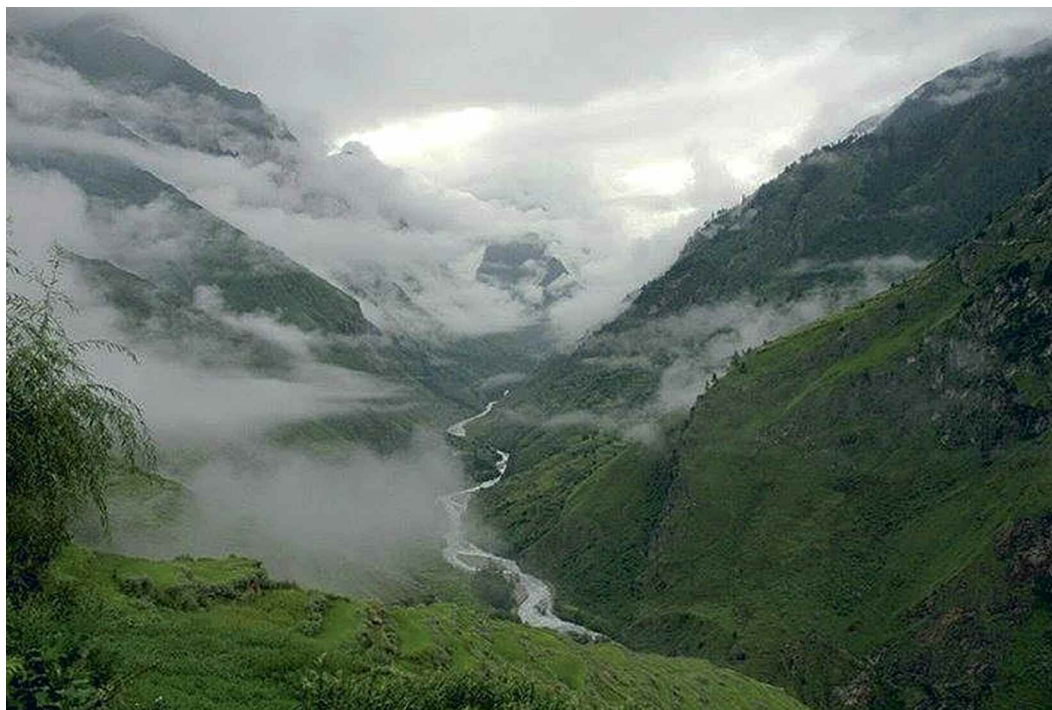
Foto — no autora personiskā arhīva un interneta vietnēm.

Sākums 2014. gada novembra numurā.

Apstaigājot Svajambu tempļa teritoriju, bija interesanti vērot, kā ļaudis nāca šurp no visas pilsētas, lai atbilstoši reliģiskajai piederībai godinātu savas dievības, kuras izteikti miermīlīgi sadzīvo Svajambu kalna galā. Svētais kalns ar tempļu kompleksu esot apbūvēts apmēram divsimt gadus pirms Kristus. Centrā pret debesīm slejas milzīga balta budistu sakrālā celtnē — stūpa, kuras torņa daļā uz visām četrām debespusēm raugās milzīgas acis. Tās esot Budas acis, taču tādas attēlotas arī uz mazākām stūpām ne tikai Katmandu ielejā, bet arī visā Nepālā un Tibetā. Centrālajam templim apkārt rindojas hinduistu sakrālās celtnes, kā arī tikai Nepālai raksturīgās pagodas. Daudzos hinduistu tempļos līdzās hinduisma dievībām atrodas arī Budas tēli, un ir nepārprotami redzams, ka šie tēli akmeni kalti vienā laikā (apmēram pirms diviem tūkstošiem gadu). Tātad jau toreiz šīs reliģiskās konfesijas miermīlīgi sadzīvoja, neskatoties uz būtiskajām atšķirībām to filozofiskajā skatījumā uz dzīvi.

Ļaudis nāca, iegrieza budistu lūgšanu dzirnaviņas, apejot lielo stūpu pulksteņa rādītāju kustības virzienā, skaitīja mantras, aizdedza smaržkociņus, šķipsniņām kaisīja rīsus tempļu pakājē, murminot sakrālos tekstus. Dažviet priesteri noturēja pudžu jeb dievkalpojumu, kad svētot katram, kas vēlējās, tika uzlikts sarkanas krāsas punkts (tika) uz pieres. Sievietes veica nedaudz sarežģītākus uguns rituālus tempļa pakājē, un viss notika ļoti sirsnīgi un patiesi. Likās, izņemot tūristus, šeit neviens nevienu nevēroja, jo katrs bija koncentrējies savam individuālajam dialogam ar dievību. Blakus esošajā budistu klosterī dobj iekaucās rituālās taures un bija dzirdama bungu rīboņa un metāla šķīvju šķindoņa, kas liecināja par pudžu budisma sekotājiem. Veikuši ikdienas sakrālo kalpošanu, ļaudis paklanījās un aizsteidza laicīgās dzīves darišanās.

Arī es veicu koru jeb apli ap templi un apzinājos, ka šobrīd šeit biju galīgi viens sakarsmē ar Augstāko. Iegriezu lūgšanu dzirnavas, aizdedzu smaržkociņus, pazemīgi, no sirds paklanījos, lūdzot svētību savam ceļam, kas teju bija sācies. Atskārtu, ka patiesībā

Ceļa ainava Nepālā.

mans ceļš jau sen bija aizsācies, bet nu tas vienkārši bija pietuvojies nākamajai stadijai. Un pilnīgi visi posmi šai ceļā bija bijuši vienlīdz svarīgi, jo bez iepriekšējiem es tagad nebūtu šeit. Vēlēju visai pasaulei mieru un sev arī.

Pievakarē uzkāpu uz viesnīcas jumta terases, no kuras uz pretējo ēku jumtu korēm plivinājās nostieptas garu lūgšanu karodziņu virtenes. Apkārt pavērs burvīgs skats uz Katmandu ieleju un to ieskaujošajiem kalniem. Saule norietēja mākoņu pelēkzilajā dūksnē, kas strauji celās augšup no milzīga kalna aizsega, pieņemot draudīgu zilganmelnu nokrāsu un veļoties pāri kalnam Katmandu ielejas virzienā. Grūti bija aptvert šī skata dziļumu un plašumu, jo Himalaji ir pasaules lielākie kalni. Un tomēr saule ar rietu atvadu stariem iezīmēja gaišus šautrainus lāsumus, kas skaisti novirzīja virs tumšās un draudīgās mākoņu masas, kas atradās zemāk. Mēness sirpis nāca no citas puses, tādēļ paspēju ar to apsveicināties, pirms negaisa elpa bija to aizsegusi. Negaiss, tāpat kā visas lietas un parādības šai pasaulē, pāries, un debesis pavērs zemei zvaigžņoto bezgalību, taču mēness būs jau aizstaigājis aiz kalnu cepurēm, lai dotu vietu jaunai dienai. Jā, tumšā masa, kas nāca uz Katmandu, sev pa priekšu palaida pūkainus, gaiši pelēkus mākoņus, kuriem bija teju baltas kontūras uz pelēkmelnzilā

fona. Tā vien šķita, ka bodisatvas tūlīn parādīsies sēžam savos mākoņu grozos.

Putni sarosījās un bariem vai pa vienam steidza atstāt Katmandu šaurās ielas un pagalmus. Tie aizspurdza no pagodu un tempļu jumtiem, visi dodoties vienā virzienā — prom no negaisa, prom uz to pusi, kur vidēja aizejošās dienas atblāzma. Vējš spēji ieskrēja lūgšanu karogos, tie plandījās plaukšķēdami. Vējš bija stiprs, dzestr, nāca no kalniem, no virsotnēm, no dievu mājām. Karodziņi plandījās, vējš skaitīja mantras, dievi labsajūta smaidīja. No savas augstās terases redzēju, ka Svajambu kalnā templiem iededza nakts apgaismojumu. Budas acis no lielās stūpas vēroja visas četras debespusēs Katmandu ielejā, vēroja mierīgi, bet cītīgi, jau vairāk nekā divus tūkstošus gadu.

Katmandu uz trim stundām atvienoja strāvas padevi. Kam bija, tas darbināja generatorus un baterijas, kam nebija, tas dedza sveces. Dzīve zem draudīgajiem negaisa mākoņiem turpināja savu gaitu un pieņēma izaicinājumus. Lietus attīrīs pilsētu no putekļiem, nomazgās mājas, ielas, tempļus, aizskalos dienas burzmas radīto steigu no pagalmiem, dos ļaudīm laiku atelpai. Gaiss no rīta pilsētā būs dzestr un tīrs. Par ko es pēkšņi iedomājos šai brīdī? Par savārgušo suņuku pie Ganeša tempļa. Vai viņš spēš pārļaut šo negaisu?

Turpinājums 32. un 33. lpp.

Sākums 31. lpp.

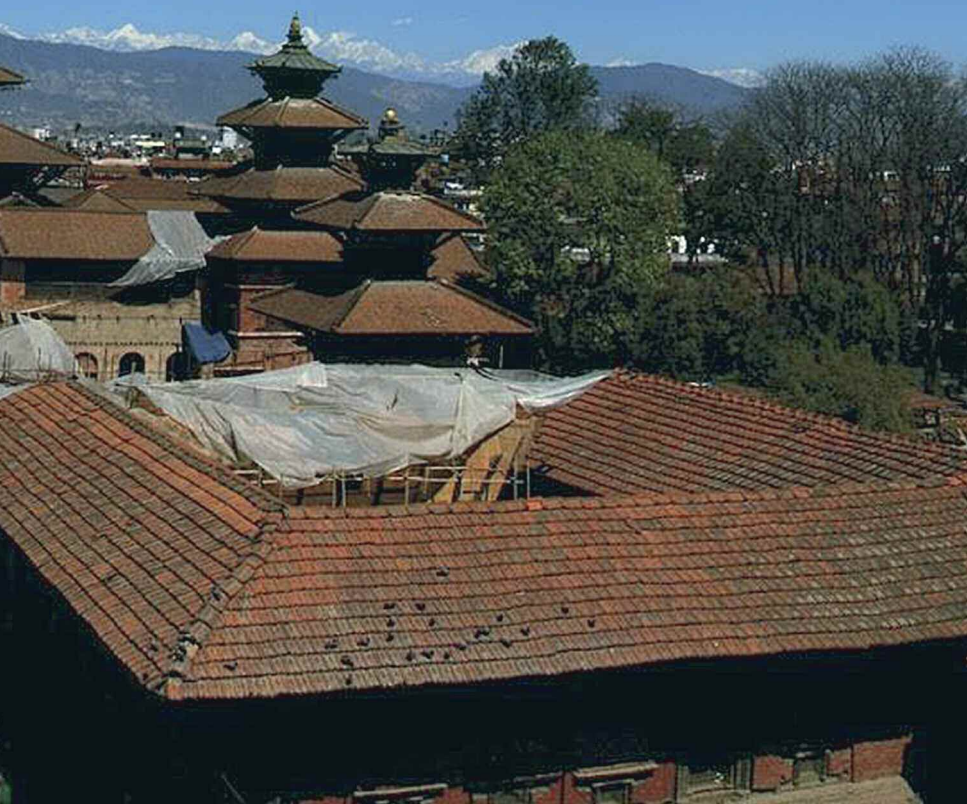
Lifts nestrādāja, jo elektrības nebija, kāpu pa trepēm, taustīdamies gar sienu. Viesnīcas iemītnieki pie minimāla apgaismojuma sēdēja restorānā apakšstāvā, ar svečīti svečturī uz galdiņa. Arī uz mana galdiņa iededza svečīti, kas bija jau stipri pakususi. Pārņēma sajūta, ka katrs galdiņš ir atsevišķa planēta, kurai ir sava maza iekšējā saule. Šobrīd biju viens uz «savas planētas». Ārā trakoja negaiss un ducināja pamatīgi pērkona dārdi. Vējš nesa pa pilsētas šaurajām ielām grūzus un saplēstu avižu driskas, brīžiem sagrieždams to visu vērpetēs. Es biju tālu prom, kaut kur citos platuma grādos, arī manas dvēseles dzīlēs uzbangoja negaiss, no zemapziņas uzpeldēja atklāsmes par to, kādas vērtības mājo manā sirdī, kas tai ir patiesi svarīgs un kas ne, kuru dēļ ir vērts dzīvot un kuru dēļ vērts mirt. Atskārtu, cik liela nozīme ir vārdam, domai un cik neiedomājami daudz var pateikt paša sirds. Kaklā sakāpa kamols un skatu aizklāja valgums, kas nāca no sirds. Bija tik labi, tik brīvi, jo tas nebija no sāpēm, aiz naida, no želuma, bet... no sirds. Apjautu, ka būs labi. Nezināju, kā tieši, bet būs labi un mierīgi. Arī savādāk... Pēc tam, kad atgriezīšos no sava svētceļojuma uz Kailasu.

Paukšķēja viņa korķi, iedžinkstējās karošes pret tasītes malu. Labi, ka biju viens. Laikam mana iekšējā vētra bija izbangojusi un sāka norimt. Svece vēl dega, un varēju turpināt rakstīt. Nupat pieslēdza elektrību, un visā restorānā varēja dzirdēt un just, kā ļaudis vienlaikus uzelpoja, kāds skaļi, kāds klusu, tā, it kā būtu beigusies bombardēšana.

Naktī gulēju tikai pāris stundas, jo prāts nerimās un nemītīgi projicēja neskaitāmas vīzijas par ceļojuma gaitu. Piecēlos un saposos ceļam pusstundas laikā. Viesnīcu biju apmaksājis jau iepriekšējā vakarā, un somas — viena lielā un viena mazā mugursoma — bija sapakotas pirms gulētiešanas. Ar nepālieti Taši bijām vienojušies, ka ieradišos pie

Katmandu ielejas panorāma.

viņa ofisā pusseptiņos no rīta. Ierados pie slēgtā ofisa sešos un nogaidīju līdz septiņiem, kad smaidīgais Taši nāca uz darbu. Kavēšanās Nepālā ir tipiska iezīme, un biju pie tās pieradis, tādēļ pieņēmu šo faktu bez pretenzijām. Šajā sakarā atmiņā nāca kāda budistu mūka teiktais: «Nesteidzies, tev priekšā ir mūžība.»

Pārmijuši pāris vārdus par drēgno rītu, ierunājāmies par gaisa temperatūras svārstībām Tibetā, un Taši piekodināja, ka tur būs izteikts temperatūras kontrasts naktī un dienā, saulē un ēnā, aizvējā un vēja brāzmām atklātajās vietās. Piekritu paņemt līdzi Taši piedāvāto siltināto lietusmēteli, kas pargās arī no vēja. Kāpšanai kalnos paņēmu

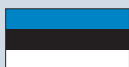
arī divas nūjas, jo papildu atbalsta elementi tur lieti noderēs. Iemalkojuši Nepālā un Indijā populāro melno tēju ar pienu un cukuru jeb čai, vēl pasēdējām pusstundu ofisā. Taši informēja, ka grupas sastāvs, kurā biju iekļauts, ir komplektēts, apzinot visas Katmandu esošās ceļojumu aģentūras, lūkojot pēc tādiem ceļotājiem, kas grib doties uz Tibetu vienatnē vai pāri ar kādu, atsakoties no skaitliski lielākām kompānijām. Taši pabrīdināja, ka grupas sastāvs būs dažāds, bet pārsvarā tie būs īpatņi no dažādām pasaules malām, kas dodas uz Kailasu, apzinoties šā maršruta riska un grūtības pakāpi. Motivācija šiem ļaudīm esot dažāda, bet pārsvarā — reliģiska rakstura, lai gan esot visādi gadījumi piedzīvoti, un viņš uzsvēra, ka kalns, proti, Kailass, kuru katru sev tuvumā nemaz nelaiž. Katram pašam esot jāsaprot, vai viņš spēs veikt šo ceļu apkārt kalnam vai arī paliks gaidot nometnē, kas atrodas kalna pakājē Darčenā. Taši vēl piebilda, ka šai svētceļojumā ikvienam ir jābūt ļoti vērīgam it visā, gan attiecībā uz ceļa posmu līdz kalnam, gan savām fiziskajām un mentālajām izjūtām, kas var izpausties visnegaidītākajos veidos, atrodoties bargos un strauji mainīgos augstkalnu klimatiskajos apstākļos. Teicu, lai beidz taču mani intriģēt, jo uzskatu, ka esmu gatavs ceļam un apņēmības pilns to realizēt.

Mūsu grupa tika sapulcināta kādas Katmandu viesnīcas sētā, kur gaidīja nožēlojama paskata autobuss. Ar to, braucot pa Himalaju vijīgajiem un stāvajiem ceļiem, mums jānokļūst līdz Nepālas un Ķīnas Tautas Republikas robežai. Pulcēšanās un izbraukšanas laiks atkal nobidījās par pāris stundām vēlāk, kamēr ieradās visi, kuriem bija paredzēts ņemt dalību šai svētceļojumā. Visi ļaudis bija diezgan mazrunīgi un turējās savrup. Redzēju trīs hinduistu ģimenes, kas šķīta ieradusās no Indijas. Nedaudz izbrīnīja viņu vecums, kas varēja būt ap sešdesmit un vairāk, bet īpaši neaizrāvos ar topošo ceļabiedru vērošanu un analizēšanu. Uzmanību piesaistīja japāņu pāris — abi bija gados jauni un uzvedās salīdzinoši skaļi, jo nemitīgi čaloja savā starpā un grauza kādas uzkodas. Es ieliku zem sava sēdekļa autobusā divus iepakojumus ar divlitru dzeramā ūdens pudelēm, kuras nolēmu paņemt līdzi, jo zināju, ka tīra dzeramā ūdens trūkums var sabojāt visu ceļojumu, un Tibetā diez vai kāds piedāvās attīrītu ūdeni. Japāņi ātri noreāģēja un arī paspēja iegādāties dzeramā ūdens iepakojumus, lai gan mūs pavadošie nepālieši teica, ka visu ceļu, arī atceļ, būsim nodrošināti ar pārtiku un dzeramo ūdeni, ko vedīs līdzi no Katmandu. Es japāņiem tikai piebilda, ka viss ir pašu rokās un otrpus Himalajiem mūs var sagaidīt pavisam cita realitāte.

Turpinājums sekos.

Budistu pudža.

Tiek veidots modernāks bruņutehnikas parks

Pērnā gada beigās Igaunija noslēdza pirkuma līgumu ar Nīderlandi par 44 lietotu kājnieku kaujas mašīnu CV-9035NL un vairāku kāpurķēžu inženiertehnikas vienību piegādi. Šīs tehnikas iegāde notika, pildot Igaunijas Aizsardzības spēku (AS) attīstības plānā 2013.—2022. gadam noteiktās prioritātes. Divpusējā līguma summa ir 113 miljoni eiro, un tas ir lielākais bruņojuma iegādes līgums Igaunijas vēsturē. Līdz šim Igaunijā lielākie līgumi bruņojuma jomā bija noslēgti 2007. gadā (raķešu sistēmas «Mistral» — 76 miljoni eiro), 2006. gadā (minu traleri — 51 miljons eiro), 1993. gadā (dažāda veida bruņojums no Izraēlas — 50 miljoni eiro). Pēdējos 10 gados Tallinai un Amsterdamai bija noslēgti kopumā septiņi līgumi bruņojuma piegāžu jomā, tajā skaitā līgumi par 1000 dažādu smago mašīnu, speciālās tehnikas un 80 bruņutransportieru piegādi. Kājnieku kaujas mašīnu (KKM) piegādes līgums ietvers arī personāla apmācību, nepieciešamo instrumentu un rezerves daļu nodrošinājumu. Nīderlandes Karalisko bruņoto spēku ierindā paliks 149 KKM CV-9035NL.

KKM CV-9035NL.

Igaunijas AM pārstāvi norāda, ka Nīderlandes kaujas mašīnas CV-9035NL tiek pārdotas labā tehniskā stāvoklī un nav vecākas par septiņiem gadiem. Pirmās 14 CV-9035NL Igaunija saņems 2015. gada februārī un šo tehniku uzreiz iesaistīs personāla apmācībā. Visi līguma nosacījumi Nīderlandei ir jāizpilda līdz 2018. gadam.

Pašlaik kājnieku kaujas mašīnu CV-90 saimes dažādas modifikācijas ir arī Dānijas, Norvēģijas, Somijas, Šveices un Zviedrijas apbruņojumā.

Turpinās gaisa telpas aizsardzības uzlabošana

2014. gada decembrī Lietuvu sasniedza pirmā partija ar pārnēsājamiem pretgaisa aizsardzības kompleksiem (PPGAK) «Grom», bet visu kompleksu piegāde tiks pabeigta līdz 2021. gadam. «Grom» Lietuvai izmaksās kopumā 34,041 miljonu eiro, un tos piegādās Polijas kompānija «ZM Mesko». Līgums ietver arī personāla apmācību, treniņierus, simulatorus utt.

«Grom» priekšrocība ir tā, ka ieroci var izmantot nelielās karavīru taktiskajās vienībās, kas pilda uzdevumus nesaistīti citā ar citu neatkarīgi no lielajām vienībām. Lietuva plāno ar «Grom» apbruņot Speciālo operāciju spēkus un Sauszemes karaspēka vienības. «Grom» galvenie raksturlielumi ir šādi: iznīcina mērķus līdz 5500 m rādusā un līdz 3500 m augstumā, pašmasa — 16,5 kg, raķetes masa — 10,5 kg, kaujas daļas masa — 1,27 kg, raķetes ātrums — 650 m/s.

Pēc aizsardzības ministra Joza Oleka teiktā, PPGAK «Grom» līdzās pārnēsājamiem raķešu kompleksiem «Stinger» un pretgaisa aizsardzības sistēmām RBS-70 ļaus vēl vairāk nostiprināt Lietuvas gaisa telpas aizsardzību. Valsts aizsardzības stiprināšana ir kļuvusi sevišķi aktuāla pēc

Polijas karavīri gatavojas palaist raķeti no kompleksa «Grom».

BS vajadzēs vairāk bruņutransportlīdzekļu

Polijas Bruņotie spēki 2003. gadā noslēdza pirmo līgumu par 690 jaunu bruņumašīnu iegādi no kompānijas «Patria» ar nosacījumu, ka 600 bruņumašīnas pēc licences tiks saražotas Polijas uzņēmumā «WZM SA Siemianowice Śląskie». No 690 uzņēmumam «Patria» pasūtītajām bruņumašīnām sākotnēji bija 313 kājnieku kaujas mašīnas (KKM), 125 bruņutransportieri, 78 bruņumašīnas komandvadības modifikācijā, 41 — medicīnas mašīnas versijā, 34 — tehniskā atbalsta versijā, 23 — artilērijas, 22 — inženieru, 17 — ķīmiskās izlūkošanas, 5 — inženierizlūkošanas un 32 taktiskās izlūkošanas versijā.

Pēdējos 11 gados ir veiktas vairākas būtiskas 2003. gada līguma izmaiņas un tā papildināšana. Polija ir atteikusies no 32 taktiskās izlūkošanas bruņumašīnām, palielinot KKM skaitu no 313 uz 359 un atsakoties no 46 bruņutransportieriem. 2013. gadā Polija piepilda klāt vēl 307 bruņumašīnas, kuras ierindā tiks iekļautas pakāpeniski līdz 2018. gadam. Šajā līgumā arī definētas Polijas puses tiesības līdz 2023. gadam tirgot, modernizēt un modificēt «Rosomak» saimes bruņumašīnas, kā arī līdz 2052. gadam veikt šīs tehnikas tehnisko apkopi un remontu.

Pēdējais Polijas un «Patria» līguma papildinājums (par 90 miljoniem eiro) paredz, ka uzņēmums «Patria» 2015.—2019. gadā piegādās Polijas uzņēmumam «Rosomak S.A.» komplektējošās daļas 200 bruņutransporta «Rosomak 8x8» vienību saražošanai un nodošanai Polijas BS.

KKM «Rosomak».

Krievijas agresijas Ukrainā, un Lietuva līdzās citām Baltijas reģiona valstīm palielinās nacionālo militāro budžetu 2015. gadā un arī turpmāk.

Realizē armijas komplektēšanas atbalsta pasākumus

Sākot ar 2015. gadu, Lietuvas Bruņoto spēku (BS) līgumdienestā tiks uzņemti cilvēki bez iepriekšējas militārās sagatavošanas. Līgumdienesta kandidātiem pārbaudīs veselības stāvokli, fiziskās sagatavotības līmeni, morālo atbilstību un gatavību pakļauties militārā dienesta prasībām. Tādējādi no šī gada ir būtiski saīsināta un atvieglota līgumkaravīru pieņemšanas procedūra BS rindās. Galvenais šādu pasākumu mērķis ir uzlabot BS apakšvienību komplektācijas rādītājus. 2015. gadā paredzēts BS līgumdienestā uzņemt par 450 karavīriem vairāk nekā pērn.

Uzreiz pēc dienesta uzsākšanas visiem jauniešiem bez priekšzināšanām būs jābeidz militārās pamatapmācības kurss, kura laikā katrs karavīrs saņems amatlauku un visas sociālās garantijas, kas attiecas uz profesionālā dienesta karavīriem. Pirmais līgums ar līgumdienesta karavīru bez priekšzināšanām tiks slēgts uz diviem gadiem, bet ar priekšzināšanām — uz četriem gadiem. Agrāk Lietuvas BS kandidātiem vispirms vajadzēja pabeigt militārās pamatapmācības kursu, kura laikā alga netika maksāta.

Pēc kursa sekmīgas absolūcijas varēja pieteikt savu kandidatūru līgumdienestam. Pirms līguma slēgšanas atkārtoti tika izvērtēti kandidāta veselības stāvoklis.

Kontekstā ar BS komplektēšanas sistēmas izmaiņām ir jāmin Lietuvas BS plāni šī gada pavasarī pirmo reizi 15 gadu laikā organizēt mācības, lai pārbaudītu valsts mobilizācijas sistēmas darbību praksē. Mācību laikā vienā no valsts reģioniem tiks izsludināta daļēja mobilizācija.

Nolemts investēt zemūdeņu remontā

Zviedru kompānijas «Saab» preses dienesta paziņojums vēsta, ka nesen saņemts Zviedrijas Karalisko jūras spēku (KJS) pasūtījums par zemūdenes «HMS Södermanland» remontdarbu veikšanu, lai pagarinātu zemūdenes ekspluatācijas termiņu vismaz līdz 2020. gadam. Līgums paredz paveikt zemūdenes kaujas gatavības uzturēšanas darbus līdz 2016. gadam, un šī līguma izmaksas sasnies 15,85 miljonus dolāru. «Saab» būs jāveic arī «HMS Södermanland» defektācija, nosakot, kādi potenciālie remontdarbi tai, iespējams, būs nepieciešami tuvākajā nākotnē. Di-zeļelektriskā zemūdene «HMS Södermanland» nolaista ūdenī 1988. gadā, un pirmo reizi tā tika modernizēta 2003. gadā. «HMS Södermanland» kalpos ierindā tik ilgi, kamēr tiks uzbūvētas un iekļautas apbruņojumā divas jaunās zemūdenes A26. Jaunās zemūdenes jau ir pasūtītas, un to būvdarbi varētu noslēgties pēc 2020. gada.

Zemūdene «Södermanland».

Pagājušā gada septembrī kompānija «Saab» jau uzsāka citas zemūdenes — «Gotland» klases trešās zemūdenes «HMS Halland» — kapitālo remontu, kas KJS izmaksās 17,9 miljonus dolāru.

Jūras spēki cenšas nosargāt savu varenību

Neskatoties uz finanšu krīzi valstī, Francija negrasās atteikties no savulaik varēšanās flotes. Jūras spēku (JS) stiprināšanai kaujas sastāvā pēc 2020. gada tiks iekļautas pēdējās trīs FREMM (*Frégate européenne multi-mission*) klases daudzvērtīgas fregates, kuru būve varētu aizsākties 2016. gadā. FREMM klases visjaunākās korvetes ūdensizspaida ziņā ieņems starppozīciju starp 6000 t FREMM kuģiem un 2500 t korvetēm. Visticamāk, jaunās daudzvērtīgas FREMM līdzināsies korvetēm «Lafayette».

Savukārt FREMM klases 7. un 8. kuģis kaujas ierindā tiks iekļauts 2020.—2022. gadā. Pašu pirmo FREMM klases kuģi «Aquitaine» kompānija DCNS piegādāja Francijas JS 2012. gadā. Sestais minētās klases kuģis JS sasniegs 2019. gadā. Pavisam JS ir pasūtījuši 11 FREMM klases kuģus, no tiem deviņus pretzemūdeņu modifikācijā un divus — pretgaisa aizsardzības modifikācijā. Kuģu apbruņojumā būs arī helikopteri «Caiman», kas ir NH90 jūras versija.

JS modernizācijas ietvaros plānots iegādāties arī sešas triecienzemūdenes «Barracuda», kuras aizvieto novēcojušās «Rubis» klases zemūdenes. «Barracuda» spēj nest spārnotās raķetes un transportēt speciālo spēku apakšvienības. Turpinās arī darbs pie perspektīvās zemūdenes veidola izstrādes, un pirmā kuģa būve varētu sākties pēc 2025. gada. Līdz tam laikam Francijas kodolatturēšanas spēku pamatu veidos četras «Triumphant» klases stratēģiskās zemūdenes, kas apbruņotas ar ballistikajām raķetēm. No 2015. gada «Triumphant» apbruņojumā tiks iekļautas jaunākās ballistikās raķetes MS1.2 ar palielinātu darbības rādii.

JS kapacitāti veido arī aviācijas bāzes kuģis «Charles de Gaulle», uz kura bāzējās iznīcinātāji «Dassault Rafale». Turklāt JS akcentē pūliņus vieglo spēku attīstībai. Ekonomiskās zonas patrulēšanai ir izstrādāts jauns kuģis «Batisma», kura iekļaušana ierindā iecerēta 2024. gadā, aizvietojojot novēcojušos patrulkuģus P400, «Aviso 69» u.c.

FREMM klases kuģis «Aquitaine».

Karaliskie bruņotie spēki realizē prioritātes

Norvēģijas kompānija «BAE Systems Hägglunds» ir piegādājusi Karaliskajiem bruņotajiem spēkiem (KBS) pirmās KKM CV9030N, kas uzbūvētas daudzfunkcionālā versijā — «MultiC». Pavisam kopā KBS saņems 16 KKM CV9030N «MultiC» versijā. Līdz šim «BAE Systems Hägglunds» bija piegādājis KBS CV90 bāzes versijā un «Sting» versijā (inženieru mašīna).

2012. gadā KBS pasūtīja kompānijai «BAE Systems Hägglunds» 103 apbruņojumā esošo KKM CV90 modernizāciju un vēl 41 jaunas KKM ražošanu. Jaunās tehnikas būve sāksies šogad, un viss pasūtījums jāizpilda 2017. gadā. No visām kājnieku kaujas mašīnām 16 vienības būs «MultiC» versijā un tiks izmantotas kā pašgājējminētāji vai transporta mašīnas munīcijas un citu kravu loģistikai. Lai norvēģu karavīri tiktu pienācīgi sagatavoti jauno KKM ekspluatācijai, jau pērn no Vācijas kompānijas KMW ir pasūtīti četri treniņieri.

F-35 jūras versijas testēšana.

Kā norāda KBS pārstāvji, CV9030 modernizācija ir tikai viens no pasākumiem karalistes aizsardzības potenciāla vairošanā un nostiprināšanā. Prioritāšu sarakstā ir arī jaunu zemūdeņu iegāde, daudzvērtīgu iznīcinātāju «F-35 Lightning II» iepirkšana un jaunu «gaiss—virsma» raķešu JSM (*Joint Strike Missile*) izstrāde, pielāgojot tās F-35.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavoja **kapteine Vizma Kalčeva**.

Foto — <http://www.primeportal.net/>;
<http://en.wikipedia.org/>;
<http://www.defense.gouv.fr>.

Vai cilvēku potenciāla izmantošana saruks arvien straujāk?

Speciālisti prognozē, ka 2100. gadā 70% no visiem darbiem un funkcijām pasaulē tiks veikti ar robotu vai automatizēto iekārtu palīdzību vai līdzdalību. Robotu ienākšana mūsu dzīvē strauji paātrināsies līdz ar mākslīgā intelekta turpmāku attīstību, sensoru tehnoloģiju izmaksu samazināšanos, pašizglītojošo sistēmu izplatību un mākoņtipa tehnoloģiju ieviešanu. Tādējādi roboti varēs darīt jebkuru darbu — gan fizisku, gan intelektuālu — aizvietojo arvien vairāk cilvēku. Šobrīd grūti prognozēt, kurā jomā — civilajā vai militārajā — cilvēka potenciāla izmantošana samazināsies straujāk.

Mūsdienās jau izmanto tūkstošiem dažādu robotu vai automatizētu sistēmu. Ekstēstē kustīgi un statiski roboti, tos vada operatori, un tie var būt maksimāli autonomi. Ja izvērtē ekspluatācijā jau esošos robotus gaisā, kosmosā, uz sauszemes vai jūrā, nākas secināt, ka tie vienlīdz bieži aizstāj cilvēku gan civilajā, gan militārajā sektorā. Piemēram, robots mūlis «BigDog» izgudrots karavīriem vajadzīgo smago nastu pārvietošanai. Savukārt civilajās ražotnēs strādā simtiem dažādu robotizētu sistēmu, kas pārvieto smagas kravas ražošanas procesā. Tiesa gan, militārie roboti jeb kaujas robotika sarežģītības un programmnodrošinājuma specifika ziņā ļoti atšķiras no civilas nozīmes, tajā skaitā sadzīves robotiem.

Mūsdienu jūras spēkos ir nepieciešams maksimāli integrēt augsto tehnoloģiju (*hi-tech*), robotu un automatizētu sistēmu izmantošanu. Ar šādu paziņojumu nesen nācis klajā Lielbritānijas Karalisko jūras spēku pavēlnieks admirālis Džordžs Zambels. Viņš ir izsludinājis konkursu, kurā aicinājis piedalīties akadēmiķus, zinātniekus, augsto tehnoloģiju firmas, kā arī Lielbritānijas un sabiedroto valstu militāri zinātniskās struktūrvienības. Konkursa dalībnieku galvenais uzdevums — izstrādāt dažādus tehnoloģiskos risinājumus, robotus vai automatizācijas sistēmas, kas jūras kara floti varētu pacelt revolucionāri augstākā līmenī *hi-tech* izmantošanā. 2016. gada oktobrī labākās izstrādes tiks pieņemtas divu nedēļu praktiskai testēšanai Skotijā, iesaistot visus trīs bruņoto spēku veidus.

Aplicinot savu pozitīvo nostāju flotes robotizācijas jomā, admirālis Dž. Zambels informēja, ka pašlaik notiek KJS modernizācijas detalizēta plāna izstrāde. Dokuments tostarp paredz KJS kuģu tehniskās

apkopes funkciju nodot robotiem un automatizētajām sistēmām. «Britu flotē nākotnē arvien vairāk uzdevumu veiks roboti,» uzsvēra admirālis, paskaidrojot, ka primāri robotus un automātiku būs jāintegre tādos dienestos, kas nodarbojas ar kuģu un bruņojuma apkopi un apkalpošanu. Viņaprāt, nākotnē cilvēkiem flotē nebūtu jāveic primitīvi, netīri un bīstami jeb tā sauktie 3D darbi (*dull, dirty, dangerous*), un tas ir virziens, kurā jāstrādā robotu izgudrotājiem.

Sistēma, ar kuru katapultē «700-X» eskadriļas BPL.

Pēc admirāļa teiktā, pašlaik KJS sastāvā gandrīz 23 000 speciālistu ir ar tehnisko un inženieru kvalifikāciju, un viņu uzdevums ir uzturēt kaujas tehnisko vienību gatavību. Taču arī šajā jomā vajadzīgi roboti. «Ir pienācis laiks pārskatīt cilvēka potenciāla izmantošanas principus, tajā skaitā nodrošinot kuģu dzinēju un kaujas sistēmu vadību attālināti no krasta.» KJS izskata arī iespēju tuvākajā nākotnē aizvietot ierindā esošos mīnu tralerus ar tādiem, kuri spēs efektīvi funkcionēt ar daudz mazāku apkalpi un neskaitāmām autonomām automatizācijas sistēmām. Kā avangardisks cilvēku potenciāla aizstājējs KJS jau funkcionē pirmā bezpilota lidaparātu eskadriļa 700X-NAS (*Naval Air Squadron*), kas dislocēta Kornvolā. Šī apakšvienība pagaidām darbojas eksperimentālā režīmā, un tās uzdevums ir koordinēt un pārraudzīt KJS jūras bezpilota lidaparātu lidojumus uz austrumiem no Suecas kanāla, kā arī nodrošināt detalizētu izvērtējumu jauniem bezpilota lidaparātiem, kuri gatavoti iekļaušanai KJS apbruņojumā.

Lai saglabātu konkurētspēju, tuvākā un tālākā perspektīvā visās militārajās nozarēs aktīvi turpināsies robotu izstrāde un integrācija dažādu funkciju veikšanai. Neatpaliks arī civilā joma, jo ar laiku roboti industrijā

pilnībā aizvieto cilvēkus pie konveijeriem. Roboti ar mākslīgo intelektu apgūs prasmi novākt ražu, apkalpot cilvēkus veikalos un aptiekās, uzkopt telpas vai šķirot pasta sūtījumus. Autopārvadājumu joma atteiksies no autovadītājiem, jo roboti daudz precīzāk nogādās kravas, turklāt tiem nevajadzēs obligātās miega stundas ceļā.

Vērtējot cilvēku un robotu īpatsvara izmaiņas nākotnes profesijās, jānošķir vismaz trīs darbības jomas. Pirmkārt, tie ir

darbi, kurus var veikt gan roboti, gan cilvēki (piemēram, fizisks darbs). Otrkārt, tie ir darbi, kurus cilvēks patstāvīgi nekad nespētu paveikt (piemēram, mikročipu ražošana). Treškārt, tie ir jauni darba veidi, kas izriet un ir saistīti ar jauno tehnoloģiju ieviešanu (piemēram, bezpilota lidaparātu operators). Katrā no trim kategorijām cilvēku un robotu īpatsvars nākotnē mainīsies atšķirīgi. Vissarežģītāk prognozēt cilvēku un robotu iesaistišanos trešās kategorijas profesijās. Jaunās tehnoloģijas pavērs tik plašas iespējas, ka 2050. gadā vislabāk apmaksātās profesijas, visticamāk, būs tās, kurām šobrīd nav nosaukuma un par kurām neviens vēl nenojauš. Nākotnē visvairāk spēs nopelnīt tie cilvēki, kuri vislabāk sapratīsies ar robotiem, prātis ar tiem kopā strādāt, papildinot viens otra darbu. Šajā procesā galvenais ir nepārvērst tehnisko progresu par negatīvu sāncensību starp cilvēkiem un robotiem, bet gan ļaut robotiem darīt «netīros darbus» un cilvēkiem izdomāt sev cienīgas nodarbes ar lielu pievienoto vērtību.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavoja
kapteine Vizma Kalčeva.

Foto — <http://www.royalnavy.mod.uk/>.

Latviešu veco strēlnieku biedrība

Biedrība tika nodibināta 1923. gada 19. decembrī, lai uzturētu tautas atmiņās strēlnieku laikmetu. Tā rīkoja piemiņas svētkus, lasīja priekšlasījumus, vāca un izdeva vēsturiskus materiālus. 1931. gada 6. janvārī Rīgas pilsēta pasniedza biedrībai karogu ar devīzi: «Svēts mantojums šī zeme mūsu tautai. Lai svēīts tas, kas droši par viņu krita.» Biedrības priekšnieks visas tās pastāvēšanas laikā bija ģenerālis Andrejs Auzāns. Biedrībai bija 16 nodaļas dažādās Latvijas vietās, kuras apvienoja ap 4000 biedru. Katrai nodaļai bija savs karogs, no tiem vienpadsmit ir saglabājušies un ir bijuši izstādīti Latvijas Kara muzejā. Starpkaru Latvijā no 1935. līdz 1940. gadam biedrība izdeva dokumentu, atmiņu, vēsturisko attēlu un gleznu reprodukciju krājumus, veltītus vecajiem strēlniekiem. Izdotās 34 burtnīcas tika apvienotas septiņos sējumos. Krājuma nosaukums — «Latviešu strēlnieki». Laika posmā no 1924. līdz 1940. gadam biedrība izdeva arī žurnālu «Latviešu strēlnieks», kas iznāca vienu reizi gadā Ziemassvētku kaujas piemiņas dienā 5.—6. janvārī. 1921. gadā iznāca žurnāls «Zvaigžņu strēlnieks» (tikai viens numurs). Arī tas bija veltīts strēlniekiem. Savukārt 1929. gadā biedrība izdeva vēsturisku materiālu un atmiņu rakstu krājumu ar nosaukumu «Latviešu strēlnieki», bet no šī krājuma gan iznāca tikai pirmā daļa.

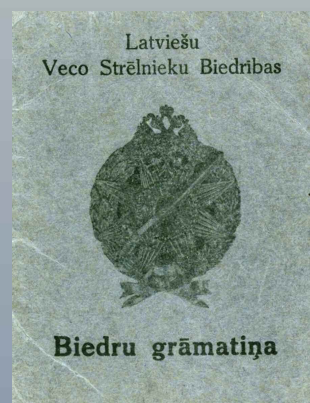
Biedru naudas nomaksu biedru grāmatiņās dzēsa ar speciālu marku, kuras autors bija vecais strēlnieks tēlnieks Žanis Smiltnieks. Biedrības biedru grāmatiņu rotāja veco strēlnieku laikmeta nozīme, kuras autors bija mākslinieks Ansis Cīrulis. Tā kā daudziem strēlniekiem šīs nozīmes bija pazudušas, tās varēja izgatavot no jauna.

Jaunajām bija neliela novirze no oriģinālajām. Tās lielāko tiesu bija izgatavotas no sudraba ar uzliktu saulīti, zobenu un ērgli, kuri bija zeltīti. Tika izgatavotas arī mazās atloku nozīmītes, kuras nēsāja pie civilapģērba. Liela nozīme strēlnieku cīņu atcerei bija muzejam, kuru pēc arhitekta Roberta Legzdīņa projekta kā senlatviešu saimniecību ar salmu jumtiem uzcēla Nāves salā 1936. gadā. Pēc Otrā pasaules kara dzīvojamā ēka 1964. gadā no zibens spēriena nodega, bet pārstāvēja ēkas noārdīja, kad cēla Rīgas HES 1974.—1975. gadā. Sākoties varas maiņām, Latvijas strēlnieku biedrības darbība tika pārtraukta. Biedrības likvidā-

cija sākās 1941. gada 18. janvārī, bet 18. aprīlī likvidācijas komisija varēja ziņot, ka biedrība vairs nedarbojas. Tautas atmodas sākuma posmā — 1990. gada februārī atjaunotā Latviešu strēlnieku biedrība kopā ar Strēlnieku muzeju sāka izdot laikrakstu «Latviešu strēlnieks». Tam gan vairs nebija tās vadlīnijas, kāda bija starpkaru Latvijā izdotajam «Latviešu strēlniekam», jo tajā bez rakstiem par latviešu strēlniekiem bija raksti par latviešiem dažādās armijās un dažādos laikos. Pēdējais numurs iznāca 1998. gada septembrī.

Sagatavojis **Gunārs Kušķis**.

DAILES TEĀTRIS

2015. GADA FEBRUĀRIS

Lielā zāle

1. Sv. 15.00 VĒJIEM LĪDZI ***
2. P.
3. O. 19.00 ŠEIPINGS ****
4. T. 19.00 SAULES BĒRNI /4. ab./
5. C. 18.00 PĪTERS PENS
6. P. 18.00 PĪTERS PENS
7. S. 15.00 PĪTERS PENS

8. Sv. 15.00 IZRAIDĪTIE ****

9. P.
10. O.
11. T. 18.00 PĪTERS PENS
12. C. 19.00 SAULES BĒRNI /5. ab./
13. P. 19.00 PRIMADONNAS **
14. S. 18.00 FINITA LA COMEDIA!
15. Sv. 15.00 AMADEJS **
16. P.
17. O.
18. T. 19.00 AR VĪRU NAV VIEGLI **
19. C. 18.00 PĪTERS PENS
20. P. 19.00 BOVARĪ KUNDZE
21. S. 18.00 BUTTERFLY **

22. Sv. 18.00 SAULES BĒRNI /6. ab./
23. P.
24. O. 19.00 OŅEGINS
25. T. 19.00 OŅEGINS
26. C. 19.00 BOVARĪ KUNDZE
27. P. 19.00 BOVARĪ KUNDZE
28. S. 15.00 IZRAIDĪTIE ****

Mazā zāle

1. Sv.
2. P.
3. O. 19.00 SKUDRU SPRINTS
4. T. 19.00 UGUNSGRĒKI
5. C.
6. P. 19.00 DIVI KAPTEIŅI
7. S. 13.00 DIVI KAPTEIŅI
- 18.00 DIVI KAPTEIŅI

8. Sv. 15.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE Visa zāle 5 un 6 EUR!

9. P.
10. O. 19.00 SKUDRU SPRINTS
11. T. 19.00 DIVI KAPTEIŅI
12. C. 19.00 UGUNSGRĒKI
13. P. 19.00 APGLABĀJIET MANI ZEM GRĪDAS ****
14. S. 13.00 PASAKA PAR VĒRDIŅU
15. Sv.
16. P.
17. O. 19.00 SKUDRU SPRINTS
18. T.
19. C. 19.00 DIVI KAPTEIŅI
20. P. 19.00 VAŅA UN SOŅA UN MAŠA UN SPAIKS
21. S. 13.00 VECPUŠI UN VECMETAS

22. Sv. 13.00 SLAZDĀ Visa zāle 5 un 6 EUR!
23. P.
24. O.
25. T.
26. C.
27. P. 19.00 VAŅA UN SOŅA UN MAŠA UN SPAIKS
28. S.

Kamerzāle

1. Sv.
2. P.
3. O. 19.00 VISAS VIŅAS GRĀMATAS
4. T. 19.00 PUSSLEPKAVA
5. C.
6. P. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
7. S.

8. Sv. 15.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
- 18.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ

9. P.
10. O. 19.00 VISAS VIŅAS GRĀMATAS
11. T.
12. C. 19.00 PUSSLEPKAVA
13. P. 19.00 AJA PĒC JAUNSUDRABIŅA ****
14. S. 13.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
15. Sv.
16. P.
17. O. 19.00 VISAS VIŅAS GRĀMATAS Papildzīdē!
18. T. 19.00 BIEDRE ZARIŅA
19. C. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS VISAS VIŅAS GRĀMATAS
20. P. 19.00 LĒNPRĀTĪGĀ
21. S. 13.00 PREZENTĀCIJA
- 18.00 PREZENTĀCIJA
- 13.00 PREZENTĀCIJA

22. Sv.
23. P.
24. O.
25. T. 19.00 MĪLAIS MELIS **
26. C. 19.00 LĒNPRĀTĪGĀ
27. P. 19.00 VISAS VIŅAS GRĀMATAS
28. S. 15.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
- 18.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ

SAULES BĒRNI

* Repertuārā iespējamais izmaiņai!

Kase: 10.00 - 19.00; S. Sv. 11.00 - 18.00
Informācija: 67294444, www.dalies teatrīs.lv
www.bilesuparadize.lv

* Pensionāriem - 50% atlaide! ** Pensionāriem un invalīdiem! *** Skolēniem, studentiem, pensionāriem un invalīdiem - 50% atlaide! **** Vidusskolēniem un studentiem - 50% atlaide!

www.sargs.lv

